

**Мэл ланом
Луканк НКЭЛЫЧЭН
Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

**Институт перевода Библии
Москва
2002**

**Мэл ланом
Луканк нкэлычэн
Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

Переводчик: А.П.Володин
Редактор: К.Н.Халоймова

ISBN 5-93943-031-7
ISBN 91-89122-75-5

© Институт перевода Библии,
2002

ПРЕДИСЛОВИЕ

Перед вами — Евангелие от Луки, одна из книг Нового Завета. Новый Завет вместе с Ветхим Заветом составляют Библию, эту Книгу книг, которая на протяжении веков была и остается самой читаемой книгой в мире.

Евангелие, рассказанное Лукой, признается самым полным и наиболее литературно обработанным из всех четырех Евангелий. В юности Лука получил хорошее образование и стал врачом. Обращенный из язычников, он был верным спутником Апостола Павла во всех его путешествиях. В предисловии к своему Евангелию Лука говорит, что он пользовался ранее написанными повествованиями и свидетельствами очевидцев всего происшедшего (Лк. 1:2). Лука написал свой рассказ на греческом языке, но за двадцать веков существования христианства он был переведен на сотни языков мира. Теперь Евангелие от Луки впервые выходит и на ительменском языке.

Институт перевода Библии

Краткая справка об ительменах

Ительмены — автохтонное (коренное) население Камчатки, они жили по всей территории полуострова от 57-й параллели (самая широкая часть Камчатки) до мыса Лопатка, являющегося крайней южной точкой. Соседями ительменов на севере были коряки и чукчи, на юге — айны. К моменту прихода русских (1697) ительмены представляли собой многочисленный народ, насчитывавший 15–17 тыс. человек. Они говорили на трех диалектах (возможно, на трех близкородственных языках): западном (охотское побережье), восточном (тихоокеанское побережье) и южном. По роду своей хозяйственной деятельности (рыболовство, собирательство, охота) ительмены вели оседлый образ жизни, поэтому их сравнительно легко удалось окрестить (1746).

Вопрос о переводе Священного Писания на ительменский язык в XVIII веке не ставился. Православные миссионеры начали заводить на Камчатке школы и обучать детей грамоте — разумеется, на русском языке, и вскоре смогли набирать дьячков и пономарей из числа грамотных ительменов для церковнослужебных нужд. Эта деятельность была прервана эпидемией оспы, случайно завезенной из России (1768). Иммунная система ительменов совершенно не была подготовлена к этому несчастью, вследствие чего их количество к началу XIX века уменьшилось почти вдесятеро. По данным переписи 1826 года ительменов было 2,5 тыс. человек, и с тех пор не возрастало. В XIX веке, когда развернулась работа Миссионерского общества в Казани, о переводе на ительменский язык хотя бы книг Нового Завета уже не думали скорее потому, что

ительмены уже были двуязычны и хорошо понимали священные тексты по-русски. К началу XX века два из трех языков (южный и восточный) полностью исчезли. Сохранился лишь западный ительменский язык, который сейчас находится в критическом состоянии.

Для изображения ительменского текста использован алфавит, утвержденный Министерством просвещения в 1988 году, применяемый для обучения в школе и издания литературы. Поскольку ительмены неважно владеют родным языком, ительменский текст сопровождается обратным переводом на русский.

Институт перевода Библии приносит благодарность всем, кто содействовал подготовке этого издания.

МЭЛ ЛАНОМ ЛУКАНК НКЭЛЫЧЭН

Лнэс 1

Әнзуном

1. Нээн қарт нәнзучэн плхаәнк тыәнвәкит лакас,
минәнкит муза әмзилвин хиқ нисчэн,

2. Пәл йақ мәзванкә тыәнвәкит нлакичэн нвәән,
минәән лви әнзуномхәал мнил әннаәл луңл
нәлчкүқзунән әқ Нустахчүән Хәнәс нәләилқзунән,

3. Хәнәкит ләм кәмма әкмилвин әткәәнәзичән мнил
мәл әлчкүстәл әқ кнанкә, иплхә Тәвофилә, кәәңлка
мнил әңқакит, әңқа ксхлуқзукнән.

4. Кәмманлханоң, тыәнвәл кәзза әкилвин хиқ илјасән
ну аңчпном, минәнкит кәзза наңчпвин, лыли сән.

Клфәйьчк ампланом Йоәнн Крәстәәлкалхән ахснокәт

5. Итә Ирод Йудәән айәрәм клқзукнән, схлә
ксуңлқзукнән әқниң похпх Авйан иплхәвалхәал,
Захарйа әннан хәлаң, әқ һич әннанк чиқзукинән,
Аәронан тынувалхәал, Әлизавәта әннан хәлаң.

6. Итх лыли ныталаән лқзувәән, мнил кчәлыкнән
манк Нустахчүәнк нытычән.

7. П'ээн тхы'инк ньэтулжзукипнэ'н. Элизавэта утуқзуэн флка, қат ктхлотэкнэн, эннан қамзан қхэқатэкнэн.

8. Қун, ит'э Авйан иплжэвал тақалноманк әл'илнок лқзувэн, Захарйа итх кч'әл'ин ләм похпхк'а вэтатқзувэн.

9. Нвэн қлжләнк нытычән әнна ч'әки чскә тақалноманкә Ностахчүанкә т'ит'им скәс, мәл сқәкилж.

10. Ит'э т'ит'им мәл сқәкилж кскқзо'ан, мнил ч'амзанлал әззанк фтивән тақалқә.

11. Схлә Нустахчүән Аңәл әннанкә Захарйанкә кксхлэкнән, алтаран хтоңан °касәнәнк тхзукилж.

12. Захарйа клахлжкнән, ктылхлжкнән, к'уту'ин аңқал илаләл.

13. Аңәл хэныкинән: «Захарйа, зақ хтәкақ, кнын тақас нилфсчән, Элизавэта кнын һич ахсалчиңнән, п'әч Йо'аннак'а хәләлалч,

14. Әқ кнанкә риват лқзахән, ләм қула'н ч'амзанла'н әмптова риватқзахән.

15. °Хәплах кнын п'әч Нустахчүәнк лқзахән, хә'ньч әмч'лаха'н әқ ч'ач'алаха'н и'э'н хәнвилә'н; қат лахсхан п'асханк Фчифч Азлах Әннанк лқзахән.

16. Әқ әмптова Изра'әлан ч'амзанла'н тхы'ин Ностахчүанкә әнсхәзәвалнә'н,

17. Әқ °фнәва клф'әнчк Нустахчүәнк илқзахән, Илийан фчифчәнк әқ қ'әфқ'әфәнк, исхә'и'н ныта'н п'әнкә әнсхәзәвалнә'н, әчк'әлаха'н мәл нытала'нк'а теллалнә'н, хәнлинназәлнән Ностахчүанкә ч'амзанлал Әннан».

18. Захарйа қхынәкнән: «Манкә ты'н хиқ тылалкичән? Кәмма тхәқатәкичән, һич кәмман ләм ктхлотэкнән».

19. Аңәл әннанкә қло'ан: «Гаври'ил тскичән, °кмилвин клф'әнчк Нустахчүәнк тхзуқзукичән, кәмма нәнкләмиң кнанкә мнил ты'нну лакас әқ ты'н криват'ан хәнәс хәнәкас.

20. Клчки, кэцца °килвин илқзалч нээн, утукзалч крвилхэтки клфһьчк ит'э схлувахэн аңқа тлакичэн, тынвэкич қйтх кэцца қам лмалақ илэн, а ну лыли схлувахэн, ит'э инхт к'олахэн тынвэнкэ».

21. А ч'амзанлал Захарйа хкзуқзуин, кәлкәлқзуин, аңқанкит қэзузэн, қам эскақ.

22. Әнна йақ ит'э к'әскнан, к'утуин крвилхэтки. Хиқ нтилнән әнна әлчкунән тақалнок аңқа әлчуном, әқ әм хк'ил тхәанкә крвилхэтқзукнән, қйтх қам лчилкин к'ләкнән.

23. Ит'э әннан әл'илном кпиңлфкнән, әннан кәстанкә к'илвизикнән.

24. Тхатхаск әннан һич Элизавэта кфлқзокнан, кувумнук кулән тхәтқзунән, хәнәқзувән:

25. «Нвонкә Айэрәм кәманкә кск'ан. Йәпх тхлотәкичән, тфлкичән, Айрманк кәман кскозос ч'амзанлаһнк клфһьчк һлчән».

Клфһьчк ампланом Йәсусән ахснокәт

26. Ит'э кәлвук кулән Элизавэта кфлкнан лқзувән, нәнкләчән Аңәл Гавриһил Нустахчәнк Галиләән атноманкә, Назарәт атномән хәләһ.

27. Нәнкләчән һаңәнкә, мин һичәсх әнкәлычән Йосәфанкә, Давидән тынувалхәал, Марийа тынвән һаңән хәләһ.

28. Аңәл, ит'э кч'әкнән, қнаһ қхынәкнән: «Қриватәсхч, К'аһйа'ан! Айэрәм Кәцца ч'әлқзузән, к'алва'ан сәч мимсхәһнк».

29. Һаңә йақ, ит'э әлчкунән, ктылхлкнән к'утуин аңқал илаләл, °кк'әнәзиқзукнән, аңқанкит хәйнһыһн хәнәзәән илфснәһн.

30. Аңәл хәныкинән: «Зақ хтәкақ, Марийа, Кәцца Нустахчәнк әнчилхкин.

31. Клчки, флалч, П'эч ахсалчвин, Йэсуск'и
хэла?лалэн.

32. Энна °хэплах лқзахэн, Кл'асаҗа'ан П'эчк'а
нхэла?лалчэн; Давидэн, Эннан исхэн ланом Айрманк
нзыллалнэн;

33. Эқ айэрэмк'а лэвахэн Йақован ч'амзанлаланк
көньчпал, Эннан йақ айрмном хэ'ньч ит'э хәнпиңлфэн».

34. Марийа Аңэланкэ кхынэкнэн: «Манк йақ ты'н
лқзахэн, пэл Кэмма қамзан хиқақ т'исчэн?»

35. Аңэл Эннанкэ кло'ан: «Азлах Фчифч Кнанкэ
насахэн ханх'ал, Кл'асаҗа'ан қ'эфқ'эф Кэзза эйпалэн,
ты'нвэкиит ну П'эчү мин ахсалчвин Азлах, Нустахчүэн
П'эчк'а нхэла?лалчэн.

36. Клчки, Элизавэта, Кнын тынутын, қат
ктхлотэкнэн мин қам ахскэнкан нхэла?лқзучэн, энна
лэм кфлқзукнэн, п'эч ахсасэн, қат кэлвук кулэ'н
к'лэкнэн;

37. Хэйнэл Нустахчүэнк қам аңқа чикақ, аңқа
к'уту'ин скэл».

38. Схлэ Марийа кхынэкнэн: «Айрман халнчах
тскичэн, хәнсхлувэн кэмманкэ манк лачвин». Эқ Аңэл
эннанх'ал к'илкнэн.

Марийа к'осэн Элизавэтанкэ этүэлнокэ

39. Лам ктэкэйкнэн Марийа, к'илкнэн кчэфичом
атноманкэ, мин Йудэ'ан нэйҗаланк лқзувэн.

40. Кч'экнэн Захарйан кэстанкэ, Элизавэта
к'амто'алкнан.

41. Ит'э Элизавэта эннан хэнэзэ'н к'илфс'ин,
мильачү эннан қэлтқэнк чөск тэлвэ кстк'латкнан; эқ
Азлах Фчифч Элизавэтанкэ кч'экнэн,

42. Кпөлкэлкнэн, кхынэкнэн: «К'алва'ан Кэзза сөч
мимсхэ'нк, эқ п'эч кнын қэлтқэнк чөск хналвақзузэн!

43. Аңқанкит кэмманкэ хэйнңын риват нзылчэн?
Кэмман Айрман Лахсү °Фнэва кэмманкэ кк'олкнэн!

44. Ит'э Кнын хэнэзэйн т'илфсчэйн, миьачу кэмман қэлтқэнк чэск кстк'латкнан криватчом.

45. Қэчилау сэч, ит'э лмалу илэн, хэйнэл мнил аңқа лэвахэн, аңқа Айэрэм қынэкнэн».

46. Марийа қынэкнэн: «Кэмман ныта Айэрэм аҗйазнэн,

47. Кэмман фчифч риватэзэн Айрмкэт, мин Кэмман Спасаҗкалх сэн.

48. Хэйнэл Кэмма Эннан халнчау ульулау, °Фнэва Кэмманкэ клахкнэн. Нэйн Кэмма налвалмиң мнил тынувалаҗнк.

49. Хэйнэл Хэқ'эвлау Кэмманкэ алвас кск'ан, Эннан хулаң аслау ханлқузэн.

50. Эннан элфталатном зылқузэнэн қу'нэңэйн нвэҗнкэ, минэйн Энна нхтэқузэнэн.

51. Эннан хэқ'эвлау хк'ич энксхлэзэнэн, мнил эк'нэнкэ айтатэзэнэйн, минэйн тхы'инкит °к'энэзиқузэйн, °пэллхэйн к'сэйн.

52. Қ'эвлауаҗн ланомх'ал кткыллыт'ин, ульулауаҗн ктэфсэт'ан.

53. Хксхлыт'ин мнил аңқал ктхну'ин, а нақноқэйн қам аңқал, нвонкэ кэнкси'ин.

54. Эннан п'эчанкэ Изра'эланкэ инэнк'зу'скинэн, хэйнэл тхилчиңнэйн нвэҗн хэнэзэйн,

55. Минэйн хэныкипнэйн Авра'аманкэ эқ эннан п'эҗнкэ, мнил тынувалаҗнкэ: Кэмман элфталатном тэзванкэ кэҗчпал тзылқзалсхнэн».

56. Марийа Элизавэта ч'эҗнэн суҗлки ч'оқ кулэйн, тхатхаск эннан кэстанкэ к'илвизикнэн.

Манк Йо'анн Крэстэҗкалх к'ахскнан

57. Ит'э Элизавэтанкэ ахсномэн қлх'ал кк'олкнэн, п'эч ихлх'ин к'ахскнан.

58. К'алэк суьлжила'н, тыну'н хиқ ктылкнэн ты'нвэкиит, аҥқа 'хэплах мэлмэл Айэрэм Элизавэтанкэ кзыл'ин, риватқзукинэ'н.

59. Ит'э чо'октунук қлұа'л кпэскоскнэн, кк'олкнэн миьачүэн лисной тхалтхал өмпханокэ, миьачү нхэла'лалқзунэн Захарйак'а, хэйнэл ты'нну лэм өннан исхэн хэлаң лқзувэн.

60. Лахсх йақ қхынэкнэн: «Қа'м, өннан хэлаң Йо'анн сән».

61. Өннанкэ нлакэнэн: «Қа'м к'э кнын тынуваланк чикақ, к'э нвонкэ нхэла'лчэн».

62. Исх лэм клинълу'ин хк'ил: манкэ п'эч хэла'лазнэн?

63. Өнна доскачү өнстнэн, доскачханк ккэлы'ин: «Өннан хэлаң Йо'анн сән». Мнил кәлк'әлкнэн.

64. Қнаң өннан қэсх к'иқыкнэн, лчил өнзувэн вэтатка, крвилхэтқзувэн, Ностахчханкэ қэч'әл хэнықзувэн.

65. Ч'амзанла'н к'алэк суьлжила'н кпөлтылхлжкнэн, ты'нвэкиит нлакичэн мнил нэйңал'ан Йудэ'ан сәмтәнк.

66. Мнил ч'амзанла'н минэ'н ты'н к'илфс'ин, льви 'пәлқ ты'нвэкиит 'к'әнэзиқзувэ'н, хәнэзәқзуви'н: «К'э ты'н миьачү лқзахән?» Әқ хк'ич Нустахчхән өнна кәнло'ан.

Захарйан профэтал'ном

67. Азлау Фчифч Захарйан нытанкэ чскэ кч'әкнэн, профэтал'лқзувэн, хәнәқзувэн:

68. «К'алва'ан хәнлқзузән Айэрэм, Изра'элан Нустахчах, мин Өннан ч'амзанлаланкэ кк'олкнэн әнксином кзыл'ин.

69. Қ'эвлах Спаса'лжалұ кәнклэ'ин мәзванкэ Өннан вэтатланән Давидән тынуваланк,

70. Манк мәзванкэ к'ампәла'ан Өннаңл аздаңл профэтал:

71. „Тспаса'лалқисхән тызвин ҳақәлах'ал, минә'нк туза нхәқәвийәпқзуссхән.

72. Тызвин эсханкэ мэлмэл тзылалсхнэн эқ Кэмман азлах ањлос хэњч энтхвақ,

73. Ну хэнэс мин тызвин эсханкэ Аврааманкэ тзылчэн:

74. Ит'э тызвин хақэлах'ал туза нэнксивалсхен, хэњч қхтэқзусх,

75. Љви энткарвэла Кэмман хэнэсх'ал ч'элықзалкисхэн, лыли суњлқзалсх тызвин соњлэзан мнил қлхлэ'нк, Кэмман азлах ч'амзанлалк'а лэқзалсх“.

76. А кэзза, њэч'э, Кл'асаңа'ан профэтк'а нхэла'лалвин, хэйнэл 'килвин илалч клфањчк Айрманк, Эннанкэ ктхзэ'н ст'ватнокэ.

77. 'Килвин Айрман ч'амзанлал ањчпалэн, қя'гх спаса'лахэн ит'э тхы'ин эчк'э'н простит нилалнэ'н.

78. Нустахчах мизвин кэлфталат'ан, Эннан атхатх қя'гх лач атхсанох'ал мэзванкэ к'осэн.

79. Эқ мнил эзаномэн тхунтхунк лакила'н натхсавэзнэ'н, эқ ктх'ас ткарвэланкэ тхэ'анкэ энксхлэспэнэн».

80. Њэњэкэчх эсхтэқзувэн, к'ныта'ин лэқзувэн, 'финьнат'лаланк суњлқзувэн, тхатхаск хох'ал к'эскнан, эннан эл'илном Изра'эланк энзунэн.

Љнэс 2

Йэсусэн ахсном

1. Нвэ'н қлхлэ'нк нытычэн кэсарэнк Августанк кэ'њлэтном скэс мнил сэмтэнк, эқ мнил кэ'њлэткас йасақа'н зылытнокэ.

2. Ты'н кэ'њлэтном пэрвой лқзувэн ит'э Квириний айэрэм Сирийэнк лқзувэн.

3. Мнил ч'амзанла'н к'илкнэн кэ'њлэтнокэ, қэмқэ эннан атноманкэ.

4. Йосэф лэм к'илкнэн Галилэ'ан Назарэтх'ал Йудэ'анкэ, Давидэн атноманкэ, Вэфлэ'эм ты'нвэн атномэн хэлаң, хэйнэл энна лэм Давидэн тынувал'ан лқзувэн.

5. К'илкнэн Кмарийачом, мин эннанкэ һичэ'сх энкэлычэн, энна кфлқзокнан.

6. Ит'э ху лқзувэ'н, халч к'ахсалқзукнэн,

7. П'эч Эннан клфайч'ан к'ахскнан, кч'умк'э'ин, Мильачу кэззу'ин нукнэн 'қэпханкэ, хэнэкиг қа'м чкикақ лқзукипнэ'н аһтса'н этхэлнок.

Анхчолкала'н эқ Аңэл

8. Нвэн сэмтэнк лқзувэ'н анхчолкала'н, минэ'н тхы'ин нэлэ һытэқзунэн клфиңлэ усхэнк.

9. Хоровал Айрман Аңэл тхэ'анкэ ксхлэкипнэн, эқ Айрман атхатх итх натхсавнэ'н, ктылхлкнэн, 'клийақи к'лэкипнэн.

10. Аңэл хэныкипнэн: «Зақ хтэкақ қыссх; 'хэплах риват т'ампэла'скисхэн, эқ мнил ч'амзанла'нкэ лэм:

11. Клчки, ифа Давидэн атноманк Спаса'лқалх ахскэсхан, мин Кристус сэн Айэрэм сэн.

12. Хиқ қтылссхик: чкивалсхик Мильачу кч'умк'э'ин, нукнэн 'қэпхэнк 'солқалх».

13. Эқ хоровал кксхлэкнэн Аңэл кч'э'л'ин қысхчэ'ин клут'лхэвал льви 'хэплах, нвэ'н Нустахчау наңйақзузнэн, чақа'лқзузэ'н:

14. «Аңйа Ностахчханкэ ас'асанк, ткарвэл сэмтэнк хәнлқзузэн, ч'амзанла'нк йақ мэлмэл тэңлах».

15. Ит'э Аңэла'н қэсхчханкэ эфскипнэ'н, анхчолкала'н кхынэкнэ'н: «Мнэнхлқкичэн Вэфлэ'эманкэ, мнэлчкүк аңқа ксхлукнэн, аңқа Айэрэм к'ампэла'ан мазванкэ».

16. К'илкнэн кчэфичом, кк'олкнэн, кчкикнэн Марийа, эқ Йосэф, эқ Миљачу нукнэн °қзпхэнк °солкалх.

17. Ит'э кэлчкунин, клакнэн мнил аҥқа тхэ'анкэ нампэлачэн ты'нвэн Миљачкит.

18. Эқ мнил, минэн илфсқзувэн, әлк'әлқзувэн ты'нвэки, аҥқа анхчолкала'н лақзокәпнэн.

19. А Марийа ты'н мнил хэнэтанкэ чскэ қзәскнэн, қам аҥқа әнтхвақ илнэн.

20. Эқ анхчолкала'н к'илвизикнэн, эқ Нустахчау к'аҥйазо'ан мнил нвэки, аҥқа илфсқзувэн, әлк'әлқзувэн, манк тхэ'анкэ нлакичен.

21. Ит'э чо'октунук қлхал кпәскоскнэн, кк'олкнэн Миљачхэн лисной тхалтхал әмпханокэ, Йәсуск'и нхэла'лчэн, манк Аҥәл Әнна клф'аҥчк әнзунок лахсхан п'асханк хэла'лнэн.

Йәсус тақа'лноманкэ нәнтхлакичэн

22. Ит'э чәстә'лномән қлхал кпәскоскнэн, манк Мойсә'ан лнәзәнк нкәлықзусчән, Миљачу Йәрусаләманкэ нәнтхлакичән, Айрманкэ әнксләнәкэ.

23. Хәнәки Айрман лнәзәнк нлнәқзусчән: «Вән пәрвой нәньәкәчү ихлх'ин, мин лахсханк ахсқзускинән, ну Айрманкэ хәнзылнән кәһчпал».

24. Айрманк лнәзәнк нлнәқзусчән ләм: «Зәлзәл хәнзылқзунән, касха'н голуба'н атхлаха'н инкнәл уһьяч'и'н °пакука'н касха'н».

Симәон эқ Анна Спаса'лжалх әндлнхпасән

25. Лқзувән схлә °қниң ч'амзаһлх Йәрусаләманк, Симәон әннан хәлаҥ, лыли ныталан, лыли ксуһл'ин, Изра'әланкэ әнк'зуном к'олкилх мәлвә'лқзузән; Фчифч Азлах лқзувән ханк әннанк.

26. Өнна хиқ тылкас нытычэн Азлау Фчифчэнк:
хэньч қ'исхч қлф'аьчкэ Кристус Айэрэм хэньч қәлчкүх.

27. Ну'н ксфискнэн Азлау Фчифчэнк өнна нытычэн
тақалноманкэ к'олки. Ит'э исхэ'н Мильачу Йэсус
көнтхлакнэн, Мойсэ'ан лнэзэх'ал ч'элынокэ,

28. Қнаң Симэ'он Мильачу хк'и'нк қл'ин, Нустахчау
аңйанэн, құынэкнэн:

29. «Ифа, Айрма, Кнын халнчау әнксизмиң манк
аьловомнэн, ифа льви әнткарвэла т'изалкичэн,

30. Хэйнәл тәлчкүчэн Спаса'лқалх кәммаңл луңл,

31. Мин қлф'аьчкэ скән мнил ч'амзанлала'нкэ,

32. Мнил ч'амзанлала'нкэ атхатх зылнокэ, Изра'әлан
Кнын ч'амзанлалан аңйанокэ».

33. Йосэф эқ Әннан Лахсх нвэн хэнәскит
әлк'әлқзувэ'н.

34. Симэ'он итх мәл аңйанэ'н эқ Марийанкэ, Әннан
Лахсханкэ, хэныкинэн: «Қлчки, ты'н Мильачу
Изра'әланк тсәлномән эқ әфсәтномән ныныла'нкэ
әнзуномк'а ләвахән, эқ ныныл чхмалэзэ'н Әннанәкит
әнзуқзахэ'н,

35. Ныныла'н ч'амзанла'ан °к'әнэзэ'н әнқәл
ч'элынокэ эқ әмч'әмч' °хәплах Кнын ныта тылалнән
қәтх әмпхәлх».

36. Нуф ләм лқзувән профәт мимсх'ин, Анна әннан
хәлаң, Фану'ил әннан исх, Ассир әннан тынувал, қәт
льви ктхлотәкнән. Ит'э өнна лаңә лқзувән,
ққамзантәкнән, ққамзаңчом ксуңлқзукнән этуктунук
года'н.

37. Нэ'н әннан қамзан қәт ит'э к'исхкнән, °фнэва
чә'октунук товасса'н эқ ч'ақ года'н суңлқзувән. Қам
ит'э илқәқ әззәнкә тақалномх'ал, поста'лқзузән,
Ностахчханкә кәңчпал тақалқзузән.

38. Ләм ктмалсақзукнән, Нустахчау к'аңйазә'ан, эқ
Мильачкит клақзокнән мнил аңқанкә ч'амзанла'нкэ,
минэ'н Йәрусаләман әнксином хкзүқзу'ин.

Элвээнэм Назарэтанкэ

39. Ит'э мнил аңқа Айрман лнэээх'ал энскчан, к'илвизикнэн Галилэ'анкэ, тхы'ин атноманкэ Назарэтанкэ.

40. Ыэньэкэчү к'эсүтэқзукнэн, льви к'ныта'ин к'лэқзукнэн, эқ Нустахчүэн мэлмэл ханк Эннанк лқзувэн.

П'эммэчү Йэсус тақа'лноманк

41. Қэмқэ годанк Йэсусэн исхэ'н к'олитқзувэ'н Йэрусалэманкэ, Пасхан ч'ахлэзанкэ.

42. Ит'э Йэсус касү синасин года'н к'лэкнэн, кк'олкнэн кңалос Йэрусалэманкэ, ч'ахлэзанкэ, манк лқзузэн қу'нэңэ'н.

43. Ит'э йақ ч'ахлэзан қлұа'л кпэскоскнэн, кңалос атнокэ к'илкнэн, а Йэсус П'эммэчү Йэрусалэманк фтивэн, исхэ'н қам чзэкстақ.

44. °Кк'энэзикнэн Энна қулачом илжилү; ит'э йақ сэлой қлұа'л илқзувэ'н, қам әлчқуақ, нэнзунэн Энна энхтзол тыну'нк, плұа'нк,

45. Қам чкикақ, Йэрусалэманкэ к'илвизикнэн, ху нинхтзуқзунэн.

46. Ху Энна кчкикнэн тақа'лноманк лакалх к'анэчпа'лкилачом, илфскилх, локилх.

47. Мнил минэ'н Эннан хэнэээ'н нилфсқзунэ'н, льви әлк'әлқзувэ'н, манк ты'н П'эммэчү к'ныта'ин.

48. Ит'э кәлчқу'ин, кәлк'әлкнэн, Лахсү Эннанкэ кхынәкнэн: «П'эммэчү! Аңқа мәзванкэ ч'әлычңын? Қлчки, Кнын исх эқ Кәмма °Кмилвин Кәзза нинхтзуқзувин льви кхтәчом».

49. Энна локәпнэн: «Аңқанә'сх инхтзуқзумиңсх? Мә'хну хиқақ илқзусх Кәмма нытызмиң ху лкас, ма? Кәмман Исхэн кист?»

50. Кә'мхал исхэ'н хиқақ әнтылвнэ'н Эннан хэнэээ'н.

51. Өннэ к'илкнэн итү кч'элл'ин, эқ Назарэтанкэ кк'олкнэн, эқ льви к'илфс'ин лқзувэн. Марийа Өннэн Лахсү мнил Өннэнкэ тақалноманк ксхлукнэн өннэн нытанк һытэқзунэн.

52. Йэсус эсүтэқзувэн, льви к'ныта'ин к'лэқзукнэн, Нустахчау эқ ч'амзанла'н Өннэ нөлфталатқзунэн.

Лнэс 3

Йоанн Крестэ'лжа'л эл'иснэн

1. Ит'э Тивэрий қа'т кувумнук синасин года'н кэсар лқзувэн, эқ Понтий Пилат Йудэ'анк тнакол лқзувэн, эқ Ирод Галилэ'ан тэтрарх лқзувэн, эқ Филипп өннэн сыллатумх Итурэ'ан эқ Трахонэ'ан тэтрарх лқзувэн, эқ Лисаний Авилине'ан тэтрарх лқзувэн,

2. Ит'э Анна эқ Кай'афа хэпохпа'н лқзувэ'н – ифа нилфсчэн Айрман хэнэс Йоаннанк, Захарийан п'эчэнк, °финьһат'лаланк.

3. Йоанн ктэкэйкнэн, к'илкнэн, Йорданэн сэмтх'ал илқзувэн, эл'илқзувэн: қтэңсэкас мнил аңқа қкрэстэ'лжас, тызвин эчк'э'н простит элнокэ.

4. Нвонкэ нкэлычэн Эсайа профэтан книгэнк: «Озалазэн кэлкэл °финьһат'лаланк: „Айрманкэ ктүзэ'н қскахэ'н, Өннэнкэ ктүзэ'н қәнвэтвэтхэ'н,

5. Қэмқэ қэмэчү ктхымэл увик хантхувнин, қэмқэ һэйңэ хнизусэзэн, нално'н хәнвэтвэтвэ'н, э'лэ'н пслаңслау ктү'ск'а хәнлэвэ'н,

6. Эқ нвонкэ қэмқэ ксуһл'ин Нустахчүанк нпаса'лалчэн“».

7. Ч'амзанла'н к'олқзувэ'н Йоаннанкэ крестэ'лнокэ. Йоанн йақ нвэ'нкэ хэнықзувэн: «Ҳақэла'ан п'эсхэ! К'энк туза наһчпсхэн схэллакас Нустахчүэн хэқэвйэпх'ал, мин к'олахэн?»

8. Халч қэнксхлэссх туза'н тәңсәкила'н, тызвин скзэл қэнксхлэссх. Туза хэ'ньч хнэлчәсхән хәнәзэл: „Мизвин исх Авра'ам сән“. Имтс тэзванкэ тласкәсхан: клқ'эваҗа'н Нустахчау сән, тәлвә ты'нвә'н вах'ал Авра'амән п'э'н скаталнэ'н.

9. °Касф қат у'энк тнаколанк °соллозән. Қәмқә у'ай қам кункин нәмпхалчән, хәмлханкә нткылаалчән».

10. Ч'амзанлаланк әнна клиньллу'ин: «Аңқа йақ мизвин ч'элыкнән?»

11. Әнна қуынәкнән: «К'әнк касха'н урвақа'н чискинән, °қниң урвақ хәнзылнән нвәнкә мин қам тхлкин, к'әнк нукнән чискинән, ләм хәнзылнән нвәнкә мин ксхлытызын».

12. Йасақа'лкала'н ләм кк'олкнән крәстә'лнокә, клиньллу'ин: «Анәпа'лжилха! Аңқа мизвин ч'элыкнән?»

13. Әнна қуынәкнән: «Йасақа'н лыли қ'ахлси'н, зақ лисной лақ».

14. Клут'лхә'и'н ләм клиньллу'ин: «Аңқа йақ мизвин ч'элыкнән?» Әнна қуынәкнән: «Зақ к'э әнқа'мақ, зақ и'нухтақ, тызвин вәләтнол қриватәссх».

15. Кә'мхал ч'амзанлал Кристус кзүқзунән, °к'әнәзиқзүвән Йо'аннәкит мә'хну °фнәва Кристус к'свән.

16. Йо'анн хәныкипнән: «И'ил ткрәстәссхән, тхатхаск Клқ'эваҗа'н к'олахан, минән пәнснәм тәлвә тутусчән пәнсәкас; Ну туза'н Азлаңл Фчифчәл әқ химлхәл крәстқзалсхән.

17. Лопата' әннан хк'и'нк чискинән, ты'нвәл Әннан гумно' чәсталнән, зәрно'н қаңлноманкә әззаталнэ'н, салсұқа'н химлхәл әнк'вавалнэ'н».

18. Ләм қула'н хәнәзә'н ч'амзанлаланкә ампәла'лқзунән, әл'илқзупәнән, аьчпқзунән».

19. Йо'анн ләм тәтрарх Ирод льви анзан илқзунән, хәнәкит ну Иродйада, әннан сыллатумхән һич, әннанкә һичә'сх кл'ин, ләм қула'н әчк'ә'н кч'элыкнән.

20. Схлэ Ирод нэсэмқ °қниң эчк'эчк' скнэн, Йо'анн тэмницанкэ кхэлқэпэ'ин.

Манк Йэсус әнкрәстчэн

21. Ит'э мнил ч'амзанлал ккрәстә'лжкнэн, Йэсус ккрәстә'лжкнэн лэм, тақа'лқзувэн – ифа қысұчақ к'иқәкнэн,

22. Азлақ Фчифч Әннанкэ ханкэ кнаскнан, қә'тх голуб, әқ қәсұчұх'ал нлакичэн: «Кәмман П'әч клфтә'ан сәч, Кнанкэ Кәмман мәлмәл тәңлақ!»

Йэсусэн клфй'ньч'а'н исх'әи

23. Йэсус ит'э әнзунэн Әннан әл'илном, ч'оқ товасса'н года'н соңлэзан салк лқзукинэн, инкнәл ульучәйә. °Нк'әнэзычән Әнна Йосәфан п'әч лжилж. Йосәф йақ Илийан п'әч лқзувэн,

24. Ну Илья Матфатан п'әч лқзувэн, ну Ләвийән, ну Мәлхин, ну Йаннайан, ну Йосәфан,

25. Ну Маттафйан, ну Амосан, ну На'оман, ну Әслимән, ну Наггәйан,

26. Ну Ма'афан, ну Маттафйан, ну Сәмәйән, ну Йосәфан, ну Йудан,

27. Ну Йо'анннанан, ну Рисән, ну Зоровавәлан, ну Салафиилән, ну Нирийән,

28. Ну Мәлхийән, ну Аддийән, ну Косамән, ну Әлмодамән, ну Ирән,

29. Ну Йосәйан, ну Әлә'азэрән, ну Йоримән, ну Матфатан, ну Ләвийан,

30. Ну Симэ'онән, ну Йудан, ну Йосәфан, ну Йонанан, ну Әли'акимән,

31. Ну Мәлә'айән, ну Майннанан, ну Маттафан, ну Нафанан, ну Давидән,

32. Ну Йәссәйан, ну Овидән, ну Во'озан, ну Салмонан, ну На'ассонан,

33. Ну Аминадаван, ну Араман, ну Эмроман, ну Фарэсан, ну Йудан,

34. Ну Йақован, ну Иса’акан, ну Авра’аман, ну Фаран, ну Нахоран,

35. Ну Сэрухан, ну Рагаван, ну Фалэкан, ну Йавэран, ну Салан,

36. Ну Кайнанан, ну Арфаксадан, ну Симэн, ну Нойан, ну Ламэқан,

37. Ну Мафусалэн, ну Эноқан, ну Йарэдан, ну Малэлэ’илэн, ну Кайнанан,

38. Ну Эносан, ну Сифэн, ну Адаман, Адам йақ Нустахчүэн п’эч лқзувэн.

Лнэс 4

Йэсус антавуңасчэн

1. Йэсус, Азлаҳ Фчифч эннанк чэск, Йорданх’ал к’илвизикнэн, эқ Фчифчэл °фињьнат’лаланкэ кэнтхлакнэн.

2. Ху килвулэнк Энна ктавуң’ан ч’ақ товасса’н қлұа’л, Йэсус қа’м нукақ, ифа хксхлыткнэн.

3. Килвул хэныкинэн: «Вэн лыли сэч Нустахчүэн П’эч, қңытых ты’н вач хьэпак’а хәнлэвэн».

4. Йэсус хэныкинэн: «Нвонкэ нкэлычэн – қа’м эм хьэпал ч’амзањлұ суњлқзузэн».

5. Килвул Энна кэнтхлакнэн хэ’асқ нэйңанкэ, ханх’ал Эннанкэ мнил сэмтэ’и’н айрмно’н қнаң энксхлэнэн,

6. Кхынэкнэн: «Кнанкэ °хэплах қ’эфқ’эф тзыллалвин, айэрэм лэвалч мнил ты’нвэ’н айрмно’нк, эқ мнил аңйа Кнанкэ, хэйнэл мнил кэмман сэн, к’анкэ тэлфчаскичэн, нвэнкэ и тзыллэсчэн.

7. Клчки, вэн кэмманкэ °пнэјавалч, мнил Кнын лэвахэн».

8. Йэсус кұынэкнэн: «Қ'илхч эк'нэнкэ, сатана. Нкэлычэн: °Қпнэңақзусхч Айрманкэ, кнын Ностахчханкэ, эм Эннан хэнэээ'н қч'элықзуссхки'н».
9. Кэнтхлакнэн Йэрусалэманкэ, кэнтхзу'л'ин тақа'лномэн тамзанкэ, кұынэкнэн: «Вэн лыли сэч Нустахчхэн П'эч, тн'умкэ қстк'лэхч,
10. Нкэлычэн йақ: Аңэла'н Эннанк нытывачэн Кэзза нэтэл,
11. Нкэлычэн лэм: Хк'ил Кэзза нэнтхлавалхкин, Кнын қт'уи'н хэ'ньч ханк'олвэ'н ва'аланк».
12. Йэсус кұынэкнэн: «Нвонкэ нкэлычэн: Кнын Айэрэм Нустахчау зақ тавуңак».
13. Ты'нвэл кпиңлф'ин килвулэнк эннан антавола'лно'н, к'илкнэн эк'нэнкэ, кэ'мхал қа'м кэньчпаланкэ.

Назарэтан сэнагоганк

14. Йэсус, Эннан Фчифчкит қ'эвлау, Галилэ'анкэ к'илвизикнэн, к'алва'ан к'лэкнэн мнил сэмтэнк.
15. Аньчпқзунэ'н сэнагога'нк, мнил Энна к'аңйазоқзо'ан.
16. Йэсус Назарэтанк к'эсхтэкнэн. Хоқэ кк'олкнэн сэнагоганкэ субботанк, манк лқзузэн қу'нэңэ'н, азлау книга лнэвалқзунэн.
17. Нзылчэн Эннанкэ книга профэт Эсайанк нкэлычэн, кл'ин, к'инхтзуқзу'ин, кчкикнэн, клнэ'ан:
18. «Айрман Фчифч ханк Кэмманк сэн, Айрманк нэнклэмиң эқ нытымиң хксхи'и'нкэ криват'ан ланом эл'илнокэ, ктскавэлкна'нкэ энксином ампэланокэ, нвэ'нкэ минэ'н қа'м лчкуикин'и'н, лу'л зылнокэ, кчэқсхэ'и'н тэмницах'ал энксэнокэ,
19. Лэм т'ампэласчэн ну қл'х'ал к'олкилх, минэнк Айэрэм Эннан мэлмэл ч'амзанла'нкэ зыллалнэн».

20. Йэсус книга ксоп'ан, похпхан инэнк'зу'лжиланкэ кзыл'ин, клавиулкнэн; эқ мнил минэ'н сэнагоганк лқзувэ'н, Эннанкэ клахлқзукнэн.

21. Кхынэкнэн Йэсус: «Нэ'н ты'нвэ'н хэнэзэ'н, минэ'н илфсхи'н, лыли к'лэкнэ'н».

22. Эқ мнил Эннанэки т'льви мэл крвилхэтқзувэ'н, өлк'өлқзувэ'н, манк Эннан хэнэзэ'н к'ныта'и'н, клиньлду'ин: «Клэхвэ'нс Ты'н Йосэфан п'эч сэн?»

23. Йэсус хэныкипнэн: «Хиқ т'исчэн, аңқа Кэмманкэ лвалсх: Кльэчэ'л'инэ, °килвин увик қәнмэлэвэх; мэ'хну нүхқэнэ, Кнын атномэнк, утузэн скэс нвонкэ, манк, нлосчэн, Капэрна'оманк ит'э скэн?»

24. Лам кхынэкнэн: «Лыли тэзванкэ тласкэсхан: қам к'э профэт эннан сэмтэнк профэтк'а ит'э хэла'лақ нилқзусчэн.

25. Лыли тласкэсхан: өмптова қам қамзанки'н мимсхэ'н лқзувэ'н Изра'эланк Илийан соьлэзанк, ит'э қысұчақ к'эйп'ин ч'оқ года'н кэлвук кулэ'н, ты'нвэки т'хэплақ пилвэпил сэмтэнк лқзувэн;

26. Эқ эм °қниң қам қамзанкин мимсх лқзувэн, мэнанкэ Илья нэнклэчэн, ну мимсх Сарэпанк, Сидонэн сэмтэнк суньлқзувэн.

27. Лэм өмптова проказа'а'н кәңқсх'и'н лқзувэ'н Изра'эланк профэт Элисэйан соьлэзанк. Эм °қниң кмэлэкнэн, Нэ'эман Сирийалан эннан хэлаң, қула'н қам мэлэкақ».

28. Ч'амзанла'н сэнагоганк ты'н к'илфс'ин, ққақаңьлкнэн льви °пөлқ,

29. Ктэкэйкнэ'н, Йэсус к'айтат'ан атномх'ал, клинлалэв'ан ханкэ һэйһанкэ, тхы'ин атном һэйһанк сэн, хох'ал Йэсус әнтнилалқзувнэн,

30. Кә'мхал к'уту'ин Йэсус әһьлалэл; к'илкнэн тхэ'анх'ал.

Капэрна'оман сэнагоганк

31. Кк'олкнэн Капэрна'оманкэ, Галилэ'ан атноманкэ, суббота'нк аьчпқзунэ'н.

32. Мнил элк'элқзувэ'н Эннан аьчпнокэт, хэйнэл Эннан хэнэзэ'нк қ'эфқ'эф лқзувэн.

33. Сэнагоганк лқзувэн °қниң ч'амзаьлх, чэск эннанк хэқэ килвулэн фчифч лқзувэн, ну °кпөлкэлкнэн:

34. «Аңқанэ'сх мэйванкэ к'олч, Йэсус Назарэтлан? К'олч муза мэт'элэнокэ, хиқ т'исвин, Кэзза Нустахчүн Азлау сэч».

35. Йэсус хэқэ фчэфчанкэ кхынэкнэн: «Қ'илчкас, қ'илхч эннанх'ал чэсх'ал». Хэқэ фчифч ну ч'амзаьлх энтлқчиңнэн кәннэнк сэнагоганк чэсх'ал к'илкнэн, қам кэринэкақ.

36. Мнил ктылхлкнэ'н, °клийақи к'лэкнэ'н, крвилхэтқзувэ'н: «Аңқа ты'н сэн, Энна хэқ'эвлау, хэқэ фчифчэ'н хумстки итинэ'н, нвэ'н чэсх'ал исэ'н?»

37. Энна к'алва'ан к'лэкнэн мнил тмал'а'н атно'нк.

Йэсус ч'амзанла'н энмэлэвэзэ'н

38. Ит'э сэнагогах'ал кхумсткнэн, Симонэн кэстанкэ кч'экнэн. Симонэн лахсхэ'сх лви әңқсхқзувэн; Энна нэнстчэн энэнк'зо'лнокэ.

39. Йэсус мэмсханкэ ктмалсакнан, әңқсхном итынэн илки; к'илкнэн. Мимсх ну'н ктэкэйкнэн, хсоза к'лэкнэн, квэтатқзокнан.

40. Ит'э йақ лаччау чкјалқзувэн, Эннанкэ нэнтхлакичэн мнил кәңқсх'и'н, мнија'н әңқсхно'н чиқзукипнэ'н. Энна қэмқэ хк'ил ктәллат'ин, кәнмәләтэв'ин.

41. Хэқэ фчифчэ'н лэм к'эскна'н кәңқсх'и'нх'ал чэсх'ал, ккэлкнэн: «П'эч Нустахчүн сэч». °Тлвин йақ хиқ илэн Энна Кристус лкилх. Энна итх итынэ'н: «Зақ к'анкэ ты'н лакақ».

42. Ит'э йақ ктхсакнэн, кхумсткнэн кэстх'ал, °финьһат'лаланкэ илқзувэн. Ч'амзанлал Энна инхтзукзунэн, кчкикнэн, кэнстқзо'ан: «Зақ мизвинх'ал илкақ».

43. Энна кло'ан: «Қула'нк атно'нк лэм Кэмма нытызмиң мэл ланом Нустахчүэн Айрнокит ампэла'лкас, әл'әлэс, ты'нвә'сх Кэмма нәнкләмиң».

44. Тхатхаск Энна Галилэ'ан сәнагога'нк анэчпа'лқзувэн.

Лнәс 5

Йәсус пәрвойа'н ансә'лқила'н оч'ознә'н

1. Қун ч'амзанлал қуһстылқзувэн олла Эннанк, Нустахчүэн хәнәс нилфсалқзунэн, Энна йақ Гәннәсарәтан °кәлфән кнызык тхуқзувэн.

2. Кәлчқу'ин касха'н тхту'н °кәлфәнк; әлвәнтзокила'н к'ипкнә'н, хилы'н ипәлж'әқзунә'н.

3. Йәсус к'әфскнән Симонән тхтоманкә, итынән фики ульучқ, қлавулкнән, тхтомх'ал ч'амзанлал аһчпқзунән.

4. Кпиңлф'ин аһчпәс, Сәмонанкә қхынәкнән: «Қфисхч °ам'аманкә, қ'әлвәнтзоссх».

5. Симон Эннанкә қхынәкнән: «Анэчпа'лқилжа! Сәлой нкәнк нәлвәнтзокичән, қам аңқа ка'кақ. Кәмхал мәлвәнткичән, пәл Кәзза хәнысч».

6. Әнзүвә'н әлвәнтзока, льви әмптова әһчә'н кка'кнән, тәлвә хилың схч'әссхәнкипнән.

7. К'авәла'ан плха'нкә: «Кк'олсх әнәнк'зо'лнокә!» Кк'олкнән тхтумәл, кмаңан тхту'н ктхну'ин, тәлвә әнзүвә'н қлака.

8. Симон Пйотр ты'н кәлчқу'ин, сызә'нкә ктсәлкнән, қхынәкнән: «Айрма, қ'илхч кәмманх'ал, кәмма ч'амзанлал әчк'әләх».

9. Ктылхлжкнэн, эннан плха'н лэм ктылхлжкнэн, ну °хэплах лмас кэнтылхл'ин.

10. Ктылхлжкнэн лэм Йақоф эқ Йо'анн, Зэвэдэйэн п'ээн, минэ'н элвэнтзоқзувэ'н Симон кч'э'л'ин. Йэсус Сэмонанкэ құынэкан: «Зақ хтэкақ, нэ'н кнын лмас ч'амзанла'ан ныта'н лқзахэ'н».

11. Тхту'н кнэзакэ ктху'ин, мнил к'умз'ин, салткинэ'н.

Йэсус проказа'ан кәңқсх'ин әнмәләвәзнән

12. Ит'э Йэсус лқзувэн қулан атноманк, ч'амзаңлх кк'олжкнэн, мнил проказа'ан ск'алэмто'нк, Йэсус кәлчк'ин, ктсәлжкнэн фэваңәл сәмтанкэ, әнстқзунән: «Айрма! Вэн әлфчасч, қәнмәләвмиң».

13. Йэсус хк'ич кәнсху'ин, ктәллат'ин, құынәкнән: «Тәлфчаскичән, қмәләкас». Қнаң проказа' әннанх'ал к'илжкнән.

14. Йэсус қам итынән лакас ты'нвәкит, кә'мхал құынәкнән: «Қ'илхч похпханкэ, әннанкэ қәнксхлэх увик, эқ Мойсәй'ан Лнәзәсх'ал зәлзәл °қт'хлжих кнын мәләкит. Нвонкэ мнил хиқ әнтылалхкин кәзза кмәләкнән».

15. Кә'мхал Әннан алвас котсақзувән, эқ лви әмптова ч'амзанла'н к'олитқзувэ'н Әннанкэ әлфснокэ, тхы'ин әңқсхно'н мәләнокэ.

16. °Фнәва йақ илқзувән °фиһьнат'лаланкэ, ху тақалқзувән.

Йэсус қам ч'ухлжинкин әнмәләвәзнән Капәрна'оманк

17. Қун, ит'э Әнна әнәчпәлқзувән, кк'олжкнән фариссәй'ан эқ к'ансәл'а'н Галилә'ан эқ Йудә'ан мнил атнох'ал, Йәрусаләмх'ал лэм. Айәрәм Әннан қ'әфқ'әф әнксхләқзунән, кәңқсх'ин әнмәләвәтқзунә'н.

18. Халч плха'нк °нт'хлкичэн аьтсанк °қниң ч'амзаньлх, утуқзузэн ч'ухлки, чскэ нтывалқзувнэн клф'аьчк Йэсусэнк нэззувальқзунэн.

19. К'уту'ин тэкал, пэл эмптова ч'амзанла'н ху лқзувэн. Ханкэ тамзанкэ аьтс кэнсху'ин, пхалпхал кск'ан, аьтс ктнас'ан чскэ кэстанкэ клф'аьчк Йэсусэнк.

20. Ну тхы'ин лмалэс кэлчку'ин, нвэн ч'амзаньлханкэ қхынэкнэн: «Кнын эчк'э'н кнанкэ простит нысчэ'н».

21. К'ансэ'ла'н эқ фариссэ'а'н энзувэ'н крвилхэтки: «Аңқа ты'н, к'э Ностахчханкэ чхмалэзэн? Эм Нустахчхэнк қ'эфқ'эф чискинэн, эчк'э'н простит элнокэ».

22. Кэ'мхал Йэсус тхы'ин °к'энэзэ'н хиқ тылчиңнэ'н, қхынэкнэн: «Аңқа тызвин ныта'нк чискисхэн?»

23. Аңқа эмсхучэйэ сэн? Тк'хэныскичэн: кнын эчк'э'н кнанкэ простит нысчэ'н, инкнэл тк'хэныскичэн: қтэкэйкас эқ қжалэкас?

24. Хиқ қтылссхик: Ч'амзанла'ан П'эчэнк қ'эфқ'эф чискинэн сэмтэнк эчк'э'н простит элнокэ». Қхынэкнэн нвэн ч'амзаньлханкэ, мин қам ч'ухлкинкин: «Халч қтэкэйхч, кнын аьтс қлих, кнын кэстанкэ қ'илкас».

25. Қнаң ну ктэкэйкнэн, аьтс кл'ин, атнокэ к'илкнэн, Нустахчах к'аңйақзо'ан.

26. Мнил °клийақи к'лэкнэн, эқ Нустахчах к'аңйақзо'ан, кхтэчом крвилхэтқзувэ'н: «Ты'нну қлхлэнк элкэ'н нэлчкучэ'н».

Йэсус Лэвий йасақа'лжалу оч'озознэн

27. Тхатхаск Йэсус қхумсткнэн, йасақа'лжалу кэлчку'ин вэтаткилх, Лэвий эннан хэлаң, хэныкинэн: «Қсалтмиң».

28. Қнаң ну Лэвий эннан вэтвэт к'умз'ин, мнил к'умз'ин, ктэкэйкнэн, салтқзукинэн.

29. Лэвий ʼхэплах чʼахлэс кскʼан Өннанкэ өннан кистэнк. Ху лқзувэʼн кулаʼн йасақаʼлкалаʼн, мнилаʼн кулаʼн чʼамзанлаʼн, лэм нуки кчʼэʼлʼин.

30. Кʼансэʼлʼаʼн эқ фариссэʼйаʼн қзақаʼнлқнэн, қзынэқзукнэн Өннан ансэʼлқилаʼнкэ: «Аңқанэʼсх нуссх, вылэссх йасақаʼлкалаʼн, эчкʼэлахаʼн омакаң?»

31. Йэсус клоʼан: «Кәңқсхʼин кльэчэʼлʼин очʼознэн, тхивлах қам очʼзоқ.

32. ʼКмилвин эчкʼэлахаʼн тʼочʼзоқзосчэʼн тәңсэнокэ, қам очʼзоқ лыли ксуʼнлʼиʼн».

33. Итх хэныкинэʼн: «Аңқанкит Йоʼаннан, лэм фариссэʼйаʼн ансэʼлқилаʼн постаʼлқзузэʼн, тақаʼлқзузэʼн, Кнын йақ ансэʼлқилаʼн нузэʼн, вылэзэʼн?»

34. Йэсус хэныкипнэн: «Қәлхс постаʼсэʼн ʼтʼулаʼн свадбанк, итʼэ зэних итх чʼэʼснэʼн?»

35. Лам қлхʼал кʼолахэн, итʼэ зэних нлалпэнэн; схлэ постаʼлқзахэʼн».

36. Ланом ʼкʼэнэзэқнэн лакипнэн: «Қам кʼэ утхлах тхлқнэн азамсақ азамснол мин новой тхлқнэнхʼал нлчэн, хэйнэл новой тхлқнэн нәнтфқалчэн, эқ утхлах қам ләнмэтақ нилалчэн.

37. Қам кʼэ новойаʼн виноʼн ләнсэтақ утхлахаʼн купхэʼнкэ, хэйнэл утхлахаʼн купхэʼн новым винол әнпхэвалчэʼн, виноʼн сәмтанкэ хсэвахэʼн, купхэʼн әнтфкэвахэʼн.

38. Новойаʼн виноʼн новойаʼн купхэʼнкэ нлынсытқзусчэʼн, нвонкэ купхэʼн эқ виноʼн әнңытықзусчэʼн.

39. Қам кʼэ новойаʼн виноʼн вылалақ илқзузнэʼн, вән старым винол вылқзувән. Ну хәнэқзузән: старой виноʼ тәңлаҳ».

Лнэс 6

Йэсусэн ансэлжилан колосйан нахлэтэсчэн субботанк

1. Қун субботанк Йэсус илқзувэн хльэбной осхэхал. Эннан ансэлжилан колосйан к'ахлитқзоан, хк'ил зэрнон кэл'эқзукнэн, нвэл нуқзувэн.

2. Фариссэйан тын кэлчкунин, қуынэкнэн: «Аңқа скэссх, нвонкэ қам ит'э скақ суббота'нк, запрэтит нилқзусчэн!»

3. Йэсус қлоан: «Мэхну тынвэкиит лнысх: аңқа скнэн Давид, ит'э °фнэва кксхлыткнэн эқ эннан плха'н лэм?»

4. Кч'экрнэн тақалноманкэ, Нустахчүн хльэба'н кл'ин, минэл эм похпха'н нуқзузэ'н, °фнэва нуқзувэн, эқ плха'нкэ кзыл'ин тын нукнэн».

5. Хэныкипнэн: «Ч'амзанла'ан П'эч субботан айэрэм сэн».

Ч'амзаңлх, эннан хк'ич к'извилах

6. Қулан субботанк сэнагоганкэ кч'экрнэн, анэчпалқзувэн. Ху лқзувэн °қниң ч'амзаңлх, эннан хк'ич хтоңан к'извилах.

7. К'ансэл'ан эқ фариссэйан °к'энэзықзузэ'н, аңқал Йэсус анзан элэс. Хэнэкиит клахлқзукнэн Эннанкэ: мэхну энқэчэсэвалнэн субботанк?

8. Йэсус тхы'ин °к'энэзэзэ'н хиқ илнэ'н. Қуынэкнэн нвэнкэ ч'амзаңлханкэ, минэнк хк'ич к'извилах: «Қтэкэйхч, кәннэнкэ хк'олхч». Ну ктэкэйкнэн, кк'олкнэн.

9. Йэсус хэныкипнэн: «Туза тлиньлувассхэн – аңқа субботанк энскқзосчэн: мэлмэл инкнэл хэқэ? Фчифч энспасалқзусчэн инкнэл нмэт'элқзосчэн?» Нвэ'н илчки илэ'н.

10. Йэсус тхэанкэ клахлэткнэн, нвэнкэ ч'амзаньлханкэ клакнэн: «Хк'ич қэнсхух». Кэнсху'ин, халч эннан хк'ич хқэчисикнэн.

11. Нвэ'н льви кпэлхақањлкнэн, крвилхэтқзувэ'н, аңқал би Йэсус мэт'элэс.

Касу синасин Апостола'н

12. Нвэ'н қлхлэ'нк Йэсус нэйңанкэ к'эфскнэн тақа'лнокэ, клфиңлэ Ностахчханкэ тақа'лқзувэн.

13. Ит'э ктхсакнэн, Эннан ансэ'лкила'н оч'зонэ'н, тхэанх'ал касу синасин ч'амзанла'н кчилкнэн, нвэ'н Апостолак'а хэла'лнэ'н. Тхы'ин хэла'н:

14. Симон, минэн новой хэлаң Пйотр, Андрэй эннан сыллатумх, Йақоф эқ Йо'анн, Филипп эқ Варфоломэй,

15. Матфэй эқ Фома, Алфэйан Йақоф эқ Симон, минэн Зилот ант'илңин хэлаң,

16. Йуда Йақован п'эч эқ қула Йуда, Искарйот, мин тхатхаск лвалу к'лэкнэн.

Йэсус ал'иснэн

17. Нэйңэх'ал к'наскнан К'апостолачом, к'унминкнэн коткотэнк. Кк'олкнэн Эннан ансэ'лкила'н, лэм 'хэплах ч'амзанлал Йудэ'ах'ал, Йэрусалэмх'ал, Тирэн эқ Сидонэн қыхтэйэн сэмтх'ал.

18. Мнил Энна килфсалқзунэн, лэм Эннањл кэчисивалқзувэ'н. Қула'нк хэқэ фчифч лқзувэн тхы'инк чэск. Нвэ'н лэм хқэчисикнэн.

19. Мнила'н Энна нтэллаталқзукнэн, хэйнал Эннанк чикзускинэн қ'эфқ'эф, мин мнил энқэчисивэтнэ'н.

20. Йэсус Эннан ансэ'лкила'нкэ клахлэткнэн, энзунэн эл'элэс: «Хксхи'ин қэчилаха'н, хэйнал тхы'инк Нустахчхэн Айрмном чискипнэн.

21. Мнила'н нэ'н хксхлыт'и'н қэчилаха'н, хэйнал ч'иливахэ'н. Мнила'н нэ'н ч'нэлкила'н қэчилаха'н, хэйнал лңызыхтлаха'н.

22. Қэчилахаан лқзалсх, ит'э нхэқэвийэпалсхэн ч'амзанланк, ит'э туза найтаталсхэн, энчүмалалсхэн, тэлвэ тызвин хэлаан энчүмалалсхэн Ч'амзанлаан П'эчкит.

23. Нвэн қлұлэнк қриватқзусх, қхаймантоқзусх, тызвин заслуга? қысқчүэнк °хэплах лқзахэн. Нвонкэ профэтанкэ нч'элытқзувнэн тызвин хақэлааан исхэан.

24. Қсыңлқзуссх накноқэан! Хэйнэл тызвинк нэлчэном қат чискисхэн.

25. Қсыңлқзуссх минэан нэан кңэйукнэан! Хэйнэл ксхлықзалсх. Қсыңлқзуссх нэан лңээзхткилаан! Хэйнэл ч'нэлқзалсх, файхақзалсх.

26. Хэқэ тыан сэн, вэн мнил ч'амзанлаан мича лақзоскэхан тызвинэки. Хэйнэл нвонкэ хамух профэтанкэ нч'элытқзувнэн тызвин хақэлааан исхэан».

Тызвин хақэлаан қлфталатқзуссхиан

27. «°Кмилвин йақ тэзванкэ тласкэсхан: тызвин хақэлаан қлфталатқзуссхиан, мэлмэл қскэқзоссхиан нвэанкэ, минэан туза нхэқэвийэпқзуссхэн.

28. Нвэан, минэан туза нчүмалқзуссхэн, қ'аңйақзоссхиан; нвэки, минэан туза нәнқаамқзоссхэн, қтақаалқзуссх.

29. Вэн кэзза п'элхәңэнк нузылэзвин, қула п'элхәң қөнсхознах озэлнокэ; вэн кнын тхлкнэн әнлэзвин, кнын урвақ лэм қзылх.

30. Мниланкэ, мин кнанхәал әнстэзнэн, қзылх, әқ нвәнхәал, мин кнанхәал кләин, зақ илвизил әнстақ.

31. Плхәанкэ қч'элықзуссх нвонкэ, манк тэзванкэ плхәан әнк'ч'элықзускисхэн, тэзванлханбң.

32. Вэн нвэан әлфталатқзуссхиан, минэан °тзилвин нәлфталатқзуссхэн, сақ заслуга? тэзванкэ нвэки к'сән? – әчк'әлахаан лэм нвэан нәлфталатқзузнэан, минэан °тлвин нәлфталатқзузнэан.

33. Вэн нвэ'нкэ мэлмэл ч'элықзуссхки'н, минэ'н тэзванкэ мэлмэл нч'элықзуссхкхэн, сақ заслуга' тэзванкэ нвэкиит к'сән? – эчк'элаха'н лэм нвонкэ нч'элықзузвнэн.

34. Вэн нвэ'нкэ взайма' зыллэссх, минэ'н °к'энэзыссх тэзванкэ илвизил нзыллалнэн, сақ заслуга' тэзванкэ нвэкиит к'сән? – эчк'элаха'н лэм взайма' нзылқзузнэн эчк'элаха'нкэ, илвизил тхэ'анкэ нзылқзузспэнэн.

35. А °тзилвин тызвин ҳақэла'н қлфталатқзуссхки'н, мэлмэл қскәқзоссхпәнэн, взайма' қзылқзуссх эқ зақ аңқа илвизил ҳкзуқ, нвэкиит °хэплах заслуга' тэзванкэ лқзалкисхэн, Кл'асаңа'ан П'э'н лқзалсх, хэйнэл Әнна тэлвэ қәқч'улаха'н, тэлвэ қивэлаха'н әлфталатқзузнэн.

36. Кмэлмәл'ан қлқзуссх, манк тызвин Исх кмэлмәл'ан сән».

Зақ қәқч'улақ

37. «Зақ қ'әқч'улақ қлқзуссх, эқ °тзилвин хэ'ньч ҳқәқч'улқзуссх. Зақ ласхтәлақ қлқзуссх, эқ °тзилвин хэ'ньч қласхтәлқзуссх. Простит қилқзуссх, эқ °тзилвин простит нилқзалсхэн.

38. Қзылқзуссх, эқ тэзванкэ нзылқзалсх мэрал, мин тәңлақ, ктхну'ин, мэл ктхну'ин, тэлвэ ханк сән. Хэйнңыл мэрал тэзванкэ нынсалсхңән: манк °тзилвин мэрақзуссх, нвонкэ тэзванкэ нмэрақзалсхңән».

39. Лэм ланом °к'энэзәкнэн лакипнән: «Қа'м лчкукинкин утузнэн қула қа'м лчкукинкин ләнлаләвәл, кмаңан қә'манкэ тсәллахә'н.

40. Ансә'лжилх утузән тәңчәйә манк әннан анәчпа'лжилх лқас; қә'мхал, вән мэл ансә'лқзахән, ләвахән манк әннан анәчпа'лжилх.

41. Аңқанкит лахсч салсхқанкэ, мин кнын иплхәнк ләңанк чискинән, кнын йақ ләңанк у' чизән, қа'м нызлыкақ сәч?

42. Аңқанкит эплханкэ хэнысч: „Иплхэ, халч кнын лөңх’ал салсхүк мэл’экичэн?“ – клчки, кнын лөңанк у’ сэн, °килвин қа’м элчкүк! Тэмйуңлау сөч! Пэрвой кнын лөңх’ал у’ қәл’эхчик, схлэ элчкалэн, манк кнын иплхэн лөңх’ал салсхүк эл’экас».

Мэлкэвэ’н тэңлау’н эқ эчк’элау’н

43. «Қа’м лкақ тэңлау у’, мин эчк’элау мэлкэв к’зылқзузнэн; қа’м лкақ эчк’элау у’, мин тэңлау мэлкэв к’зылқзузнэн.

44. Хэйнэл мнилан у’ хиқ энтылқзузэвнэн өннан мэлкэвкит: қа’м ахлақ смоква’н тэрноваланк, қа’м аұлақ винограда’н °физваланк.

45. Мэллау ч’амзаңлү нэтах’ал мэлмэл тыңқзузнэн, хэқэлау ч’амзаңлү нэтах’ал эм хэқэ тыңқзузнэн, хэйнэл ныта ч’амзанла’ан лчиньл хэнықзузэн».

Кист ханк вачанк эқ кист ханк тосханк

46. «Аңқанэ’сх Кэмма оч’қзузмиңсх: „Айрма! Айрма!“ – °тилвин йақ қа’м скақ аңқа тэзванкэ нытысхэн?

47. Клчки, тлақзалкисхэн, к’анкэ алвалэзэн ну ч’амзаңлү, мин Кэмманкэ к’осэн, Кэмман хэнэзэ’н илфсэзнэ’н эқ ч’элысчиңнэн манкэ нытычэн:

48. Ну алвалэзэн ч’амзаңлүханкэ, мин кист сказнэн. Энна пэрвой сэмт рөңузнэн, ва’ан фундамент скэзнэн. Ит’э кив авазэн, и’ кэстанкэ эфсэзэн, кист қа’м к’олкақ, хэйнэл ктақ кск’ан.

49. Қула, мин илфсқзузнэн қа’м ч’элыкақ, лэм кист сказнэн, кә’мхал қа’м фундаменткин, прама ханк тосханк. Ит’э кив авазэн, и’ кэстанкэ эфсэзэн, ты’н кист қнаң к’олсхэнахэн, кпиңлфчом мэчк’ахэн».

Лнэс 7

Йэсус цэнтурэонэн вэтатлан энмэлэвээнэн

1. Ит'э кпиңлф'ин ч'амзанлал эл'элэс, Капэрна'оманкэ кч'экрнэн.
2. Ху °қниң цэнтурэон суңлқзувэн. Эннанк вэтатлан чизукинэн, мин әңқсхқзувэн, тэлвэ иззалқзувэн. Цэнтурэон әнна лви лфталатқзунэн.
3. Ит'э к'илфс'ин Йэсус к'олкилх, Эннанкэ Йудэ'ан °пәллхэ'н кәнклә'ин: «Қ'оч'әссх Йэсус ткэ к'олкас, кәмман вэтатлан әнмәлэвәс».
4. °Пәллхэ'н Йэсусанкэ кк'олкнэн, лви кәнтзоқзо'ан: «Ты'н ч'амзанлх қам изулах, қнәк'зу'лкинэн, әннан қәнмәлэвәх.
5. Ну цэнтурэон мизвин ч'амзанлал әлфталатқзунэн, тәлвә сәнагога мәзванкә кск'ан».
6. Йэсус илқзувэн итх кч'ә'л'ин. Қат тмалкә к'ләқзукнэн, цэнтурэон плх'ан кәнклә'ин Эннанкә анчаванокә, итинэ'н лакас нвонкә: «Айрма, зақ увик °ләнкә'нәңақ! Изулах тскичән Кәзза кәмман кистәнк қәснокә.
7. Ләм изулах тскичән Кнанкә анчаванокә к'олкас; кә'мхал әм °қниң хәнәс қлахчик, вэтатлан кәмман қнаң мәлэвахән.
8. Кәмманк ләм тнакол чизән, °кмилвин йақ тнакол тскичән. Ит'ә тытысчән к'лут'лхә'инкә, қуланкә: қ'илхч – ну исән, қуланкә: хк'олч – ну к'осән; вэтатланкә тласкичән: ты'нну қсках – ну скәзнән».
9. Йэсус к'илфс'ин, кәлк'әлкнән, ксхозҗакнән ч'амзанлаланкә, кхынәкнән: «Имтс тәзванкә тласкәсхан – тәлвә Изра'әланк хәйнңын лмаләс Қам чкикақ тсәк».
10. Нвэ'н цэнтурэонән плх'ан к'илвизикнән, клчки: ну кәңқсх'ин вэтатлан қат ққәчисикнән.

°Қниң ҳоља Наинан атномэнк излызэн

11. Тхатхаск Йэсус илқзувэн атноманкэ, Наин атномэн хэлаң, кч'эҗҗин Эннан ансэҗҗилаҗн эқ әмптова қулаҗн ч'амзанлаҗн.

12. Ит'э атномэн ч'эноманкэ ктмалсакнэн, иззаңлұ әнтыңқзучән, ну лқзувэн әм °қниң лахсұән п'әч, а ну лахсұ қам қамзанкин. Әмптова ч'амзанлаҗн кч'эҗҗин атномх'ал құмсткнэн.

13. Йэсус ну мимсх кәлчқуҗин, клинләлуңҗин, құынәкнән: «Зақ ч'ңәлкақ».

14. Ктмалсакнән, иззаңлұән аңтс ктәллатҗин. Әнтхлакилаҗн к'унмикнән. Құынәкнән: «Хоља! Кнанкә тласкәчан: қтәкәйхч».

15. Иззаңлұ увик кәнсхуҗин, қлавулкнән, қрвилхәтқзукнән. Қзылҗин Йэсусәнк әннан лахсұанкә.

16. Әқ мнил °қлийақы к'ләкнән, Нустахчақ наңйақзунән, құынәкнән: «Ифа °Хәплах профәт мизвинк нән кксхләкнән». Құынәкнән ләм: «Нустахчақ Әннан ч'амзанлаланкә кк'әлкнән».

17. Нвонкә әнзүвән қрвилхәтки Әннанәкит Йудәәанк әқ мнил сәптәҗнк, минән к'әләк сәҗн.

Йоаннан ансэҗҗилаҗн Йэсусанкә к'осәҗн

18. Йоаннанкә әннан ансэҗҗилаҗн к'ампәләлқкнән мнил әңқакит.

19. Йоанн касұаҗн ансэҗҗилаҗн к'оч'җин, кәнкләҗин Йэсусанкә лиңллонкә: «Мәхну Кәзза ну сәч, к'ә к'әләхән, инкнәл муза нытызмиҗн к'ә қула кзос?»

20. Кк'әлқкнән Йэсусанкә, құынәкнән: «Йоанн Крәстәлқалұ муза әнкләмиҗн лиңллонкә: Мәхну Кәзза ну сәч, к'ә к'әләхән, инкнәл муза нытызмиҗн к'ә қула кзос?»

21. А Йэсус °Фнэва птос ч'амзанла'н кәнмэлэв'ин әңқсхнох'ал, хэқэ фчифч'ал, эқ птос қам лччукинки'н әлчкуном Әннанх'ал ққэзват'ан.

22. Йэсус хэныкипнэн: «Қ'илсх, Йо'аннанкэ қлакәнансх әңқа лчкусх, илфсх: қам лччукинки'н әлчқузэ'н, атқуса'н лалэзэ'н, кпроказа'а'н қэчисизэ'н, қам илфскинки'н илфсэзэ'н, иззанла'н излысы'н, хксх'и'н нәл'исчэ'н.

23. Ну қэчилах, к'э қам тсхилкақ Кәмманәкит».

24. Ит'э Йо'аннан ансә'лжила'н к'илкнән, Йэсус ч'амзанла'нкэ лақзоқәпнән Йо'аннакәт: «Әңқанә'сх °финьат'лаланкэ әнхлсх, әңқа әлчкусх? Мә'хну °сысал спланк фивиткилх?

25. Әңқа йақ әлчковатасх? Мә'хну ч'амзаңлх нақноқән тхлжнән тзәллә'лжилх? Кә'мхал нвэ'н, минә'н нақноқән тхлжнән әнтзәлқзузән әқ ч'әвсқ ч'илиқзузэ'н, айрман кистә'нк суңлқзузэ'н.

26. Әңқа йақ әлчковатасх? Мә'хну профәт °фнэва? Ә, тласкәсхан, сән °пәлчэйә манк профәт.

27. Ты'нну ну сән, минәнкит әнкәлычән: „Клчки, Кәмман Ампәлә'лжилх тәнкләсчән Кнанкә клфа'нчкә, °фнэва Кнанкә лаләном скалнән“.

28. Тласкәсхан: ч'амзанла'нк, минә'н мимсхә'нк нахсқзукичә'н, қам к'э чкикақ нилқзускичән °пәлчэйә манк Йо'анн. Кә'мхал учқу'нә'х Нустахчүән Айрмноқ лқзахән °пәлчэйә манк әнна».

29. Схлэ ч'амзанлал мин Йэсус илфснән, йасақә'лжала'н ләм, Нустахчәх на'йанән, мнил қрәстә'лжән манк Йо'аннанк ныгычән.

30. Кә'мхал фариссә'йә'н әқ к'ансә'лжә'н Нустахчүән этәном ктнил'ин тхә'анх'ал, қам қрәстә'лжақ.

31. Схлэ Айәрәм қхынәкнән: «Нә'нан ч'амзанлакәт әңқа тк'ласкичән? К'анкә алвалэзэ'н?»

32. Алвалээээн ньэньэкэньчкэ, минээн эззэнк лазээн, лоч'озээн, крвилхэтэээн: °Мзилвин ковомэл энфйэпсақзукисхэн'ин, °тзилвин қа'м истылқақ. °Мзилвин энқолэнтотқукисхэн'ин, °тзилвин қа'м ч'ңэлқақ.

33. Клчки, Йо'анн Крэстэ'лқалх кк'олкнэн, хьэбал қа'м нуқақ, винол қа'м вылқақ, °тзилвин йақ хэнысх: хэқэ фчифч эннанк чэск чискинэн.

34. Ч'амзанла'ан П'эч кк'олкнэн, нузын, вылэзын, °тзилвин йақ хэнысх: қлахлсх Эннанкэ, мин ч'илиқзузэн, вылзаноқзозэн, йасақа'лқала'н эқ эчк'элаха'н Эннан плха'н сә'н.

35. Э'ңуң Нустахчхэн қа'м тсхэлқақ, нэлчкуқзусчэн эннан п'э'нк».

Йэсус Симон фариссэйан ч'ахлэзанк

36. °Қниң фариссэй к'оч'ин Йэсус нуки омақаң. Йэсус фариссэйэн кэстанкэ кч'э'кнэн, клжавулкнэн.

37. Ты'нвэн атномэнк мимсх лқзувэн, мин льви хэқэ ксо'лэз'ан, эчк'элақ. Ит'э хиқ ктылкнэн Йэсус фариссэйэн кистэнк лакилх, кк'олкнэн, алэбастра'ан соранэң кмирочом °кт'хлкнэн.

38. К'унмикнэн салк, олла Йэсусэн қтхи'нк, кч'ңэлқзукнэн, мзил Эннан қтхи'н клынсытқзу'ин, к'имэл клхазоқзо'ан, Эннан қтхи'н к'овасхэнқзо'ан, мирол к'анзазоқзо'ан.

39. Фариссэй, мин Йэсус новатанокэ к'оч'ин, кэлчку'ин, қхынэ'кнэн эннан нытанк: «Вэн Энна профэт к'сән, хиқ к'иснэн манкэнан мимсхай Энна тэллатэзнэн, ну йақ ч'афкрам сән».

40. Йэсус хэныкинэн: «Симонэ, клчки аңқа кнанкэ мласкэчан». Ну хэнысч: «Анэчпа'лқилха, қлахчик».

41. Йэсус лакинэн: «°Қниңэнк ч'амзаңлұанк касқа'н қа'м зылкн'н чискинэ'н, қула кувумнук ту'усэ'н дэнара'н қа'м зыллақ илнэн, қула кувумнук товасса'н дэнара'н қа'м зыллақ илнэн.

42. Тұы'инк упк'эл ньәту'лқипнэн вэләтнокэ, клчки, ну ч'амзаңлұ тұы'ин зылкнэ'н ткилнэ'н. Құэнысхч: к'э ну ч'амзаңлұ °пәлчәйә лфталаталнэн?»

43. Симон қло'ан: «°Тк'әнзәсчән ну минэн зылкнэн °пәлчәйә лқзувән». Йэсус хэныкинэн: «Лыли °к'әнзәсч».

44. Мәмсханкә ксхозҥакнэн, Симонанкә құынәкнэн: «Ты'н мимсх әлчқузән? Кнын кәстанкә тк'олқичән, кәзза и? Кәмман қтұи'нкә қа'м зыллақ илән. °Фнәва йақ мзил Кәмман қтұи'н клынсыт'ин, әннан ктхыңән к'имәл қлхазо'ан.

45. Ит'ә тк'олқичән, Кәмма қа'м овақ илмиң, °фнәва йақ Кәмман қтұи'н овасхәнқзузәнэ'н. Ит'ә тк'олқ, әнзунән овасхәнәл, қа'м лхылңықақ.

46. Кәмман ктхың йәпх йәләйәл қа'м анзазоқ илмиң, °фнәва йақ мирол Кәмман қтұи'н к'анзазо'ан.

47. Хәнәкит кнанкә тласкәчан: птос әннан әчк'э'н простит нисчә'н әннан °хәплах әлфталаткәт; к'э улуқ простит нисчән, ну әлфталатәзән улуқ».

48. Мәмсханкә хэныкинэн: «Кнын әчк'э'н простит нисчә'н».

49. Нвэ'н Әнна кч'әл'и'н нукила'н хэнықзувэ'н тұы'ин ныта'нк: «К'э ты'н сән, тәлвә әчк'э'н простит илқзузәнэ'н?»

50. Йэсус йақ мәмсханкә хэныкинэн: «Кнын лмаләс кәзза кспаса'л'ан; қ'илхч лви әнткарвәла».

Лнэс 8

Мимсхээн лалэкилаэн Йэсус омакаң

1. Тхатхаск Йэсус лалэтқзувэн атнох'ал, титқсхэх'ал, мэл ланом Нустахчхэн Айрмнокиит ампэлақзунэн, эл'илқзунэн, касху синасин ансэ'лжилаэн омакаң.

2. Энна ч'э'лқзунэн мимсхээн лэм лалэтка, итхуин эңқсхнокит эқ хэқэ фчифчкит кэнмэлэвэт'ан: Марийа, мин Магдалэнак'а нхэла'лқзусчэн, эннанх'ал чэсх'ал этуктунук хэқэ фчифчээн қхумсткнэн;

3. Қула Йо'анна, Хузан һич, а ну Хуза Иродэн ратавэтлан лқзувэн, лэм Сусанна, лэм қулаэн эмптова, минээн Энна нэнк'зуқзунэн тхы'иһл акнозэл.

Ланом 'к'энээкнэн: сэйа'лжалу

4. Ит'э эмптова ч'амзанлал қхуһэңэкнэн, мнил атно'аэн суһлжилаэн Эннанкэ кк'олкнэн, °Фнэва ланом 'к'энээкнэн лақзокэпнэн:

5. «Сэйа'лжалу сэйа'лнокэ илэн, ит'э йақ сэйа'лқзувэн, қулаэн сэмаэн ктс'алкнэн ктхзэнк, кст'ват'ан, уһһа'һчк энтоткотоночэн,

6. Қулаэн ктс'алкнэн ва'аланкэ, к'эсх'алакнэн, к'исхкнэн қам ийақ,

7. Қулаэн ктс'алкнэн °сэсаланкэ, °сыс к'эсх'атэкнэн, сэмаэн кэнкопңа'ан.

8. А қулаэн ктс'алкнэн тэңлау сэмтанкэ, к'эсх'атэкнэн, колосанк ту'ус зэрноэн лқзувээн». Кпиңлф'ин лакас, к'ампэла'ан: «К'энк и'л илфснокэ чискинээн, хнилфсэзнэн».

Йэсус ланом 'к'энээкнэн эл'иснэн

9. Эннан ансэ'лжилаэн клиһллуин: «Ты'нну 'к'энэээном, аңқа ты'н сэн?»

10. °Фнэва кхынэknэн: «Тэзванкэ қарт Нустахчхэн Айрмномен амэлазэйн нэнқэчэйн; қулаҥнкэ йақ эм °к'энэзэноҥн тлақзускипнэҥн, °тлвин әлчкүзэҥн қам әлчукақ, илфсэзэҥн қам илфскақ.

11. Тыҥн ланом хэйнҥын сән: сэмалҥән хэнэс Нустахчхэн сән.

12. Ну сэмалҥән мин ктсәлкнэн ктхзэнк, сән ч'амзаңлх илфскилх, мәнәнкэ килвул к'олахән, хэнэс нытах'ал тыңалнән, хэнәкит ну хэҥьч лмалу хнилән, хэҥьч хәнспасаҥлән.

13. Ну сэмалҥән мин ктсәлкнэн ва'аланк, сән ч'амзаңлх илфскилх, мин хэнэс нэтанкэ қэсәсчиҥнән криватчом, кәмхал пҥөлпҥөл әннанк ньэтуҥлқзускинән, лмалу иснән, ит'э йақ әнтавуҥәсчән, °фнэва лвалтэзән.

14. Ну сэмалҥән мин ктсәлкнэн °сәсаланк, сән ч'амзаңлх илфскилх, мин хэнэс илфсэзнән, кәмхал °фнэва нкәмҥәсчән вәтвәтәл, акнозәл, ч'ахлзәл соҥлзән ктхзэҥнк: әннан мәлқәвэҥн хэҥьч хнисвэҥн.

15. А ну сэмалҥән мин ктсәлкнән тәңлақ сәмтанкә, сән ч'амзаңлх илфскилх, мин хэнэс әннан тәңлақ нытанк °хә'амқ ҥытызнән, әннан мәлқәв исәхән ифа тәлвәчқ».

Ланом °к'энэзәкнән пиҥчикит

16. «Қәмқә ч'амзаңлх, мин пиҥч әнлуҥлнән, қам әйпақ илқзүзнән соранәҥәл, қам әнтхзуҥлақ тнҥмкә аһтсанкә. °Фнэва пиҥч хәнкә столанкә әнтхзуҥлқзүзнән, әнксләнокә атхатх мнил к'олкилаҥнкә.

17. Қам әҥқа к'амәлаҥан чикақ, мин кәнқәҥин хэҥьч хәнләвән, қам әҥқа к'әйпҥин чикақ, мин хэҥьч хнәлчкүнән, хэҥьч хәнлакичән.

18. Халч йақ °хк'энэзысх ты'нвэки т'аңқа илфсқзусх. Хэйнэл мниланкэ, к'энк аңқа чискинэн, льви ныныл энзыллалчэн; к'энк ньэту аңқа, нвэнх'ал ни'нухталчэн мнил аңқа, мин °к'энээзэн чикилх».

Йэсусэн лахсэ эқ сыллатумхээн

19. Эннан Лахсэ, сыллатумхээн к'олкинээн, утувээн тмалсака Эннанкэ ч'амзанлалкэт.

20. Хэныкинээн плха'н: «Кнын Лахсэ, сыллатумхээн ху тхзузы'н эззак, нэлчкасвин».

21. Йэсус кло'ан: «Кэмман Лахсэ, сыллатумхээн нвээн сэ'н, минээн Нустахчхэн хэнэс нилфсэзнэн эқ нвонкэ нч'элысэвнэн».

Йэсус қых'ин спэл ант'онмэлэзнэн

22. Қун к'эфскнэн к'ансэ'лкичачом тхтуманкэ, хэныкипнэн: «°Кэлфанкэ салаңкэ ментақзок». Кфиқзукнэн.

23. Ит'э фиқзувээн, °Фнэва °кңыксыныкнэн. Нју'н ксфискнэн кспэлқзукнэн, тхтум узувэн клака.

24. Энна кэнсхли'ин, хэныкинээн: «Әл'илкилхэ, әл'илкилхэ! Әнкласкичэн». °Фнэва ктэкэйкнэн, итынэн спэл илчки, мумвээн °солка; исэңқ к'лэкнэн.

25. Схлэ хэныкипнэн: «Ма'с йақ лмалэс тызвин сэн?» °Тлвин ктылхлкнэн, кэлк'элкнэн, крвилхэтқзувээн: «К'э ты'н сэн, тэлвэ спла'н, мумвээн ант'онмэлэзнэн, эқ Энна нилфсқзузнэн?»

Йэсус хэқэ фчифчээн айтатэзнэн

26. Кк'олкнэн Гадаран сэмтанкэ, салаңк Галилэ'анк.

27. Ит'э к'ипкнэн, кчавакнан °қниңэнк ч'амзаңлханк, мин ит'э қат хэқэ фчифчэл нэнккичэн, к'эч'элил'ин клалэзоқзокнан, қам суңлкақ кистэнк, тэлвэ қэмсатуно'нк.

28. Ит'э Йэсус кэлчку'ин, кпэлкэлкнэн, ктс'йлкнэн клф'аьчк Эннанк, кхынэкнэн хэңачк'элқ: «Аңқа Кэзза кэмманх'ал ласэн, Йэсусэ, Кл'асаңа'а'н П'эч? Кэзза ттақасхин, зақ кэмма пэрвөтақ».

29. Йэсус йақ итынэн хэқэ фчифч хумстки ты'нвэн ч'амзаңлх'ал чөсх'ал. Қа'т ит'э ну хэқэ фчифч ты'нну ч'амзаңлх' өнкқзучиңнэн, тэлвэ хк'и'н, қтхи'н номтэтқзучэ'н хэзул ңытэнокэ, кә'мхал хэзу'н схч'эсқзунэ'н, найтатқзучэн хэқэ фчифч'эл °фиь'ат'лаланкэ.

30. Йэсус әнна кли'нллу'ин: «Манк кнын хэлаң?» Кл'о'ан: «Ләги'он кэмман хэлаң сән», – хэйнәл птос хэқэ фчифч'ән лқзувэ'н чөск әннанк.

31. Нвэ'н хэқэ фчифч'ән Йэсус нәнстқзунән: «Зақ муза'н айтатақ пропастанкэ».

32. Нуф һэй'әнк чускэ'ин һэлэ °хәплах' лаләқзувән. Хэқэ фчифч'әнк нәнстчән: «Чускэ'нкэ чскэ мәнч'экас?» Кәлфчакнән.

33. Хэқэ фчифч'ән ч'амзаңлх'ал чөсх'ал кхумсткнән, чскэ чускэ'нкэ кч'әкнән. Ну'н ксфискнән ты'н чускэ'ин һэлэ кстк'лкнан элэх'ал °кәлфанкэ, мнил кклакнән.

34. Анхч'әлкала'н, ит'э кәлчку'ин, қнаң ксхыллакнән, мнил аңқа клакнән атнома'нк.

35. Схлэ ч'амзанла'н нәлчковатанән аңқа ксхлукнән, кәлчку'ин ч'амзаңлх', минәнх'ал чөсх'ал хэқэ фчифч'ән кхумсткнән: олла Йэсусән қтхи'нк лазән, ккумакнән, к'ныта'ин. Кпәлтылх'кнән.

36. А әлчкукила'н тхэ'анкә клакнән мнил аңқа, манк ты'н ч'амзаңлх' ққәчисикнән.

37. Кә'мхал мнил Гадаран ч'амзанлал әнстқзунән: «Қ'илхч' мәзванх'ал, хәнәкит мизвин °кли'яқи к'ләкнән». Схлэ Йэсус тхтуманкэ к'әфскнән, к'илвизикнән.

38. А ч'амзаңлх', минәнх'ал чөсх'ал хэқэ фчифч'ән кхумсткнән, ну әнстқзунән: «Кэзза омакаң млқзукичән». Йэсус йақ ну әнкләнән әк'нәнкэ, кхынәкнән:

39. «Кнын кэстанкэ қ'илвизисхч, мнэланкэ клакэпнэн, аңқа Нустахчаҳ кнанкэ ч'элыхкин». Қнаң к'илкнэн, атноманк лақзокэпнэн, аңқа өннанкэ Йэсусэнк өнч'элыкинэн.

*Йэсус мимсх өнмэлэвэзнэн эқ Йа'иран п'эч
мимсх'ин нызлывазнэн*

40. Ит'э йақ Йэсус к'илвизикнэн, ч'амзанлал Әнна кчавакнан, хэнэкич Әнна ккзукзу'ин.

41. Халч °қниң ихлұ к'олэн, Йа'ир өннан хэлаң, сэнагоган тнакол. Йэсусэн қтқи'нкэ °кпнэңакнэн, өнстқзузнэн: «Кәмман кэстанкэ қч'эхч,

42. Клчки, кәмман п'эч мимсх'ин чизэн, эм касх синасин года'н, лэ'луңлаҳ, иззасэн». Ит'э Йэсус хокэ илқзувэн, ч'амзанлалакэт клқуңиңэ'н.

43. Ху °қниң мимсх лқзувэн, мин млимзоқзозэн касх синасин года'н. Мнил өннан акнос лэчэ'лқила'нкэ кзыллыт'ин, қам к'энк нутучэн өнмэлэвэл.

44. Салх'ал ктмалсакнэн, Йэсусэн тхлкнэн ктэллат'ин, қнаң өннанк млимзоном лхылңыкинэн.

45. Йэсус клинъллу'ин: «Кәмма к'энк өнтэллатмиң?» Мнил қхынэкнэн: «Қам кәмма». Пйотр лэм қула'н қхынэкнэн: «Айрма! Ч'амзанлал Кэзза т'к'нэтэсхкин мнил °касох'ал, аңқанкит хэнысч: Кәмма к'энк өнтэллатмиң?»

46. Йэсус йақ қхынэкнэн: «Кәмма к'энкта нтэллатмиң: хиқ ттылкичэн Кәмман қ'эфқ'эф илалакилұ Кәмманх'ал».

47. Ну мимсх хиқ ктылкнэн: утузэн амэлаткас. Ктмалсакнэн кфэвэтчом, Әннан қтқи'нкэ °кпнэңакнэн, Әннанкэ к'ампэла'ан, аңқанэ'сх Әнна ктэллат'ин, өннан қэчэсэкич лэм клакнэн, эқ ч'амзанлал к'илфс'ин.

48. Йэсус хэныкинэн: «Мимсхэ, кнын лмалэс кэзза өнспаса'лвин, қ'илхч льви өнткарвэла».

49. Қарм пиңлфақ хэныки, ифа кк'олкнэн °қниң ч'амзаньлх сэнагоган тнаколэн кэстх'ал, хэныкинэн: «Кнын п'эч мимсх'ин к'исхкнэн, Анэпа'лжилх зақ линвэататэвақ қсэх».

50. Кә'мхал Йәсус к'илфс'ин, қуынәкнэн: «Зақ хтәкақ, әм лмалу қ'илмиң, тәнспаса'лалчән».

51. Кэстанкә °Фнәва к'чәкнэн, кч'әл'ин итынә'н әм Пйотр, Йо'анн, Йақоф, ләм ьаңән исх әқ лақсх.

52. Мнил ч'ңәлқзукинә'н, сыңлқзукинә'н. Әнна йақ қуынәкнән: «Зақ ч'ңәлкақ, ьаңә қарм иззакақ сән, °ңыксын».

53. Лңзәәхтлқзукинә'н, хәнәкит хиқ нилнән ьаңә қарт к'исхкнән.

54. °Фнәва мнил к'айтат'ан әззәнкә, ьаңән хк'ич кл'ин, ампәла'лкинән: «Ьаңә, қтәкәйхч!»

55. Қнаң әннан фчифч к'илвизикнән, ктәкәйкнән. Йәсус йақ итынә'н: «Қлиннусх».

56. Исхә'н лви кәлк'әлкнән. Йәсус хэныкипнән: «Зақ лакақ, қ'илчкуқзуссх мнил аңқакит».

Лнәс 9

Касх синасин Апостола'н әл'иднокә нәкләчә'н

1. Йәсус к'оч'ин нвә'н касх синасин ансә'лкила'н, тхә'анкә зылпәнән қ'әфқ'әф мнил хәқә фчифчә'н әньччанокә ләм әңқсхно'н әнмәләнокә.

2. Нвә'н әнкләнә'н Нустахчхән Айрмном әл'әләл әқ кәңқсх'ин әнқәчәсәвәл.

3. Хэныкипнән: «Зақ аңқа сисхәңә'ньч лақ ит'ә схәзалсх, зақ кәньч, зақ мумх ноно'сх, зақ упк'әл лақ қ'илқзуссх, зақ тхлкнән лисьой».

4. Вән кэстанкә ч'әсх, ху қфтисх, хох'ал қсхәзысх т'алкә.

5. Вэн йақ туза хэньч ханқэскисхэн, тынвэн аномх'ал қхумстэссх, °пиңэсхэ'н тызвин қтхэх'ал қлинтплэзоссх, қй'тх анзано'н тхэ'анкэ».

6. Итх мнил ксхэзикнэн аномх'ал аноманкэ, кэл'ил'ин, кэнмэлэв'ин.

Ирод нытасхэнээн

7. Тэтрарх Ирод к'илфс'ин аңқа схлуқзувэн, °к'энэзэанкэ кч'экнэн: қула'н хэнықзузэ'н Йо'анн излыкилх,

8. Қула'н йақ: Илья °фнэва кксхлэкнэн сэмтанкэ; қула'н йақ: °қниң ит'энан профэт к'излыкнэн.

9. Ирод қхынэкнэн: «Йо'аннан ктхың нәмпуэхэн, °кмилвин йақ тытэчэн. Ты'н к'э сэн, минэнкит хэйнңын т'илфсэсчэн?» Эқ льви лчковалқзунэн.

Йэсус қувумнук оч'ало'н ч'амзанла'н диннузэ'н

10. Апостола'н к'илвизикнэн, клакнэн Эннанкэ мнил аңқа °тлвин кч'элыкнэн. Энна итх к'оч'ин кч'эл'ин, ксхэзикнэн °фиһьат'лаланкэ, к'алэк аноманк, Вифса'ида нвэн аномэн хэлаң.

11. Ч'амзанлал йақ хиқ ктылкнэн, салтकिनэн. Йэсус итх ққэскнэн, крвилхэтқзувэн Айрмномикит Нустахчхэн, эқ кәңқсх'ин әнмэлэвэтқзунэн.

12. Ит'э йақ лач изусэқзувэн, Апостола'н ктмалсакнэн, хэнықзукинэн: «Ч'амзанла'н қәнксихэ'н, хнилқзувэ'н тмал'ан атно'ньчкэ лханокэ, новатанокэ. Клчки, муза °фиһьат'лаланк әнсәк».

13. Энна йақ хэныкипнэн: «Қлиннусхи'н °тзилвин». Кл'о'ан: «Мизвин чизэн эм қувумнук хьэба'н, касха'н әньчэ'н, қунэх °мзилвин мәнхлқичэн, тхэ'анкэ ноном нән'ялқипәнэн?»

14. Льви өмптова ч'амзанла'н к'уу'нэ'нэ'н, тэлвэ кувумнук оч'ало'н ч'амзанла'н». Энна йақ ансэ'л'кила'нкэ к'хынэ'кнэн: «Хан'лавулвэ'н қ'а'тх °кмэсэл, кувумнук товасса'н қэмқэ °кмэсэмэнк, нвонкэ х'аннуқзувэ'н».

15. Нвонкэ кск'ан, мнил нытычэ'н лавулка.

16. °Фнэва йақ кувумнук х'эба'н эқ кас'а'н өньчэ'н кл'ин, қэс'ч'ханкэ клах'л'кнэн, ноном к'а'й'а'н, эм х'к'ил кэнк'олэт'ан, ансэ'л'кила'нкэ кзылқзу'ин, ч'амзанлаланкэ зыллытнокэ.

17. К'нуқзукнэн, мэл кч'иликнэн, к'ңэйукнэн, анс'а'нч' фтивэ'н тэлвэ кас'у синасин ач'ала'н.

Йэсус Эннан эзаном к'л'ф'ай'чикэ лознэн

18. Қун Йэсус °финь'а'т'лаланк тақ'а'л'қзувэн, Эннан ансэ'л'кила'н тақ'а'л'ка нч'э'л'нэн. Клиньлу'ин: «А'ңқа ч'амзанлал °к'энэзыкзуэн, к'э Кэмма тскичэн?»

19. Ансэ'л'кила'н к'хынэ'кнэн: «Қула'н өн'л'ознэн – Йо'анн Крэст'э'л'кал'х, қула'н йақ – И'й'а, қула'н йақ – °қниң ит'энан профэт к'излыкнэн».

20. °Фнэва ит'х клиньлу'ин: «А'ңқа °тзилвин °к'энэзыкзуссх, к'э Кэмма тсэк?» Пйотр к'хынэ'кнэн: «Сэч Нустахч'хэн Крестус».

21. Кэмхал Энна итынэн льви ктақ т'х'анкэ: «Зақ к'анкэ ты'нвэ'кит лакақ».

22. Ам'пэлакипнэн: «Нытычэн Ч'амзанла'ан П'эч пэрвэтка льви өмптова, эқ мнил тнакола'нк, хэп'ох'а'нк, к'ансэ'л'а'нк Энна хэқэ нилалчэн, эқ Энна нл'эмалчэн, кэмхал ч'оланаң қ'л'х'лэнк излахэн».

Манкэна'н ч'амзанла'н Крестус салтқзуэ'н

23. Ч'амзанлаланкэ к'хынэ'кнэн: «К'э Кэмма салтаэмнэн, увик хнэнтхванэн, эннан крэст х'ан'л'нэн эқ Кэмма хансалтэмнэн».

24. Хэйнэл ну мин эннан соьлэс ньтаснэн, ну мэт'элажнэн, кула йақ, мин соьлэс мэт'элажнэн Кэмманэкиит, ну соьлэс эннан спаса'лалнэн.

25. Хэйнэл аңқа тэңлау ч'амзаңлханкэ лқзахэн, вэн хопт мслэлнэн қэзваталнэн, ныта йақ мэт'элажнэн инкнэл антфкалнэн?

26. Хэйнэл ну мин Кэмманэкиит эқ Кэмман хэнэскиит ксказовахэн, нвэкиит Ч'амзанла'ан П'эч °Фнэва ксказовахэн, ит'э к'олахэн аңйанк, мин сэн Эннан, Исхэн эқ Аңэла'ан аңйа.

27. Лыли тэзванкэ тласкэсхан: тизвинк нвэ'н чизэ'н, минэ'н хэ'нч хнисхвэ'н клф'а'нчк ит'э Нустахчүэн Айрмнон нэлчкалнэн».

Йэсус Эннан қысхүчэ'ин аңйанк увик анксхлэзэн

28. Чо'октунук қлжа'л кпэск'оскнэн. Энна °Фнэва, Пйотр, Йо'анн, Йақоф кч'э'л'ин, к'эфскнэн ханкэ нэйңанкэ тақал'нокэ.

29. Ит'э тақал'қзувэ'н, Эннан фэваң кула к'лэжнэн, тхлжнэн Эннан хэ'атхлау к'лэжнэн, тэ'лвэ хэ'азлау.

30. Эқ касха'н илхэ'н Энна кч'э'л'қзу'ин крвилхэтки, нвэ'н Мойсэй, Илья клқзукнэн.

31. Кмаңан Қысхүчэ'иньл Аңйал элвэрчоқзувэ'н, энлакинэн Йэсусанкэ Эннан элнокэт сэмтх'ал, мин Йэрусалэманк схлувалкинэн.

32. Пйотр эқ кула'н °кңыксыныкнэн; ит'э қја'нокнэн, кэлчку'ин Эннан аңйанк элвэрчокилх эқ касха'н илхэ'н кч'э'л'ин тхзукила'н.

33. Ит'э йақ нвэ'н касха'н илқзукинэ'н Эннанх'ал, қхынэжнэн Пйотр Йэсусанкэ: «Анэчпал'килжа, мизвинк нуф клч'инэңи лкас, мэнскалчэ'н ч'оқа'н поллока'н, кула Кнанкэ, кула Мойсэйанкэ, кула Элийанкэ». Хиқақ илнэн, аңқа клакнэн.

34. Қарм пиңлфинкин хэнэка, йайаң кксхлэкнэн, һэйңанкэ ктнүмсэкнэн, мнил чскэ йайаңанкэ кч'экнэн, кпэлтылхлжкнэн.

35. Чөсх'ал йайаңх'ал клакнэн к'энк: «Ты'н Көмман Клфтэ'ан П'эч сөн, Энна қ'илфсқзуссх».

36. Ит'э нвэ'н хэнэээ'н кпиңлфкнэн, Йэсус °фишьаг'л кфтэкнэн. Эқ мнил ансэ'лжила'н илчки клқзукнэн, қарм к'анкэ лакақ ты'нвэкиит.

Йэсус хэқэ фчифч п'эммэчүх'ал айтатэзнен

37. Қулан қлжлэнк, ит'э һэйңах'ал к'наскнан, лви өмптова ч'амзанла'нк Энна қчавакнэн.

38. Хоровал °қниң ч'амзаньлү ккэлкнэн: «Анэча'лжилха! Лви пэл тэнстөзвин, көмман п'эч қөлчкүх, өнна °қниңачү көмманк сөн.

39. Хэқэ фчифч өнна өнксчиңнэн, схлэ қнаң кэлэзэн, тэлвэ сөмтанкэ увик ткыллыл иснэн, тэлвэ илхәң қэсхүх'ал эскинэн, қарм қнаң умзақ илқзузнэн.

40. Кнын ансэ'лжила'н тэнстқзучэ'н ты'н фчифч хэқэ айтатэл, к'уту'ин аңқа илалэл».

41. Йэсус қхынэкнэн: «Лыли, ты'н ч'амзанлал кэнтфкэ'ин сөн, қарм Ностахчханкэ лмалу илақ! Лалсхэ'н қлжа'л тлқзалкисхэн нэсэмқ, тэрпэт т'илқзалсхэн? Кнын п'эч °қт'хлихчик».

42. Ит'э п'эч к'олқзувэн, кл'ин хэқэ фчифчэнк, сөмтанкэ кткыл'ин, кәнфивитит'ин. Йэсусэнк фчифч хэқэ к'айтат'ан, п'эч кәнмэлэв'ин, эсханкэ кзыл'ин.

Йэсус Эннан эзаном нт'илүин клфй'ньчкэ лознен

43. Мнил өлк'өлқзувэ'н, манкэ Нустахчах °хэплах, өлк'өлқзувэ'н Йэсусэн ч'элынокит. Йэсус йақ Эннан ансэ'лжила'нкэ қхынэкнэн:

44. «Лви мэл қ'илфсэссх аңқа т'ампэлајсхэн: Ч'амзанла'ан П'эч ч'амзанла'ан хк'и'нкэ нзыллалчэн».

45. Нвээнк йақ Эннан хэнээзээн қарм илфскақ, тын амэлас к'эйп'ин лқзукипнэн. Кәмхал тынвэн хэнэскит қарм лиһллуқ нилнээн, хтәқзовээн.

К'э пәллүән сән

46. Қун Эннан ансәлжила'н узувээн 'к'әнээзәкә: к'э тхы'инк 'пәллүән сән?

47. Йәсус тхы'ин 'к'әнээзәзээн хиқ илқзунэ'н, п'әммәчх ульуах кл'ин, к'аләк Эннанк тхзока итынэн,

48. Хэныкипнэн: «Вэн тын ньәһәкәчх Кәмман хәләңкит нқзәлқичән к'әнк, нвәнк Кәмма ләм нқсәхкмиң, вэн йақ нқсәхкмиң, нвәнк ләм нқсәскичән Әнна, мин Кәмма 'Кмилвин кәнклә'ин. К'э тызвинк нэ'н клуљу, ну 'пәллүән ләқзахән».

К'э қарм хәқәлан мәзванкә, ну мизвинлан сән

49. Схлә Йо'анн клакнән: «Айрма, 'қниң ч'амзаңлх нәлчкүчән, хәқә фчифчэ'н айтатқилх Кныңл хәләңәл, 'мзилвин запрәтит нилчән, хәнәкит қарм сән мизвинлан».

50. Йәсус хэныкинән: «Зақ нвонкә ч'әлыкақ! К'э қарм хәқәлан мәзванкә, ну мизвинлан сән».

Самарйан атнучх Йәсус қарм қәскақ

51. Ну қлхәл тмалсақзувән, минәл Йәсус қәсхчәнкә нлалчән, Әнна Йәрусаләманкә илалқзувән.

52. Клфәһчкә ч'амзанла'н кәнклә'ин Әннанкә кист чәлнокә лхикнән Самарйан сәптән атнучхәнк.

53. Кәмхал ху қарм қәскақ, хәнәкит Әнна Йәрусаләманкә илқзувән.

54. Схлә Йақоф әқ Йо'анн, Эннан ансәлжила'н, қхынәкнән: «Айрма, мә'хну мнытычән химлх қәсхчә'ал оч'әс, нвээн лматас?»

55. Йәсус тхә'анкә клахлқкнән, қхынәкнән: «Зақ».

56. Итх қулан атнучхәнкә к'илқнән.

Қам койосқақ салткас Йэсус

57. Қун ктүзэнк ғқниң ч'амзаңлұ кәнфкнэн, мин кұынэкнэн: «Айрма, Кэзза тсалталвин мнил сэмтэ'нк».
58. Йэсус хэныкинэн: «Т'салэ'нк асэра'н чискипнэ'н, эқ ксэңзо'а'нк а'асха'н чискипнэ'н, Ч'амзанла'ан П'эчэнк йақ аһтс лхикнэн ньэтускинэн».
59. Қуланкэ йақ хэныкинэн: «Кэмма қсалтэзмиң». Ну клоран: «Айрма, милкичэн клф'а'ньчк кэмман исх мқэ'мсатучэн».
60. Йэсус кұынэкнэн: «К'эззамткла'н тұы'ин к'эззамткла'н хансатуқзузнэ'н, кэзза йақ қ'илхч, Нустахчүэн Айрмнон қ'ампэлах».
61. Тэвүт қула кұынэкнэн: «Айрма, Кэзза тсалталвин, кэмхал милкичэн клф'а'ньчк кэмман қжалос мовасхэнчэн».
62. Йэсус йақ кұынэкнэн: «Ну мин эннан вэтивэт қа'т узуки салкэ лахлэтэзэн – Нустахчүэн Айрмнон хэқэ вэтаткилұ».

Лнэс 10

Йэсус этуктунук товасса'н ансэ'лкила'н энклэзнэ'н

1. Тхатхаск Йэсус чэлчиңнэ'н этуктунук товасса'н қула'н ансэ'лкила'н, нвэ'н энклэнэ'н касқал клф'а'ньчкэ мнил аңқанкэ атно'нкэ, манкэ Энна Ғнэва илалқзувэн.
2. Кұынэкнэн: «Вэтивэт әмптова чизэн, вэтаткила'н клуљу. Хэнэкиг қтақакас Айрманкэ: вэтатнокэ вэтаткила'н қәнклихи'н, Айрма.
3. Қ'илсх, туза тәнклэссхэн қзэ'сх хивнэ'нкэ.
4. Зақ аңқа мумх лақ, аңқа имл, тэлвэ тхлкнэн зақ лақ, қам к'э ктүзэнк амто'алжақ.

5. Вэн кэстанкэ ч'эқзалсх, пэрвой қуэнысх: „Ткарвэл ты'нвэн кэстанкэ“.

6. Вэн ты'нвэн кистэнк ткарвэлан п'эч сунсэн, тызвин „ткарвэл“ эннанкэ ханкэ к'олахэн, вэн йақ қа'м, тызвин „ткарвэл“ тэзванкэ илвизахэн.

7. Ты'нвэн кистэнк қфтиссх, қ'нуссх, қвылссх аңқа тұы'инк чискипнэн, хэнэки т вэтаткилх эннан вэлэтном қэзватқзузнэн. Зақ илатқақ қула'н кэста'нкэ.

8. Вэн атночханкэ к'олалсх, туза нқэзалкисхэн, қ'нуссх мнил аңқа тэзванкэ нзыллалчэн.

9. Ху кәңқсх'и'н қәнқэчэсэвэсхи'н, клакәпнан: „Нустахчүэн Айрмном тэзванкэ тмалсазэн“.

10. Вэн йақ атноманкэ к'олалсх, хэ'нч туза хәнқэскисхэн, әззанкэ қхумстсх, қуэнысх:

11. „Тәлвә 'пиңәсқә'н тызвин мизвин қтүэх'ал әнлингпләзосчә'н, тэзванкэ хәнфтикисхэн; кә'мхал хиқ қтылсхик: Нустахчүэн Айрмном тэзванкэ тмалсазэн“.

12. Тласкәсхан лыли: нвэн қлүләнк Содоман соңләс тәңчәйә лахэн манк нвэн атномән соңләс».

Әмч'әмч' Галилә'ан атнома'нкэ

13. «Әмч'әмч' кнанкэ, Хоразинә! Әмч'әмч' кнанкэ, Вәфса'әда! Вэн Тир әқ Сидон әнк'әлчкунә'н нвә'н әлкә'н, минә'н туза әлчкусх – қат ит'ә к'тәңсәвә'н, 'пиңәсқәнк лака.

14. Кә'мхал Тирән әқ Сидонән соңләс Анзано'ан қлүләнк тәңчәйә лахэн манк тызвин.

15. Әқ кәзза, Капәрна'ома! Қләхвәнс ханкэ қәсқчханкэ әфсасч? Чскә сәмтанкэ, тнүм'ин атхатханкэ нткыллалвин!

16. Ансә'лжиласха! К'ә туза илфсәссх, Кәмма илфсәзәмнән, к'ә туза қа'м илфсалақ иссх, Кәмма қа'м илфсалақ исәмнән, әқ нвонкә Нустахчах, мин Кәмма әнкләмин».

Этуктунук товассаын ансэулжилаын к'илвизикнэн

17. Этуктунук товассаын ансэулжилаын к'илвизикнэн криватчом, кхынэкнэн: «Айрма! Тэлвэ хэқэ фчифчэын к'илфс'иын лэқзузэын, ит'э Кныньл хэлаңэл нытықзусчэын».

18. Энна хэныкипнэн: «Килвул тэлчкучэн, °фнэва қэсүчх'ал ктсәлнэн, қә'тх эч'эм,

19. Клчки, қ'эфқ'эф тэзванкэ тзыллэсчэн: қ'анстволатэсх змэйа'нкэ ханкэ, скорпэ'она'кэ ханкэ, мнил Нустахчүэн хэқэла'нкэ ханкэ, зақ хтэкақ, нутувалсхэн ливэклэңэл тузаын.

20. Кә'мхал зақ риваткақ ты'нвэкиит, қә'тх мнил фчифчэын илфсәскисхэн. Тызвин хэла'н қысүчүэнк нкэлэчэын – ты'нвэкиит қрэваткас».

Йэсус риватэзэн

21. Схлэ Йэсус Азлаңл Фчифчэл кэнривав'ан, кхынэкнэн: «Кэзза, Исхэ, т'аңйазвин, сәмтэн қысүчүэн Айэрэм, хэнэкиит эңуңэлаха'ал, к'ныта'инх'ал намэлавэн, ньээкэ'ньчкэ әнксхлэн. Лыли, Исхэ! Хэйңын Кнын мэлмэл тәңлау лқзузэын».

22. Ансэулжила'нкэ ксхозңакнэн, хэныкипнэн: «Мнил Кәмманкэ нзылчэн Кәмман Исхәнк. Қа'м к'э П'эч хиқақ илқзузэнэн, әм Исх. Қа'м к'э Исх хиқақ илқзузэнэн, әм П'эч әқ нвэ'н, минэ'н П'әнк нчэлкичэн Исх тхэ'анкэ әнксхлэнокэ».

23. Әм ансэулжила'нкэ лмаң хэныкипнэн: «Нвэ'н лул қэчилаха'н, минэ'н нэлчкүқзузэнэн мнил, әңқа °тзилвин әлчкүқзуссх!

24. Имтс тэзванкэ тласкәсхан: профэта'н әқ цара'н нэлчковалқзузэнән әңқа °тзилвин әлчкүқзуссх – қа'м әлчкүқ; нилфсалқзузэнән әңқа °тзилвин илфсқзуссх – қа'м илфсақ».

Ланом °к'энээжнэн: тэнлау самарйалан

25. Схлэ °қниң лнэзэн анэчпа?лжилх ктэкэйкнэн, клиньллу?ин, Йэсус тавоңалқзувэн: «Анэчпа?лжилха, аңқа кэмман ч'элыкнэн кэньчпал?ан соңлэс қэзватнок?»

26. Йэсус йақ хэныкинэн: «Лнэзэнк аңқа нкэлычэн? Манк лнэсч?»

27. Ну кло?ан: «Айэрэм Нустахчау қалфталах мнил кныңл линьчэл, мнил кныңл нытал эқ мнил кныңл қ'эфқ'эфэл, эқ тмал?ан кнын қалфталах қя'тх кэзза °килвин».

28. Йэсус хэныкинэн: «Лыли лосч, нвонкэ қч'элыхч эқ суңлқзалч».

29. Кэ?мхал ну анэчпа?лжилх анэньчхча?лалқзувэн, клиньллу?ин: «А кэмман тмал?ан к'э сэн?»

30. Йэсус хэныкинэн: «°Қниң ч'амзаңлх илқзувэн Йэрусалэмх?ал Йэрэхонанкэ, кэнфкнэн ч'ируқэ?нк, ну к'эч'элил?ин, кталазо?ан, к'умз?ин хамух к'исхкнэн.

31. °Қниң похпх пэскбсқзувэн, кэлчкү?ин, ксотакнэн.

32. Лэм °қниң лэвит ктмалсакнэн, клахлкнэн, кпэскбскнэн.

33. Лам °қниң ч'амзаңлх самарйалан пэскбсқзувэн, кэлчкү?ин, залка к'ил?ин.

34. Ктмалсакнэн, эннан озэлно?н фсаким анзаол к'анзазо?ан, осланкэ ханзозва кэньлал?ан, этхэлноманкэ кэнтхлакнэн, ху сэйонэңқзувэн.

35. Қулан қлхлэнк самарйалан схэзалқзувэн т'алкэ. Этхэлномэн тнаколанкэ упк'эл кзыл?ин, касха?н дэнара?н, кхынэкнэн: „Нвэн ч'амзаңлхкит қсэйонэңқзусхч. Вэн ты?нвэн упк'эл улық ляхэ?н, кэмма тзыллалчэ?н, ит'э т'илвизахэн“.

36. Нэ?н °хк'энэзыхч: к'э тмал?ан лқзувэн ты?нвэн ч'амзаңлханкэ?»

37. Анэчпа?лжилх кло?ан: «Ну инэнк'зулжилх». Йэсус хэныкинэн: «Қ'илхч эқ °килвин нвонкэ қч'элықзусхч».

Марфан ээ Марийан кистэнк

38. Тхатхаск Йэсус кк'олкнэн атночханкэ, ма' °қниң мимсх, Марфа эннан хэлаң, кқэскнэн эннан кистэнк.

39. Марфанк сыллатумх лқзувэн, Марийа эннан хэлаң; ну клавулкнэн олла Йэсусэн қтұи'нк эқ Эннан хэнэзэ'н илфсқзузнэ'н.

40. Марфа йақ ч'ахлэс ксққзо'ан, ккукэқзукнэн. Йэсусанкэ ктмалсакнэн, кхэныкнэн: «Айрма, аңқанкит эм кэмма мнил вэтвэтэ'н тскэсчэ'н, а кэмман сыллатумх қам вэтвэткин ласч? Қлакэнан, хәнэнк'зумиң».

41. Йэсус кло'ан: «Марфа, Марфа, ныныл'ан увик линкэ'нэңзэн, кэмхал ты'нвэ'н қам нузной,

42. А нузной эм °қниң сэн. Марийа, кнын сыллатумх, самой нузной чэлчиңнэн, мин эннанх'ал қам к'э ит'э и'нухтақ».

Лнэс 11*Тақаскэт*

1. Қун Йэсус тақалқзувэн. Ит'э йақ лхылңывын тақалқа, °қниң ансэ'лқилу қхынэкнэн: «Айрма! Қ'аьчпми'ң тақалқа, Йо'анн йақ эннан ансэ'лқила'н аьчпнэ'н, эқ Кэзза °Килвин қ'аьчпми'ң».

2. Йэсус қхынэкнэн: «Нвонкэ қтақалқкас: Исхэ мизвин, мин қысұчхэнк ханк лқзусч, Кнын хэлаң хнаңйақзузнэн, Кнын Айрмном хәнк'олэн, мнил Кнынлхан'ң хәнлқзузнэн сэмтэнк эқ қысұчхэнк.

3. Нукнэн мизвин қзылх мйзванкэ қэмқэ қлх'ал.

4. Мизвин эчк'ээн мазванкэ простит қ'илсхи'н, манк муза'н °мзилвин простит нилқзусчэ'н минэ'нкэ қам зылки'н мазванкэ. Эқ зақ муза лонтсхэлэңақ, эқ килвулх'ал избавит қ'илми'ң».

5. Тхатхаск Йэсус хэныкипнэн: «°Ханк'энэзэкас нвонкэ – к'энк тизвинк иплү чискисхэн. К'олалсх эплүханкэ клфиңлэ, хэнывалсх: „Иплүэ, кэмманкэ ч'оқа'н хьэба'н қзылмиң,

6. Кэмман иплү кк'олкнэн хорвал, кэмман кистэнк ньэту аңқа нукнэн, қзылмиң“.

7. А ну чэсх'ал хәнлонэн: „Зақ кэмманкэ инмисинкақ, нуч қат әнхэлқәпэчэн, эқ п'э'н кэмман кэмма нч'э'смиң қат аһтсанк, тутускичэн тэкэйка кнанкэ хьэба'н зылки“.

8. Вэн хэ'ньч хәнтэкэйвэн, хэ'ньч хәнзылнэн иплүнокит – қлакәнәнсх тэнақ, хиқлчиқ, схлэ тэкэйахэн тизвин иплү, зыллалнэн тэзванкэ мнил аңқа ксхиссх.

9. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: қәнстзосх, нзылалчэн тэзванкэ; қ'инхтзусх – чкивалсхик; қпок'азосх – нәнқэвалчэн тэзванкэ.

10. Хэйнэл мнил'ан инәнстзукилү қэзватэзнэн, эқ инэхтзукилү чкисчиңнэн, эқ пок'ок'алкалү чскэ ч'эки нытыскинэн.

11. К'э тизвинх'ал, исхэ'сх лқзуки, эсхэх'ал вач к'зылнэн п'эчанкэ, ит'э ну хьэп әнстэзнэн? Инкнэл қанас к'зылнэн, ит'э әньч әнстэзнэн?

12. Инкнэл локрай к'зылнэн, ит'э лвилх әнстэзнэн?

13. Имтс тласкэсхан: вэн °тзилвин хэқэ сәссх, кәмхал тизвин п'э'нкэ мэлмэл зылләсх – мэхну Қысхүчэ'ин Исх қам зыллақ Фчифч Азлау нвэ'нкэ, минэ'нк нәнстэзнэн?»

Йэсус инкнэл вэлзэвул

14. °Қниң ч'амзаңлұ утуқзузэн крвилхэтқи. Йэсус хэқэ фчифч к'айтат'ан, ну ч'амзаңлұ крвилхэтқзувэн. Мнил әлк'әлкқзувэн.

15. Қула'н хэнықзувэн: «Хэқэ фчифчэ'н айтатэзнэн килвулэн айрман қ'эфқ'эфэл, вэлзэвул әннан хэлаң».

16. Қула'н әнтавуңалқзунэн, кәлқзувэн: «Қысхчэ'ин ксхләном қәнксхләх мәзванкә!»

17. Йэсус тхы'ин °к'әнэзэзэ'н хиқ ктылкнэн, қхынәкнэн: «Мнил'ан айрмном мин кк'олкнэн чәск увикәнк, иззахән, әқ мнил'ан қјалос минәнк нвонкә к'ләкнэн, иззахән ләм.

18. Вән килвул °фнэва кк'олкнэн – манк әннан айрмном хәнфтивән? Аңқанкит Кәмманәкит хэныссх: вэлзэвулэн қ'эфқ'эфэл хэқэ фчифчэ'н айтатэзнэн?»

19. Вән °Кмилвин хэқэ фчифчэ'н вэлзэвулэн қ'эфқ'эфэл тайтатәсчэ'н – қлассхик: к'ән қ'эфқ'эфэл тызвин ч'амзанла'н нвэ'н найтатэзнэн? Хәнхэнывэ'н к'ә мизвинк майазән.

20. Вән йақ хэқэ фчифчэ'н тайтатәсчэ'н Нустахчхэн қ'эфқ'эфэл – Нустахчхэн Айрмном тэзванкә кк'олкнэн ләм.

21. Ит'ә иҳлұ қ'эвлах кпойтәл'ан әннан кист хчоләзнән – әннан акнос әннанк фтивәхән.

22. Ит'ә йақ қула, клқ'эфәңэ'н, әннанкә к'осән – әньчхавалнән, әннан пойтәл, мәнәнкә ну мәлвәлқзувән, и'нухталнэн, әннан акнозэ'н зыллыталнэн.

23. К'ә қам Кәмманлан, ну Кәмман хәқәлан сән, к'ә қам инчилкақ Кәмма тч'әлқзусчән, ну инткыллытқзузән».

Хэжэ фчифч илвизизын

24. «Ит'э хэжэ фчифч хумстэзэн ч'амзанлхэх'ал эззэнкэ, ну лалэтээзэн сэмтэ'нк минэ'н к'извилаха'н, қарм ийки'н, ткарвэл эннанкэ инхтэзэнэн, қарм чкикақ, хэнысч: „Инки милкичэн кэмман кэстанкэ, манх'ал тхумсткичэн“.

25. К'осэн — кист льви чистой, пола'н кмалэт'а'н.

26. Схлэ исэн, илвизизэн этуктунук фчифчэ'н ч'э'снэ'н, клхэқэнэ'н. Мнил ч'эсвэ'н, ху суньлқзузэ'н, ч'амзанлхэнкэ клқивэңэ'н».

К'э лыди қ'эчилау

27. Ит'э Йэсус қарм пиңлфақ хэныки, °қниң мимсх ккэлкнэн: «Қэчилау Кнын лахсх, мин Кэзза нахсавэхкин, линнувин».

28. Йэсус хэныкинэн: «Нвэ'н минэ'н Нустахчхэн хэнэзэ'н нилфсқзузнэ'н эқ нвонкэ нч'элықзузэвнэ'н, клқэчиңэ'н сэ'н».

Ксхлэнокит

29. Ит'э йақ ч'амзанлал узувэн қоньэңэка, Йэсус кхынэкнэн: «Ты'н ч'амзанлал кэнтфкэ'ин сэн, ксхлэном инхтзузнэн. Профэтэн ксхлэном лқзалкипнэн, манк Йонан профэтэн ксхлэном, лқзукипнэн, қула хэ'ньч хәнлэн.

30. Йона профэт нинэвйала'нкэ ксхлэном лқзукипнэн, эқ нвонкэ Ч'амзанла'ан П'эч ксхлэном нэ'нала'нкэ ч'амзанла'нкэ лқзалкипнэн.

31. Тнүм'ин цар мимсх'ин тэкэяхэн Анзаномэн қлхлэнк ты'нвэн ч'амзанла'н ч'э'лалнэн, эқ нвэ'н қэқч'у'лалнэ'н. Хэйнэл °фнэва сэмтэн э'ньлумх'ал к'олқзувэн Соломона'н э'ңу'н илфснокэ, а нэ'н тызвинк тскисхэн мин °пэлчэйэ манк Соломон °фнэва.

32. Нинэвйалагн тэкэйахээн Анзаномэн қлүлэнк тыгнвээн ч'амзанлагн ч'эглалнээн эқ нвээн энқэқч'улалнээн. Хэйнэл °тлвин Йонан эл'илномкит ктэңсэкнэн, а нээн тызвинк тскисхэн мин °пэлчэйэ манк Йона °фнэва».

Пиучкит

33. «Вэн к'э пиңч энлу'снэн, қарм ит'э амэланок инкнэл тнүмк соранэңанк энтхзу'лақ. Ханк энтхзу'лқзузнэн, ч'экилх атхатх элчунокэ.

34. Кнын лу'л кнын нытан пиңч сэ'н. Вэн кнын лу'л тэңлаха'н – мнил ныта кнын атхлах, вэн йақ кнын лу'л эчк'элаха'н – ныта кнын тхунлах.

35. Халч қэлчқух °килвин: атхатх кнын нытанк тхунтхун вэйақ хяньлэн.

36. Вэн кнын нытанк атхқ, эқ тхунлаха'н увлу'н ньэтусэ'н кнын нытанк – мнил кэзза хэ'атхлах, қя'тх пиңч кэзза натхсавэзвин».

Йэсус фариссэйа'н, к'ансэ'л'а'н анзан иснэ'н

37. Ит'э кпиңлф'ин қрвилхэткит, °қниң фариссэй оч'зунэн эннан кэстанкэ нуки. Йэсус кк'олкнэн, кжавулкнэн.

38. Хк'и'н қарм лэммақ; фариссэй элк'элкқзувэн.

39. Йэсус йақ хэныкинэн: «Нэ'н туза, фариссэйсха, соранэ'н калфск лэмэссх, тызвин чэск йақ нанқст'лаха'н, эчк'элаха'н.

40. Қарм нытакин сэссх! К'энк мнил эззан'ин энскчан, нвэнк мнил чэс'ан энскчан.

41. Қзылқзуссхи'н хксих'нкэ йңқа тизвин чискисхэн – схлэ мнил тэзванкэ чистой лэвахэн.

42. Өмч'өмч' тэзванкэ, фариссэйсха! Тызвин Өнълалнох'ал йасақа'н иньлқзуссхи'н, қэмқэ у'кит, қэмқэ °физвумкит, а Нустахчхэн лфталаномкэт, лыли соьлжкэт қам °к'әнэзэкақ сәссх. Нада ты'нвэки т °к'әнэзэкас, сәйонәңкас.

43. Өмч'өмч' тэзванкэ, фариссэйсха! Аңйа лфталатқзоссх, ит'э туза сэнагога'нк к'аңйа'ан лано'нкэ нәнлавула'лқзуссхэн, ит'э атномәнк мнил тэзванкэ °пнәңақзузэ'н.

44. Өмч'өмч' тэзванкэ, к'ансә'л'асха, фариссэйсха, туза қә'тх қэмсатуно'н ктоң'а'н сә'н — ч'амзанла'н нанстволқзузэ'н, хиқақ илқзунэ'н».

45. Схлэ °қниң к'ансә'л'ан құынәкнән: «Анәчпа'лжилұа! Кнын хәнэзәл муза ләм әнқамәсәмнэ'н».

46. Йәсус кло'ан: «Өмч'өмч' тэзванкэ ләм — хәйнәл туза ч'амзанла'нкэ әнтнэ'нкэ имлэ'н ныңиқзуссхи'н, минэ'н нәкак әнтхлакас, °тзилвин йақ қам әнтхлакақ.

47. Өмч'өмч' тэзванкэ — гробница'н скқзуссхи'н профэта'нкэ, минэ'н тызвин исхэ'нк нлматчэ'н.

48. Ты'нвәл °тзилвин әнксләссх әлфчакила'н манк тызвин исхэ'н әнч'әлықзузвнән — хәйнәл итх профэта'н нләмнэ'н, туза йақ гробница'н тхә'анкэ скқзуссхи'н.

49. Нустахчхэн әңуң к'ампәла'ан: „Тхә'анкэ профэтэ'н, Апостола'н тәнкләвалнэ'н, қула'н әнлматалнэ'н, қула'н найтаталнэ'н“.

50. Хәнәкит мнил профэта'н млимкит мсләлңэ'ан әнзуномх'ал ты'нвән ч'амзанлаланкэ, әннәт'лалчән.

51. Авәлан мләмх'ал Захарйа мләмәнкэ. Хиқ илқзуссх: Захарйа кләм'ан ктүзәнк зәлномх'ал тақалномәнкэ. Лыли тласкәсхан, ты'нвән ч'амзанлаланкэ ты'н млимкит әннәт'лалчән.

52. Өмч'өмч' тэзванкэ, к'ансә'л'асха: туза хиқ илномән нықэ'нәң ләсх, °тзилвин хокә қам ч'әкақ әқ қула'н қам әнксиқ чскә».

53. Ит'э крвилхэтқзукипнэн, к'ансэ'л'а'н эқ фариссэйа'н энзунэ'н анза'н эннанкэ энхтзол, клинълуқзу'ин мнилкит,

54. Хэнэзэл энкалқзувнэн, аңқал Энна тхатхаск анзанокэ.

Лнэс 12

Тэмйуқит

1. Схлэ ч'амзанлал қуһэңэқзувэн, тэлвэ хиқуһық лэқзувэн. Йэсус узувэн хэнэка, пэрвой Эннан ансэ'л'кила'нкэ лмаң: «Фариссэйа'нк ныта тэмйуңлау; қхчолсх увик нвэх'ал.

2. Ыэту аңқа к'амэлат'ан, мин хэ'һч к'алва'ан ханлэвэн, эқ мнил аңқа нтоңчэн, тхатхаск нчкивалкичэн.

3. Мнил аңқа мин °тзилвин хэнықзуссх тхунтхунэнк, тхатхаск нилфқзусчэн атхатханк, эқ мнил аңқа мин °тзилвин алултк'ақзуссх чэск кистэнк, тхатхаск нампэлақзусчэн ханх'ал тамзах'ал.

4. Имтс тласкэсхан, иплхэсхэ: зақ хтэқ нвэ'н, минэ'н эм тызвин увик нлэмэзнэн, қам аңқа қула утуқ.

5. Кэмма қ'илфсмиңсх: ну қхтэқзоссх, к'э тызвин увик лэмэзнэн, тхатхаск туза гэ'эннанкэ ткыллыссхэн. Лыли тласкэсхан: ну қхтэқзоссх.

6. Кувумнук уһыа'һч энзэмплисчэ'н эм касхал ассарал, кэмхал қэмқэ уһыачу Нустахчхэнк қам өнтхвақ нилқзусчэн.

7. Тызвинк йақ мнил к'ими'н ктхы'нк клнэт'ан Нустахчхэнк. Зақ хтэкақ: дорожэ сэссх манк уһыа'һч».

Йэсусэн мэл илалном ч'амзанла'нкэ

8. «Имтс тласкэсхан: к'э Кэмма мэл илалмиң ч'амзанла'нкэ, ну Ч'амзанла'ан П'эчэнк мэл нилалчэн Нустахчхэн Аңэла'нкэ.

9. К'э Кэмма хэцэ илалмин ч'амзанла'нкэ, ну хэцэ нилалчэн Нустахчхэн Аңэла'нкэ.

10. Мнил'ан эчк'эц Ч'амзанла'ан П'эчкит крвилхэткилх простит нилалчэн. Вэн йақ к'э Азлау Фчифчкит аңқа эчк'элау к'лачиңнэн, ну хэ'ньч ит'э простит хнилэн.

11. Ит'э йақ туза °нт'хлалкисхэн сэнагога'нкэ, тнакола'нкэ, °пэллхэ'нкэ анзанока – зақ нытасхэнкақ аңқа лакас, аңқа лос.

12. Фчифч Азлау наьчпалсхэн схлэ, аңқа лос».

Ланом °к'энэзэкнэн: накноқэн ч'амзаңлху қа'м нытакин

13. Схлэ °қниң эк'нэн ч'амзаңлху хэныкинэн: «Айрма! Кэмманк сыллатумх ч'эсмиң акнос мизвин эсхэх'ал фтивэн, кэмман сэллатомханкэ қлахчик – дэльэс нада!»

14. Йэсус хэныкинэн: «Мэ'хну анқэқч'олкалху дэльэ'лжилху мскисхэн'ин?»

15. Хэныкипнэн лэм: «Клчки, зақ нанқст'э'л лкақ. Акнос қа'м °клпэлңа'н ч'амзанла'ан соңлэзанк».

16. Ланом °к'энэзэкнэн лакэпнэн: «Ксуңлқзукнэн °қниң ч'амзаңлху накноқэн, эннанк усхэ'нк лви өмптова мэлқэвэ'н ахскэна'н.

17. °Кк'энэзықзукнэн: „Аңқа кэмман ч'элыкнэн? Кэмман мэлқэвэ'н ит'э т'ахлалчэ'н, манкэ мээзутчэ'н?“

18. Кхынэкнэн: „Нвонкэ мч'элыкичэн: кэмман канлно'н мк'олсхэнчэ'н, қула'н мскча'н, минэ'н °пэлчэйэ, хокэ мээзутчэ'н мнил кэмман мэлқэвэ'н эқ мнил акнос кэмман.

19. Кэмман нэтанкэ млакэнан: Акнос °хэплах нэ'н чизэн кнынк, ныта! Ныныл қлх'ал өнткарвэла қсуңлқкас, қ'нокас, қвылкас, қриваткас!“

20. Нустахчау йақ лакэнан: „Қа'м нытакин! Клфиңлэ нлалчэн кнын ныта; к'э кнын акнос қэзваталнэн?“

21. Нвонкэ схлуқзускипнэн, минээн тхэанкэ акнозээн энкаңлқзузнэн, қам Ностахчханкэ».

Аңқакит °к'энээкас нада

22. Ансэлкилаэнкэ құынэкрэн: «Хэнэки тласкэсхан: зақ °к'энэзыкақ, ма? нукнэн соңлэзанкэ лэс, ма? тхлжнэн овэканкэ лэс.

23. Соңлэс °пэлчэйэ манк нукнэн сэн, увик °пэлчэйэ манк тхлжнэн сэн.

24. °Қлақлжаэн қәлчқухээн: қам сэйајлақ, қам эзатлақ, аңқаэн қаңлноэн тхыинк нэтулқзускипнээн, Нустахчхэнк нлиннуқзусчээн. Тәңчэйэ манк тынвээн ксәңзоаэн сәссх!

25. Туза мнил утуқзуссх сэйонәңәл тызвин соңлэс эвлсәка, йәпх °қниң қлхәл.

26. Вэн энкәмл улуқ скәс утуссх – аңқанәсх қулаки т °к'энэзыссх?

27. Қвэзээн қәлчқухээн, манк эсхтәқзузээн: қам вәтатқақ, қам схәтләјлақ – лыли йақ тласкәсхан: цар Соломон мнил әннан аңйанк лқзуки қам қәмңәкинкин лқзувән қә'тх қвэзээн.

28. Вэн йақ ч'иньәкәһч, минээн тынну қлхләнк эсхтәзээн, азоск йақ хәмлханкә нткылајчээн, энкәмл ч'инәңқ Нустахчхәнк әнкумақзусчээн – аңқанкит қам лмалу илақ °тзилвин, қә'тх Нустахчхәнк туза °тзилвин хәһч хәнкумасхән!

29. Зақ °к'энээкақ нонокит, вәлноки т, зақ тынвәкит сэйонәңқақ.

30. Хәнәкит мнил ч'амзанлаэн тынвән атхатханк сэйонәңзээн әм тынвәкит, а тызвин Исх Қысхчхээн хиқ илқзунән, аңқал ксхәқзуссх, °Фнәва сэйонәңқзузән тынвәкит.

31. Әм Нустахчхән Айрмно м қ'инхтзукзуссх, қула тәзванкә нзылалчән.

32. Зақ хтэкақ, нэлэ уљульах! Тызвин Исх әлфчазән Айрмном тэзванкэ зыллэс.

33. Тызвин акнозәһн қзәмплысхиһн инкнәл пәтнойәһнкә қзыллытсхиһн. Қулаһн каңлноһн қскәсх, минәһн қам ит'ә к'олсхәнқақ лқзуссх, тызвин акнозәһн қынчилкас қысұчұәнк, тыһнвәһн акнозәһн қам ит'ә пиньлфалқақ, ҳокә ч'ируқәһн хәһч хәһк'оләһн, ҳу хмиһн хәһч хәһнтұалнәһн.

34. Ма? тызвин акнос сән, ҳу тызвин лиңч сән».

Мәллах вәтатлан

35. «Қсытсх әқ тызвин пиңәһн қәнлуәлсхиһн.

36. Қлқас қәәтх вәтатлаһн, минәһн әннан айәрәм әнкзузнән. Ит'ә ч'ахләсхәл к'олаҳән, пок'ок'авахән – қнаң әннанкә нуч нәнқәвалнән.

37. Нвәһн вәтатлаһн қәчилаҳаһн, минәһн айәрмәнк ныһнқзускичәһн қам әһиклқинкиһн. Лыли тласкәсхан: айәрәм әфнәва сытахән, әннан вәтатлаһн нуки оч'алнән, әннаһл хк'ил новаләзаһн тхәәһнкә зыллалпәнәһн.

38. Әк вән әһт'илңин тәлвә ч'оланаң қлфиңләһин хчоләзәнк к'олқи қам әһиклқинкиһн тхәһн к'ынфәзнәһн – қәчилаҳаһн вәтатлаһн нвәһн.

39. Вән айәрәм хиқ к'илән, ит'ә ч'ируқ әннанкә к'олаҳән – әфнәва ч'әроқанкә к'инмисивән әннан кәстанкә қ'әфқ'әфәл ч'әки.

40. Қлқас йақ әтзилвин қуәһнәһн тхивлаҳаһн – хәһнәл Ч'амзанлаһан П'әч схлә к'олаҳән, ит'ә қам к'ә Әнна кзуқ».

41. Схлә Пйотр хәһныкинән: «Айрма, тыһн ланом әк'әнзәэкнән әм мәзванкә ласчвин, инкнәл мнил ч'амзанлаһнкә?»

42. Йәсус қуһнәкнән: «Айәрәм кистәнк назначит иснән тнакол нукнән вәтатқилаһнкә зыллатнокә.

43. Лыли мэллах тын тнакол хялжэн, мин нвонкэ ч'элықзусчинэн қу'нэңэйн, эқ айэрэм тынну элчкүзүзнэн, ит'э хоровал к'олитэзэн. Лыли қэчилах ну тнакол сэн.

44. Лыли тласкэсхан: хэйнңын тнакол назначит нилалчэн айрманк мнил акнозэн айрма'сх.

45. Вэн йақ тын тнакол эннан нытанк к'хэнывэн: эм тхатхаск кэмман айэрэм к'олахэн — эқ к'узувэн вылки, нуки, к'энзунэйн вэатла'н, хална'ньч талал эқ тпэлзол —

46. Ифа эннан айэрэм к'олахэн, ит'э қа'м кзуқ, эқ ну тнакол эмпүэхэналчэн, манк мнил қа'м Нустахчүкин лкила'н.

47. Ну халнчау мин айрман этэном хиқ илнэн, қа'м скақ — льви °пэлқ энтпэлзовалчэн.

48. А ну халнчау мин хиқақ илноки т хэқэ ч'элықзузэн — ну лэм энтпэлзовалчэн, йэпх ульүсқ. К'анкэ °пэлқ кзыл'ин, °пэлқ нвэнх'ал нлиньллувалчэн. К'анкэ °пэлқ лмалу к'ил'ин, нвэнх'ал °пэлқ тхатхаск нлалчэн».

Ауқанэ'сх Йэсус сэмтанкэ кк'олкнэн

49. «Тк'олкичэн химлх сэмтэнк энло'лнокэ, льви °пэлқ тэлчковасчэн химлх ну қа'т лукилх.

50. Крэстэ'лкас нада Кэмман, льви °пэлқ тласкичэн қа'т ккрэстэ'л'ин.

51. Клэхвэнс °к'энэзэссх Кэмманэки т, қа'тх тк'олкичэн ткарвэл сэмтанкэ зылнокэ? Қа'м ткарвэл тзыллалчэн, анлманом тзыллалчэн.

52. Нэ'н кувумнук ч'амзанла'н кистэнк лмақзахэ'н: ч'оқ эқ касх тхы'ин хақэла'н, касх эқ ч'оқ тхы'ин хақэла'н.

53. Исх лқзахэн хақэлан п'эчанкэ, п'эч эсханкэ, лахсх лқзахэн хақэлан мимсх'ин п'эчанкэ, мимсх'ин п'эч лахсханкэ, анлан сэхкңонанкэ, эқ сэхкңон анланкэ».

Эткулэн ксхлэноэн

54. Кхынэknэн Йэсус ч'амзанлаланкэ: «Ит'э йайал қысхчхэнк әлчкүзүссх, хэнықзүссх: чфқзахэн – әқ лыли чфқзахэн.

55. Ит'э йақ тнүмхал спөлқзүзэн, хэнықзүссх: хэхақ лэвахэн – әқ лыли лэвахэн.

56. Тэмйуңлхэткилаэн сәссх! Сәмтән әқ қысхчхэн ксхлэноэн хиқ тылқзүссхкиэн, а тынвэн эткулэн ксхлэноэн хиқақ тылкақ!

57. Аңқанәсх туза °тзилвин қам озәнхқақ, аңқа лыли сән?

58. Ит'э исч қуақэланал аңқәч'олқалханкэ анзаноқэ – мнил қ'әфқ'әфәл кнын ҳақэлан иплхк'и қтәлх. Вән қам тәлкақ, кнын ҳақэлан кәзза аңқәч'олқалханкэ зыллалвин, а ну хчолкилаэнкэ зыллалвин, әқ кәзза тәмницанкэ нткыллалвин.

59. Имтс кнанкэ тласкэчан: хәһч кәзза хнәнксивин, клфәһчк ит'э тәлвә кнын посләтһой ассар нынхталчән кнанхал».

Лнәс 13*Вән туза хәһч қтәһсәсх, увик мәт'әләдсхиэн*

1. Нуэн ч'амзанлаэн лқзүвәэн, нвәэн Йэсусанкэ клакнән Галиләалакәт, минәэн тақалнок нләмчәэн, әқ млим тұыин Пилатәнк зәлзәләин кмләмчом клилуин.

2. Йэсус қхынәknән: «Лоссх, тынвәэн Галиләалаэн кләчк'әһәэн лқзүвәэн, Галиләаланк тынвәкит тұәанкә хәйнңын схлукипнән?

3. Қам ит'ә, имтс тәзванкә тласкәсхан. °Тзилвин вән хәһч қтәһсәсх, ләм иззалсх.

4. Ит'ә йақ Силоаман башһа ктсәлкнән, чооктунук синасин ч'амзанлаэн кт'к'нәкнән – тынвәэн, лоссх, Йәрусаләман кләчк'әһәэн лқзүвәэн?

5. Қарм, тласкәсхан тәзванкә; кәрмхал вән хәһч қтәһсәсх, ҫзилвин ләм иззалсх».

Ланом ҫк'әнәзәкнән смокваран уҫит мин қарм мәлқәвкин сән

6. Клакнән ланом ҫк'әнәзәкнән: «ҫқниң ч'амзаһлханк виноградном чиқзукинән, виноградномәнк смокваран уҫ лқзукинән. Кк'олкнән оранкә, аһқа мәлқәв инхтзуқзунән, қарм чкикақ.

7. Вәтаткилханкә қхынәкнән: „Ч'оланаң год оранкә тк'олқзускичән, аһқа мәлқәв т'инхтзуқзучән, қарм аһқа чкикақ тлқзускичән. Қәмпүәх, аһқанәҫх кәмманкә уҫ қарм мәлқәвкин, әм сәмт ч'әхч'әл иҫнухтәқзунән“.

8. Вәтаткилх қлоған: „Мәҫхну мнәнфтичән тыһнвәнкә годанкә, ҫмилвин сәмт мсатучән олла уҫәнк, удобрәһийаһн мәззучәһн.

9. Мәҫхну мәлқәвәһн тхатхаск әсүтәқзахәһн; вән йақ қарм әсүтәкақ – схлә ифа мнәмпүәчән“».

Йәсус мимсх әһмәләзһнән субботанк

10. Субботанк Йәсус әһиснән сәнагоганк.

11. Ху ҫқниң мимсх лқзувән, хәқә фчифчәнк ҫк'налған, чоҫоктунук синасин годаһн к'утуҫин вәтвәтка.

12. Йәсус әһна кәлчқуҫин, к'оч'ин тмалқосч, хәһыкинән: «Мимсхә, қвәтвәтхч! Кһын әһқсхном хһилән кһанхәал».

13. Әһнан хк'иҫн мәмсханкә ханкә кәззуҫин; қһаң қвәтвәткнән, Нустахчах к'аһйақзокһан.

14. Сәнагоган тһакол қһақаникнән тыһнвәкит, ч'амзанлаланкә қхынәкнән: «Кәлвук қлұәһл чискисхән вәтаткнән, мәләкнән, схлә хк'олсх әһмәләһнокә, субботанк йақ зақ к'олқак».

15. Йэсус эннанкэ клоан: «Тэмйүңлхэткилх сәч! Үтилвин йақ ослаһн, коһаһн тизвиһин субботанк әнксиқзуссхиһн иһил вылынокә?»

16. Аңқанкит йақ тыһн Авраһаман п'әч мимсх'ин, мин к'омт'ин килвуләнк чо'октунук синасин годаһн, тутусчән субботанк әнксәс?»

17. Ит'ә құынәкнән, мнил Әннан ҳақәләһн кскозовәһн, ч'амзанлал йақ лви риватқзувән мнил әлкәкит, минәһн Йэсус кск'ан.

Ланом 'к'әнзәкнән горчицаһан зәрнокәт әқ т'јаскәт

18. Клиһллуһин Йэсусәнк: «Аңқанкә Нустахчүән Айрмно алваләзән? Манкәнан сән?»

19. Горчицаһан зәрнокә алваләзән, мин нәнлалчән ч'амзанланк әннан әнлалномәнк. К'әсхтәкнән зәрнох'ал у' хә'аслақ, әқ уһһа'һч тхыһин 'а'асхаһн кск'ан ты'һвән у'әнк».

20. Тәнақ Йэсусәнк клиһллуһин: «Аңқанкә нәсәмқ Нустахчүән Айрмно алваләзән?»

21. Алваләзән т'јазанкә, мин мимсхәнк моканкә чскә нәззучән, лви мәл нли'ллучән, пока тәста' әннанк мәл т'јакинән».

Ч'эном қуһьяу

22. Йэсус атноһн, атноһч пәскосқзучәһн, Йәрусаләманкә тмалсақзувән. Ктхзәнк лқзуки Йэсус ч'амзанлаһн әл'илқзузнәһн.

23. Нлиһллучән Әнна к'әнкта: «Айрма, қләхвәнс әм улық ч'амзанлаһн спаса'хәһн?» Йэсус хәһкинән:

24. «Мнил қ'әфқ'әфәл қстарәлқас қуһьяуанкә ч'әнонкә ч'әки, хәйнәл һыһыл ч'амзанлаһн старәлқзахәһн ч'әки, утувахәһн.

25. Ит'э чикилх кистэн нуч сопалнэн, °тзилвин тхзуқзалсх эззанк, пок'ок'ақзалсх, энстқзалсх: „Айрма, мэзванкэ қәнқэх“. Әнна йақ ловалсхнэн: „Туза хиқақ т'иссхэн, к'нэнтх сэссх, манх'ал сэссх“.

26. Схлэ хэнықзалсх: „Кэзза ч'элқзуми'ң муза нуки, вылки, °Килвин эл'илқзуми'ң мизвинк“.

27. Кә'мхал Әнна ловахэн: „Хиқақ т'иссхэн, к'нэнтх сэссх, манх'ал сэссх, эк'нэнкэ қ'илсх мнил хэқэ ч'элыкила'н“.

28. Ху лқзахэн файханом эқ ч'онкч'онк кпә'ин, ит'э элчқалсх Авра'ам, Иса'ак, Йақох эқ мнил профэта'н Айрмнок Нустахчхэн, °тзилвин йақ найтаталсхэн.

29. Ч'амзанла'н к'олахэ'н атхсанох'ал, чқлнох'ал, айваңх'ал эқ тнүмх'ал, эқ лавулахэ'н ч'ахлэзанк Нустахчхэн Айрмнок.

30. Эқ клчки послэтьнойа'н сә'н минэ'н пәрвойақ'а лэвахэ'н, эқ пәрвойа'н сә'н, минэ'н послэтьнойақ'а лэвахэ'н».

Йэсус аталэзэн Йэрусалэмкит

31. Схлэ лалсхэ'ньч фариссэйа'н Йэсусанкэ ктмалсакнэн, кхэныкнэн: «Қ'илхч, т'али тх'ал, Ирод Кэзза лэммазвин».

32. Йэсус хэныкинэн: «Т'али, ты'нвэн тэмйуңлхэткилханкэ қлакэнансх: ты'нну қлхлэнк хэқэ фчифчэ'н т'айтаталқзалчэ'н, ч'амзанла'н тәнмэлэқзалчэ'н, эқ азоск, эқ қоланк тпиңлфалчэн.

33. Кәмма нытызмиң нэ'н Йэрусалэманкэ элқас, ты'нну қлхлэнк, азоск, эқ қоланк лэм, хэйнэл профэт нытысчэн эм Йэрусалэманк эсхқас.

34. Йэрусалэма, Йэрусалэма! Профэтагн лэмматқузээн, эқ вал талатқузээн нвээн минээн кнанкэ нэнклэчэн. Тқуьэңэвалқузээн кнын п'ээн, қайтх ксэңзоған эннан °пакукагн сиси'нкэ тнўмкэ қуьэңэвэқузээн, мнил Кэмман қ'эфқ'эфэл тқуьэңэвалқузээн – °килвин йақ қам элфчакақ лэч!

35. Нээн йақ кнын кист пустой ханфтивэн. Имтс кнанкэ тласкэчан: Кэмма қам элчқуқ, пока °килвин хэнывалч: К'э к'осэн Айрман қуэлаңчом, ну мэл к'аңйаған ханлқузээн!»

Лнэс 14

Фариссэйан кистэнк

1. Қун субботанк Йэсус фариссэйанкэ кк'олкнэн новатанокэ. Ну фариссэй лви к'алваған. Эқ мнил фариссэйагн, минээн лэм кистэнк лқузээн, Йэсус энтвэстэвқузээн.

2. Клчки, °қниң ч'амзаңлх кксхлэкнэн, кэңқсх'ин, лви кэнлэнэкнэн, қайтх һэйңэ.

3. Йэсус фариссэйагн, к'ансэ'лагн клиңллу'ин: «Аңқа лнэзэнк нкэлычэн – вэн субботанк тэнмэлэвалчэн, мэл сэн ты'нну?»

4. Нвээн илчки лқузээн. Йэсус ну ч'амзаңлх ктэллат'ин, кэнмэлэв'ан.

5. Клиңллу'ин: «Вэн тизвинк п'эч инкнэл коң субботанк қэманкэ к'тсәлкэсхан – мэхну °тзилвин хэньч қтхуңсх қэ'мх'ал?»

6. Нвээн нутунэн аңқа ловалэл.

К'э ма' ч'ахлэзанк нытысчэн лака

7. Йэсус кчзэкст'ин, манкэ °тулагн лви хэтэңлахагн лавулногн овэкагнкэ энчилэзэвнээн. Лакипнэн ланом °к'энэзэкнэн:

8. «Ит'э кэзза свадба'ан ч'ахлэзанкэ ноч'эзвин – зақ хэтэнлаханкэ лавулнокэ лавулкақ, хэйнэл хоровал к'э °пэлчэйэ манк °килвин к'оч'ин.

9. Схлэ чикилх, мин кэзза эқ әнна к'оч'ин, кнанкэ тмалсавахән, хэнывахән: „Қтэкэйхч, ты'н лавулном ты'нвән ч'амзаңлұханкэ қзылх“. Эқ кэзза хкскозочом посльэтной лавулнокэ лавулалч.

10. Ит'э кэзза ноч'вин – посльэтной лавулнокэ қлавулқзусхч. Схлэ чикилх кнанкэ тмалсавахән, хэнывахән: „Иплхэ, нуф тәңлақ лавулном кнанкэ, ткэ қлавулхч“. Нвонкэ ч'инәңқ налвалвин нвән кистән °т'улә'нк.

11. Клчки, қэмқэ мин увик нассавәзнән – ну әннизувалчән, эқ мин увик әнниззувәзнән – ну әннассавалчән».

12. Кистән чикилұханкэ хэныкинән: «Ит'э оч'қозоз'н °т'ула'н ч'ахлэзанкэ новатанокэ – зақ оч'ақ әм кнын плұа'н, сәллатумхә'н, тыну'н, ләм нақноқә'н к'аләк суңлқила'н. Нвә'н йақ ләм кэзза °килвин ит'э ч'ахлэзанкэ новатанокэ ноч'алвин, әнқәч'әлалвин.

13. Хксихи'ин, кәңқсх'ин, атқуса'н, қам лчкукинки'н ч'ахлэзанкэ қ'оч'хи'ин.

14. Ифа лыли к'алва'ан лқзалч, хэйнэл нвә'н нутуқзузнән кэзза қәч'әләл ты'нвән соңлэзанк. Кнын заслуга' нзыллалвин ит'э лыли нытала'н излахә'н».

Ланом 'к'әнзәкнән 'хәплақ ч'ахлэскит

15. °Қниң °т'улұ илфсән, Йәсусанкэ хэныкинән: «Ну лыли қәчилах, мин нуқзахән ч'ахлэзанк Нустахчүән Айрмнок».

16. Йәсус қло'ан: «°Книң ч'амзаңлұ 'хәплақ ч'ахлэс кск'ан, ныныл °т'ула'н к'оч'ин.

17. Ит'э мнил новалэзээн эннаправэчээн, чикилү эннан халнчау энклэнэн ампэланокэ: „Нээн хк'олсх, мэннукичэн“.

18. Кэмхал °т'улаэн минээн к'оч'ин, қам к'олкақ. Қула кхэныкнэн: „Усх ифа т'иньлкичэн, әлчковатастэс нада, простит қ'илмиң“.

19. Қула кхэныкнэн: „Товасса коһаэн т'иньлкичэн, тавунокэ т'искичэн, простит қ'илмиң“.

20. Қула кхынэкнэн: „Ифа тјалхкичэн, тутускичэн к'олка“.

21. Халнчау к'илвизикнэн, мнил аңқа айрманкэ клакнэн. Айэрэм қуақаникнэн, халнчханкэ қхынэкнэн: „Т'али, қ'илхч атноманкэ мнил хксх'ин, кәңқсх'ин, атқусаэн, қам лчкукинкиэн қ'оч'хиэн“.

22. Халнчау клоан: „Айрма, тынну қат кск'ан, кэмхал ч'ахлэзанк лавулноэн фтивээн“.

23. Айэрэм халнчау итинэн: „Қ'илхч мнил ктхзэх'ал, атномэн ч'эноманкэ қәнхлхч, мнил минээн инфалчвиэн, ч'ахлэзанкэ қ'очхиэн кәмман кист ч'амзанлај хәнтхнүвэн“.

24. Лыли тэзванкэ тласкэсхан: хэһч к'э, минээн к'оч'ин, хәннүвэн кәмман ч'ахлэзанк».

Манкэнан Йэсусэн ансәлжилү сән

25. Мэйим ч'амзанлаэн Йэсус ч'әлқзунэн лалэка. Йэсус тхэанкэ ксхозҗакнэн, хэныкипнэн:

26. «Вэн к'э Кәмма әнсалтазмиң Кәмман ансәлжилхэ'сх — нвэн ч'амзанылханкэ °Кмилвин лви пәрвой млқзускичэн клфәһчк исхәнк, лахсханк, клфәһчк һичәнк әқ п'әнк, қиткинәнк әқ лылылхләнк, тәлвә клфәһчк әннан соһлэзанк.

27. Вэн к'э әннан крәст қам әнтхлакақ, әқ Кәмма қам салтақ, ну хэһч Кәмман ансәлжилү хәнлқзузән.

28. °Хк'энэзэссх: к'эта °хэплах кист сказнэн. Әнна пәрвой лавулэзэн, мнил әннан упк'әл лнэзнә'н эқ мнил әңқа нузной ну кист сккнэн.

29. Хәнәкит, вән әнна фундамент скалнэн, утувалнэн пәнлфәс, әннанкә плха'н лнэзэхтлалкинә'н,

30. Хәнықзахә'н: „Әнзуқзуч скәс, утүсч пәнлфәс“.

31. °Хк'энэзэссх ләм: цар лот'лхәнокә схэзахән. Әнна пәрвой лавулахән крвилхәтки: кәмманк товасса оч'алә'н ч'амзанла'н қ'эвлах к'лут'лхәвал, кәмман хәқәлананк касха'н товасса'н оч'алә'н, мә'хну тутусчән әньччал?

32. Вән утузнән, әнкләном әнкләвалнән хәқәланкә, ткарвәл әнстқзалнән, пока хәқәлан мәч'ақ сән.

33. Нвонкә кәмқә тәзванх'ал, вән хә'ньч хәнткилнән мнил әңқа әннанк чискинән, ну Кәмман ансә'лжилх утуқзузән ләкас.

Сол қам қ'эфқ'эфкин

34. Сол тәңлах сән; кә'мхал вән әннан қ'эфқ'эф к'мәт'әлнән, манк ну нәлвэзәвәс?

35. Тәлвә удобрәней'әсх қам лақ нилчән, әм ткилнокә ткәлләс. К'әнк и'л чискипнә'н, хнилфсқзузнән».

Лнәс 15

Ланом °к'әнэзәкнән: овца? мин кчәксхәләкнән

1. Йасақалкала'н эқ әчк'ә'лжила'н к'олитқзувә'н Йәсус әлфснокә.

2. Фариссәйә'н эқ к'ансә'лжә'н хәқәһлқзузә'н, ләруңқзузә'н: «Әнна әчк'ә'лжила'н ч'ә'лқзузнә'н крвилхәтки, нуки».

3. Схлә Йәсус лакипнән ланом °к'әнэзәкнән.

4. «Вэн к'энк товасса товасса'н овца'н чискинэ'н, °қниң кчэксхэлэknэн, қәлхну ткиллалнэн? Қа'м, нвэ'н ча'актанак товасса'н эқ ча'актанак овца'н умзалнэ'н нономанк, °фнэва ну мин кчэксхэлэknэн овца' инхтзүкзүзнэн, пока чкивалчвин.

5. Ит'э чкичвин, әнтнэ'нкэ ниңизнэн қриватчом.

6. Атнокэ к'осэн, мнил плұа'н, к'алэк суңькила'н оч'зознэ'н, хэныскипнэн: „Мәнриватэск омақаң, кәмман овца' тмэт'әлчэн, тчкикичэн!“

7. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: ханк қысүчүэнк риватқзахэ'н °қниңкит эчк'әлқилқит, мин тәңсазэн, хәйнәл ча'актанак товасса'н эқ ча'актанак лыли нытала'н °тлвин лыли суңьқзүзэ'н, тхы'инк тәңсәкас нә нада».

Ланом °к'әнзәкнэн: драхма' мин кмәч'кнэн

8. «Вэн мимсхәнк товасса драхма'н чиқзукинэ'н, °қниң драхма' кмәч'кнэн — сxlә ну пиңч әнлу'лқзүзнэн, пола'н маләтқзүзнэ'н, драхма' инхтзүкзүзнэн, ифа чқиқзусчвин.

9. Ит'э чқиқзусчвин, мнил плұа'н, к'алэк суңькила'н оч'қзознэ'н, хэнықзускипнэн: „Мәнриватэск омақаң, кәмман драхма' тчкикичэн“.

10. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: Нустахчүэн Аңәла'н риватқзүзэ'н тәлвә °қниңкит эчк'әлқилқит, мин тәңсазэн».

Ланом °к'әнзәкнэн: п'әч эчк'әлау

11. Нәсәмқ Йәсус қхынәкнэн: «Қниң ч'амзаңлұанк чиқзукинэ'н касұа'н п'ә'н;

12. Сал'ан п'әч әсханкә қхынәкнэн: „Исхә, кәмман ансх акносх'ал қзылмиң“. Исх зылнэ'н, клф'аңьч'ан эқ сал'ан тхы'ин ансха'н хқззват'ан.

13. Тхатхаск п'эч сал'ан мнил эннан акнос кл'ин, плх'ин сэмтанкэ мэч'акэ к'илкнэн. Ху эчк'эқ суњлқзувэн, эннан мнил акнос кпиньлфкнэн.

14. Нвэн сэмтэнк пилвэпил энзуқзувэн, п'эч хксхэқзукнэн.

15. К'илкнэн, °қниңэнк ч'амзањлханк вэтатқзукинэн, чускэ'ин анхчо'лжалжк'а.

16. Хксхлытқзукнэн, тэлвэ к'нуқзузэн чускэ'ин опаңал, кэ'мхал қа'м зыллақ эннанкэ.

17. °Фнэва °кк'энэзэкнэн, құынэкнэн: „Энқэмл вэтатла'н кэмман исхэн кистэнк, нукнэн тхы'инк эмптова чискипнэн, °кмилвин йақ тпилвэтэскичэн!“

18. Милкичэн кэмман эсханкэ, млакэнан: „Исхэ, эчк'элақ тскичэн клф'ањчк қысхчхэнк эқ кнынк, исхэ кэмман,

19. Љви изулақ т'лэкичэн кнын п'эчк'и хэла'лэс увик, кнын вэтатланк'а ққэсхкмиң“.

20. Ктэкэйкнэн, эннан эсханкэ к'илкнэн. Қа'м тмалсакақ, исхэнк энна кэлчкун'ин, залка илнэн, ксхыллакнэн эннанкэ, ктаволкнан, к'овасхэнқзо'ан.

21. П'эч хэныкинэн: „Исхэ, эчк'э'лқилж тскичэн, клф'ањчк қысхчхэнк эқ кнынк, ъви изулақ тскичэн кнын п'эчк'и хэла'лэс увик“.

22. Исх вэтатла'нкэ құынэкнэн: „Т'али, тхл'кнэн клч'инэңиңэ'н °қт'хлсхик, °кмэсэм эннан хк'эчанкэ, комакнэн қтх'инкэ, қэнкомасх.

23. Қэйуч ктырвыткнэн қлиссх, қлэмсх, мэннуқзукичэн, мэнхаймаңтоқзукичэн.

24. Хэйнэл кэмман п'эч к'исхкнэн эқ к'изликнэн, кмэч'қзукнэн эқ чкичиңнэн увик“. Халч кхаймаңтоқзокнан.

25. Клф'ањч'ан п'эч вэтатнок усхэнк лқзувэн. Ит'э илвизиқзувэн, қа'т тмалсака, к'илфс'ин кистэнк чақа'лкала'н, хаймаңтокала'н.

26. Вэтатлан к'оч'ин, клињллу'ин: „Аңқа схлузын?“

27. Вэатлан клоан: „Кнын сыллатумх к’олэн, кнын исх қэйуч ктырвыткнэн лэмка итинэн, хэйнэл ну тхивлау к’олэн“.

28. П’эч клф’аьч’ан қзақаникнэн, қам әлфчақақ ч’эки. Исх қхумсткнэн, к’оч’қзу’ин ч’эки.

29. П’эч клф’аьч’ан клоан: „Клчки, °кмилвин мнил года’н кнанкэ твэатқзускичэн қ’тх халнчау кнын, мнил кскқзо’ан аңқа итиқзумиң. °Килвин йақ қам ит’э қэйуч йәпх улууау кәмманкэ зыллақ, хаймаңтонокә кәмман пл’а’н ч’ә’лмиң.“

30. Ит’э йақ ну сал’ан, мин акнос кткиллит’ин кч’афкращом, ифа кнанкэ к’олэн – °килвин әннанкә қэйуч ктырвыткнэн ләмән“.

31. Исх хэныкинэн: „П’эчә, кәзза кәмма ч’ә’лқзузмиң қу’нәң’ән суь’лки, әқ мнил аңқа кәмманк чизән, ләм кнынк чизән.“

32. Нә’н йақ мәнриватәскичэн, хәнәкит кнын сыллатумх к’исхкнэн әқ к’изликнэн, кмәч’қзукнэн әқ чкичиңнән увик“».

Лнәс 16

Ланом °к’әнзәэкнән: тнакол әчк’әлау

1. Йәсус әннан ансә’лжила’нкә хэныкипнән: «Айрманк тнакол чиқзукинән, әннанәкит айрманкә нлакинән, қ’тх әнна айрман акнос ч’әхч’әл ткиллитәзнән.

2. Айэрәм тнакол к’оч’’ин, хэныкинән: „Аңқас кнынәкит т’илфсәсчән? Кәләнәм қкә’ньлкас кнын вәтвәткит, хэйнәл утүсч кәмманк тнакол лкас“.

3. Ну тнакол °кк’әнзәэкнән: „Аңқа кәмман ч’әлыкнән? Айэрәм кәмма айтатәзмиң, а кәмма сәмт сатука тутүскичән, әнстзо’лкас кскозо.“

4. Хиқ т'исчэн кэмхал, аңқа кэмман ч'элыкнэн, ит'э кэмма найтаталмиң. °Кмилвин қула кист тчкивалкичэн кэмманкэ, ма? кэмма нқэсалхкмиң соңлнокэ“.

5. Оч'зоқзонээн эннан айрман қам зылкинкиэн ч'амзанлаэн, қэмқэ лмаң. Қула клиньллуин: „Лаәлсхээн кэмман айрманкэ қам зыллақ сәч?“

6. Ну клоан: „Туус оливаан маслайолхээн қам зыллақ“. Тнакол хэныкинэн: „Нух кнын кэлэном қам зылкинкин, қлавулхч, халч қкэ'ньлхч: кувумнук товассаэн маслайолхээн“.

7. Тхатхаск қуланкэ хэныкинэн: „Кэзза лаәлсхээн кэмман айрманкэ қам зыллақ сәч?“ Ну клоан: „Туус мэсокаэн кзэрночом“. Тнакол хэныкинэн: „Кнын кэлэном қам зылкинкин қлих, қкэ'ньлхч: чо'октунук товассаэн мэсокаэн“.

8. Эқ айэрэм эннан эчк'элау тнакол к'аңйаан: „Тэмйуңқ ч'элычвин“. Хэйнэл ты'нвэн вэкан п'ээн тұыин скзээн тэмйуңқ нскқзосчээн, энлинмайаңэтқзузнээн, атхатхэн п'ээн йақ қам ит'э нвонкэ ч'элыкақ.

9. Тэзванкэ тласкэсхан: тизвиңл сэмт'иңл акнозэл мэлмэлээн қскахээн плхэанкэ. Ти'нвэл акнос қу'нэңэлау лқзахэн тизвинк. Ит'э сэмт'ин акнос пиңлфахэн, туза қу'нэңэин кэста'нкэ қэзалкисхэн.

10. К'э ульуаханк клмал'ан, °плаханк лэм клмал'ан, к'э ульуаханк қам лмалкэнкан, °плаханк лэм қам лмалкэнкан.

11. Хэнэки, вэн қам лмалкэнкан к'сәссх, ит'э тизвинк сэмт'ин акнос к'чискисхэн, к'э қу'нэңэин акнос лмалу к'иснэн тэзванкэ?

12. Вэн қам лмалкэнкаэн к'сәссх, ит'э тизвинк плх'ин акнос к'чиқзускисхэн, к'э эннан акнос лмалу к'иснэн тэзванкэ?

13. Халнчау утузэн вэтатэтка касха'нкэ айрма'нкэ, хэйнэл кула хэқэвэйэпқзалнэн, кула лфталатқзалнэн, инкнэл йақ куланкэ мэл вэтатэтқзахэн, куланкэ хэқэ вэтатэтқзахэн. Утуқзуссх вэтатэтка қнаң Ностахчүанкэ эқ сэмт'ин акнозанкэ».

Мойсэйан лнэс эқ Нустахчүэн Айрмно

14. Фариссэйа'н, сэрэброл элфталаткила'н, к'илфс'ин, Йэсусанкэ лнэээхтлқзувэ'н.

15. Йэсус хэныкипнэн: «Ч'амзанла'нкэ энксхлэқзоссх увик лыли нытала'нк'а, Нустахчау йақ тизвин ныта'н хиқ илқзузнэ'н. Аңқа ч'амзанла'нк асқ сэн, ну хэқэ нилқзусчэн Нустахчүэнк.

16. Лнэс эқ профэга'н клф'аьчк Йо'аннанк лқзувэ'н. Нэ'н йақ Нустахчүэн Айрмно мэл нампэласчэн, эқ қэмқэ мнил қ'эфқ'эфэл ткэ ч'эсэн.

17. Қысұчау, сэмт амэлатэзэ'н; лнэс қа'м ит'э амэлатқақ, қа'м нвэн хэнэс °қниңачу.

18. Қэмқэ мин эннан нэч'ал лмаң лэқзузэн, куланк ңалхқзузэн ч'афкрақзузэн. Қэмқэ мин ңичэнк ңалхқзузэн, мин эннан қамзананк нумсчэн – лэм ч'афкрақзузэн».

Лазар эқ ч'амзаңлх накноқэн

19. «Ксуңлқзукнэн °қниң ч'амзаңлх льви накноқэн, эннанк чиқзукинэн тхлкнэн льви ч'инэңэлау қ'а'тх царанк, хэч'эвэсқ нуқзузэн.

20. Лэм ксуңлқзукнэн °қниң ч'амзаңлх хксхи'ин, Лазар эннан хэлаң, олла накноқэнан кистэнк °солқзовэн, тути кск'алэмто'ан.

21. К'нуқзузэн хақ накноқэнан ансчал. °Қсха'н к'олитқзузэ'н эннан ск'алэмто'н энтэ'мқзузнэ'н.

22. Лазар к'исхкнэн, Аңэла'нк нэнтхлакичэн Авра'аманкэ. Накноқэн лэм к'исхкнэн, энқэ'мсатучэн.

23. Тнумын атхатханк накноқэн өнчөқсхөңқзусчэн. Қун ханкэ клахлкнэн, кәлчкуын льви мэч'ак Авраама эқ Лазар к'алэк өннанк.

24. Ккәлкнэн: „Исхэ Авраама, залка қ'илмиң, Лазар қөнкләх кәмманкэ, өннан луфлич и'өнк хантәлнэн, кәмман қәсханкэ хнөззунэн, клөңқсхиңэһн ты'һвэн химлхәнк“.

25. Авраам клоан: „П'эчэ қтхилссхик: ит'э суһлқзуч, кнын мәлмәл қәзватән, Лазар йақ эм хәқэ соһлэс әлчкуқзунэн. Нэһн өнна нәлчәном қәзватнән, кәзза йақ чәқсхәсч.

26. Хиқ қ'илқзусх ләм: кнанх'ал мәзванкэ пропаст 'хә'амлақ, вән к'э к'илалқзувән кнанкэ – к'утуқзузән, ләм хох'ал ч'амзаһлх утуқзузән ткэ илки“.

27. Накноқэн клоан: „Кәзза тәнстәзвин, исхэ: Лазар қөнкләх кәмман исхән кәстанкэ.

28. Кәмманк қувумнуқ сыллатумхэһн чизэһн, хәнлакипнән кәмманәкит, ты'һвән чәқсхәноан мәстанкэ вәйақ хәнка'вэһн“.

29. Авраам хэһыкинән: „Мойсәй, профәтаһн чискипнэһн, 'тлвин хнилфсқзузнэһн“.

30. Ну клоан: „Қа'м лмалу илақ, исхэ Авраама! Кә'мхал вән к'э к'исхкнән тхә'анкэ к'олахән, 'тлвин тәңсәвахэһн“.

31. Авраам йақ хэһыкинән: „Вән Мойсәй, профәтаһн қа'м илфсақ нилқзузнэһн – тәлвә к'исхкнән к'изливән – хә'һч хәнлмалнән“».

Лнәс 17

Кәмүәкит, просчәһйақәт, лмаләскәт әқ әлфсәнокәт

1. Йәсус ансә'лкила'нкэ хэһыкипнән: «Кәмүәзэһн, антавоһалноһн тәзванкэ к'олалқисхән, зақ койосқақ. Әмч'әмч' хәнлқзузән һвәнкэ, мин кәмүәс әнтхлақзосчиңнән к'овәкачом!»

2. Нвэнкэ, мин кэмнэжилх, вач хэйтэнанкэ ханпизнэн, қэханкэ °фнэва ханткилнэн. Ты'нну эннанкэ тэңчэйэ, манк к'кэмнэнэн к'э хақ °қниң ты'нвэ'н ульуаха'н.

3. Қу'нэңэ'н увик қөлчкустқзуссх! Вэн кнын сыллатумх кнанкэ хэқэ ч'элызвэн, қлакэнан: зақ нвонкэ ч'элыкақ. Вэн тэңсэвахэн, простит қ'илх.

4. Вэн тэлвэ этуктунук рас қлхлэнк хэқэ ч'элызвэн, кэмхал этуктунук рас к'осэн, хэнызэн: Ттэңсэскичэн, – простит қ'илх».

5. Апостола'н Айрманкэ хэныкинэ'н: «Мизвин лмалэс °қэнпэлсэвэх».

6. Йэсус хэныкипнэн: «Вэн тизвин лмалэс хақ зэрночү горчица'ан ульуах – ты'нвэн смоква'ан о'анкэ қлассих: „Кпңилчом қ'ахлх увик, қэханкэ қэньла'лх увик“, – нвонкэ схлувахэн.

7. °Қк'энэзэсх: халнчах чискисхэн, мин усхэнк вэтатқузэн инкнэл анхчолқузэн. Мэ'хну қа'м эннанкэ лакақ, ит'э вэтатнох'ал илвизивэн: „Қч'эхч, қлавулч, қ'нукас?“

8. Мэ'хну нвонкэ к'ласкэнан: „Нукнэн кэмманкэ қкукэх, столанкэ қзылх, °кмилвин тнувалкичэн, тхатхаск °килвин нуқзалч, вилқзалч“.

9. Клэхвэнс халнчах энспасэбасчэн ты'нвэ'нит, аңқа энна нытықзунэн скэс?

10. °Тзилвин лэм, ит'э мнил аңқа скэсх, мин эннытысхэн, қхэнықзуссх: „°Мзилвин эм хална'нч изулаха'н, энскэсчэн аңқа эннытысхэн“».

Проказа'ан кәңқсх'и'н минэ'н Йэсусэнк нәнмэлэвэчэ'н

11. Йэсус Йэрусалэманкэ илқзувэн кәннэнк Самарйанк эқ Галилэ'анк.

12. Қун олла атнучханк Әнна кәнфкнән товасса ч'амзанла'н, минэ'н проказал әңқсхқзувэ'н. Нвэ'н мэч'ак к'унмикнән,

13. Кпәлкәлкән: «Йәсусә, Айрма, залка қ'илми'ң!»

14. Йәсус тх'ин кәлчкү'ин, хэныкипнән: «Т'али, похпха'нкә қәнксхләссх увик». Нвэ'н илқзувэ'н, ктүзәнк мнил кмәләкнән.

15. °Қниң ч'амзаңлх кәлчкү'ин увик мәләкилх, к'илвизикнән, хәңачк'әлқ Нустахчах аңйақзунән.

16. Йәсусән қтү'инкә °кпңәнакнән, Әнна спасәбавән. Самарйалан лқзувән ну ч'амзаңлх.

17. Йәсус клиңллу'ин: «Туза товасса ч'амзанла'н лқзувэ'н, минән кмәләкнән, ма'с нвэ'н ча'актанак сә'н?»

18. Аңқанкит әм ты'н әк'нән к'илвизикнән Нустахчах аңйанокә?»

19. Нвәнкә хэныкинән: «Қтәкәйхч, қ'илхч, кнын лмәләс кәзза әнмәләвин».

Ит'ә Нустахчхән Айрмном к'олахән

20. Қун Йәсус фариссәйа'нк нлиңллу'чән – ит'ә Нустахчхән Айрмном к'олахән. Кло'ан: «Нустахчхән Айрмном ит'ә к'олахән, туза хэ'ньч хнутусх әлчкул.

21. Нутуқзусчән хәнәка: „Ну'н сән“, инкнәл: „Ху сән“, – хәйнәл Нустахчхән Айрмном чәск мизвинк сән».

22. Тхатхаск ансә'лжила'нкә хэныкипнән: «Қлхәл к'олахән, ит'ә Ч'амзанла'ан П'әч әлчкалқзалсх – хэ'ньч қәлчкусх.

23. Ч'амзанла'н хэнызоқзахә'н тәзванкә: „Ну'н сән“, инкнәл: „Ху сән“, – зақ схыллакақ әлчковатанокә.

24. Ит'ә Ч'амзанла'ан П'әч қысхчхәнк к'олахән, Әнна нәлчкалччән қә'тх әч'әм атхатханк.

25. Кә'мхал қлфә'ньчк Ч'амзанла'ан П'әч нытывалччән чәқсхәкас льви °пәлқ, Әнна ч'амзанла'нк хәқә нилалччән.

26. Манк Нойан қлхлэ'нк лқзувэн, нвонкэ Ч'амзанла'ан П'эчэн қлхлэ'нк лқзахэн:

27. Нуқзувэ'н, вилқзузэ'н, ңалхқзузэ'н, қамзантэқзузэ'н – ит'э йақ Ной ковчэганкэ чскэ кч'экнэн, аваном кк'олкнэн, мнил кэнкјал'ан.

28. Нвонкэ зэ Лотан қлхлэ'нк лқзувэн: ч'амзанла'н нуқзузэ'н, вилқзузэ'н, нинлқзузускичэн, нзэмплиқзузускичэн, у'и'н нэ'њалқзузусчэ'н, кистэ'н энскқзузусчэ'н,

29. Ит'э йақ Лот Содомх'ал кх'умсткнэн – химлх ксэрал қэсхч'ал кчфкнэн, мнил кэнлу'л'ин.

30. Нвонкэ зэ схлувахэн, ит'э Ч'амзанла'ан П'эч к'олахан.

31. Нвэн қлхлэнк к'э эннан кистэн тамзанк ханк сэн, хэ'њч кэстанкэ чскэ ханнаскзузэн эннан акнозэ'н лнокэ. К'э усхэнк сэн, хэ'њч хнилвизиқзузэн:

32. Лотан ңич қтхилқзузусхик.

33. К'э эннан со'њлэс хчолалқзалнэн – мэт'элајнэн. К'э эннан со'њлэс мэт'элајнэн – ңитывалнэн.

34. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: нвэн клфиңлэ касха'н ч'амзанла'н °қниң а'њтсанк °ңыклқзахэ'н – қула нјалчэн, қула нумзалчэн.

35. Касха'н мимсхэ'н зэрно'н молотэ'лқзахэ'н омакаң: қула нјалчэн, қула нумзалчэн.

36. Касха'н ч'амзанла'н усхэнк вэтатқзахэ'н: қула нјалчэн, қула нумзалчэн».

37. Итх Энна кли'њлу'ин: «Ма'с, Айрма, ты'н схлувахэн?» Йэсус кјо'ан: «Ма' к'эззамтклач сэн, ҳокэ °қлақлха'н қу'њэ'ңэқзузэ'н».

Лнэс 18

Ланом °к'энэээкнэн: мимсх қарм қамзанкин эқ анқэқч'олқалх эчк'элақ

1. Йэсус ансэлқила'нкэ ланом °к'энэээкнэн клакнэн: эм қтақақзуссх, зақ ит'э мэт'элақ.

2. Хэныкипнэн: «Ксуьлқзукнэн °қниң анқэқч'олқалх, мин қарм Нустахчақ хтэкақ, қарм ч'амзанла'н кскозолқак.

3. Ты'нвэн аноманк лэм қарм қамзанкин ксуьлқзукнэн. К'олитқзускинэн анқэқч'олқалханкэ, өнстқзунэн: „Кэмма кэмман ҳақэланх'ал защитит қ'илмиң“.

4. Ну қарм әлфчакақ илэтқзувэн. Тхатхаск йақ әннан нытанк °кк'энэээкнэн: „Нустахчақ қарм хтэкақ тилқзусчэн, ч'амзанла'н қарм кскозолқа лэм,

5. Кәмхал ну қарм қамзанкин тәмч'к'элыкичэн, °фнэва защитит милчэн, вэйақ к'олитқақ кэмманкэ“».

6. Айэрэм қуынәкнэн: «Аңқа анқэқч'олқалх эчк'элақ клакнэн, илфсәссх?

7. Клэхвэнс Нустахчақ әннан к'инчилкнән хэ'ньч защитит хнилнән, нвән йақ Әнна қу'нәңә'н нәнстқзунэн, тақалқзускинэн? Клэхвэнс қэзоқзахән?

8. Лыли тэзванкэ тласкәсхан: қарм қэзокақ защитит илалнән. Ит'э йақ Ч'амзанла'ан П'әч к'олахән – лмаләс хәнфтивән ты'нвән сәмтәнк?»

Ланом °к'энэээкнэн: фариссәй эқ йасақалқалх

9. Қула'н °кк'энэээкнэн овәкакәт қә'тх °тлвин лыли ксуьл'и'н. Нвән қула'н нәнқармқзунән, нәнхзәвйәпқзунән. Тхә'анкә Йэсус ланом °к'энэээкнэн клакнэн:

10. «Касха'н ч'амзанла'н тақалноманкә кк'олкнән тақалнокә: қула фариссәй, қула йасақалқалх.

11. Фариссэй аннанәкит овэкакэт нвонкэ тақаҗқзувэн: „Айрма, °Килвин тқэч’элқзузвин! Тскичэн қаҗм хэйңнынкинкин, манк нвэ’н қула’н эчк’элаха’н, ч’ируқэ’н, ч’афкраҗқкала’н, манк ты’нну йасақаҗқалҗ.

12. Касх раз нэдэланк тпостаҗқзускичэн, ит’э йақ товасса ансха’н кәмманк чизэ’н, °қниң ансх тзылқзусчэн“.

13. Йасақаҗқалҗ эх’нәнк тхувэн, луҗл ханкэ қаҗм әнсхуқ, утуқзувэн, әм увик нытанкэ талазоқзунән, қхынәткнән: „Нустахчха, кәмма эчк’элаху протит қ’илмиң!“

14. Тэзванкэ тласкәсхан: ты’нну ч’амзаңлҗ лыҗи протит к’ил’ин Нустахчхәнк, хэйнәл қәмқә мин увик нассавәзнән – ну әннизувалчән, әқ мин увик низзувәзнән – ну әннассавалчән».

Йәсус әқ һәһәкәһч

15. Йәсусанкә һәһәкәһч нәнтхлақзоскичән, нәнтқзузнән тх’ин тәлләтәл. Ансәҗқила’н хиқ ктылкнән, исхә’н к’һәһәкәчәм қаҗм әнксиқ нилқзунән.

16. Йәсус йақ һәһәкәһч к’оч’ин тмалсака, қхынәкнән: «Һәһәкәһч хәнк’олитқзузэ’н Кәмманкә, зақ запрәтит илақ қ’илқзуссхи’н, хэйнәл Нустахчхән Айрмном хэйңһы’нкә сән.

17. Лыҗи тласкәсхан: к’э қаҗм Нустахчхән Айрмном қәскақ қә’тх һәһәкәчә – ну хәһч ит’э хәнчәвән ҳокә».

Тнакол нақноқән

18. °Қниң тнакол Йәсус клиһллу’ин: «Мәл Анәчпаҗқилҗа, әңқа кәмман ч’әлыкнән, вән соһләс қу’нәңэ’ин тқэзватасчән?»

19. Йәсус әнна клиһллу’ин: «Әңқанә’сх Кәмманәкит хәһысч қә’тх мәл тк’скичән? Қаҗм к’э мәллах, әм Нустахчхә.

20. Хэнээээн хиқ исээн: зақ ч'афкракақ, зақ лэммақ, зақ ч'ирикақ, зақ майақақ, кнын исхээн қәлфгалатқзусхиэн».

21. Ну клоан: «Мнил аңқа хиқ тысчэн эқ нвонкэ тч'элықзускичэн».

22. Йэсус хэныкинэн: «Аңқа нэсэмқ нузной кнанкэ: мнил аңқа кнынк чизэн – қзәмплих, хксхи'и'нкэ қзыллытх, нвонкэ қысхчхэ'ин акнос қэзваталэн. Схлэ хк'олхч, қсалтмиң».

23. К'илфс'ин, кмако'лқзукнэн, хэйнэл хэнакноқэн лқзувэн.

24. Йэсус әнна кәлчкү'ин мако'лқилж, қхынәкнэн: «Хәкәсқ накноқэн ч'әқзузән Нустахчхән Айрмноманкә!»

25. Вәрблут әмсхучэйә сисән пхальачханкә к'ч'әқзузән, манк накноқән Нустахчхән Айрмноманкә».

26. Нвээн минээн илфскила'н, клиньллу'ин: «К'әс йақ спасавахән?»

27. Йэсус клоан: «Ч'амзаңлж утуқзусч, Нустахчах ч'элықзусч».

28. Пйотр қхынәкнэн: «Клчки, 'мзилвин мнил аңқа нумсчән, Кәзза нсалтвин».

29. Йэсус клоан: «Лыли тэзванкә тласкәсхан: қэмқә мин әннан кист, һич, сыллатумхэ'н, исхэ'н, п'э'н умзнэ'н Нустахчхән Айрмном қэзватанокә,

30. Лви әмптова қэзваталнән қнаң, эқ тхатхаск соңлэс қу'нәңэ'ин».

Йэсус Әннан эаном, эзләном клфайчкә лознән ч'оланаң

31. Йэсус Әннан касх синасин ансә'лқила'н әк'нәнкә к'оч'ин, хэныкипнән: «Йэрусалэманкә нэ'н нискичән, ху мнил аңқа схлувахән, мин профэта'нк нкэлычән Ч'амзанла'ан П'әчкит.

32. Өнна қарм Нустахчүкин лкилаһнкэ нзыллалчэн, нвэһнк Өнна нәнч'аңавалчэн, әннизувалчэн, әнчүмалалчэн, нәнлнтлҗоңалчэн,

33. Ләм әнталазоқзалчэн, әқ Өнна нлэммалчэн, әқ ч'оланаң қлҗаләнк излахән».

34. Кәмхал қарм аңқа илфсақ нилчэн, хәйнәл мнил Өннан хәнәзәһн тхәһанкә ксоп'аһн лқзувәһн.

Йәсус қарм лчукинкин әнмәләвәзәнн олла Йәрихонәнк

35. Ит'ә Йәрихонанкә ктмалсақзукнән, ху қарм лчукинкин ктхзәнк лақзувән, ккаңлкнән.

36. К'илфс'ин ч'амзанлал пәскөскилҗ, клиһллу'ин: «Аңқа схлуззән?»

37. Нлакәнән: «Йәсус Назорәй к'осән».

38. Схлә кпәлкәлкнән: «Йәсусә, Давиән П'әчә, прстит қ'илмиң!»

39. Нвәһн, минәһн клфәһчк илқзувәһн, хәһықзувән: «Қ'илчкас!» Өнна йақ кпәлкәлкнән хәһачк'әлқ: «Давидән П'әчә, прстит қ'илмиң!»

40. Йәсус к'унмикнән, итынән ләнлаләңәл, клиһльлу'ин:

41. «Аңқа әнстәзмиң?» Ну кло'ан: «Айрма, тәлчкаскичән».

42. Йәсус хәһыкинән: «Қәлчкусх, кһын лмаләс әнмәләвәвин».

43. Қнаң әлчкуқзузән, салтқзукинән, Нустахчах аңйақзонән. Ч'амзанлал кәлчку'ин, ләм Нустахчах аңйақзонән.

Лнәс 19

Йасақалқалҗ, Зақхәй әннан хәлау

1. Йәсус Йәрихонанкә кч'әкнән, атноһ'ал илқзувән.

2. Ху ксуһлқзукнән 'қниң ч'амзаһлҗ, Зақхәй әннан хәлау, йасақалқала'ан тнакол, хәһакноқән.

3. Йэсус элчкалқзунэн, утуқзунэн элчкул ч'амзанлаланк, °фнэва ч'амзаңлұчақ икэмлау.

4. Клфайычкэ ксхыллакнэн, о'анкэ ханкэ к'эфскнэн, Йэсус элчкалқзунэн.

5. Йэсус ит'э ктмалсакнэн, кэлчку'ин, хэныкинэн: «Зақхэйэ, қнасахч, хэйнэл ты'нну қлұлэнк нытычэн Кэмма кнын кэстанкэ ч'эки».

6. Ну к'наскнэн кчэфичом, қзэскнан криватчом.

7. Ч'амзанлал ты'нну кэлчку'ин, крвилхэтқзувэн ққаңылчом: «Әнна эчк'элаханкэ кч'экнэн этүэлнокэ».

8. Зақхэй Айрманкэ ктмалсакнэн хэныкинэн: «Айрма, кэмман акнозэ'н половина' хксихи'и'нкэ тзыллыталчэн, вэн йақ к'э тлинмайаңчэн, ч'ақ раз °пэлчэйэ тзылалчэн илвизил».

9. Йэсус хэныкинэн: «Ты'нну қлұлэнк спаса'лном ты'нвэн кэстанкэ кк'олкнэн, ты'н йақ ч'амзаңлұ лэм Авра'аман п'эч сэн.

10. Ч'амзанла'ан П'эч кк'олкнэн чкэнокэ эқ өнспаса'лнокэ мнил аңқа нмэт'элчэн».

Ланом °к'энзэекнэн: товасса мина'н сэрэбро'н

11. Йэсус ч'амзанлаланкэ лэм ланом °к'энзэекнэн клакнэн. Әнна қат олла Йэрусалэманк лқзувэн, мнил °к'энзэиқзувэ'н Нустахчүэн Айрмном халч к'олкилұ.

12. Йэсус құынэкнэн: «°Қниң айэрэм ксхэзиқзувэн мэч'а'ан сэмтанкэ, ху царан корона' қэзватнокэ, тхатхаск илвизивалқзувэн.

13. Ит'э схэзалқзувэн, әннан товасса хална'ыч к'оч'ит'ин, товасса мина'н сэрэбро'н зыллытпэнэн, құынэкнэн: „Ты'нвэ'н упк'эл хнэсүтэқзувэ'н, °кмилвин йақ т'илвизалқичэн тхатхаск“.

14. Кә'мхал әннан ч'амзанла'н әнна нхэқэвйэпқзузунэн, әнклэном салкэ әннанкэ кәнклэ'ин, нытынэн хэныка: „Әнна царак'а қам элфчакақ нилқзусчэн“.

15. Кәәмхал царак'а к'ләкнән, к'илвизикнән, әннан хална'нч к'оч'ит'ин, клинълу'ин: „Қлассхик, манкәнән лмас ты'нвәл упк'әл нзылчән?“

16. Пәрвой халнчау кк'олкнән, клакнән: „Айрма, кнын мина' товасса мина'н зылнә'н“.

17. Айэрәм хэныкинән: „Мәл халнчау сәч, қам лвалақ нилмиң ульуаханк, ты'нвәкит кнанх'ал товасса атно'н тнакол хәнлэвән“.

18. Т'илңын халнчау кк'олкнән, клакнән: „Айрма, кнын мина' кувумнук мина'н зылнә'н“.

19. Хэныкинән: „Кувумнук атно'н тнаколк'а қ'лэхч“.

20. Ч'оланаң халнчау кк'олкнән, құынәкнән: „Айрма, нуф кнын мина', °кмилвин чинәпт'ил тлчән, тч'умк'эчән.

21. Кәзза тхтәқзузвин, кәзза хичинзлау, лрәқзузән әңқа қам әззуқ, әззатлқзузән әңқа қам сәйәлжақ“.

22. Айэрәм хэныкинән: „Халнчау тәмйуңлау сәч, кнынл хәнзәл анзан т'илалвин. Хиқ илмиң кәмма хичинзлау, тлрәқзусчән әңқа қам әззуқ, тәззатлқзускичән әңқа қам сәйәлжақ.

23. Әңқанкит кәзза қам зыллақ кәмман сәрәбро' эсхтәнокә? Схлэ кәмма тк'қзватчән °пәлчәй“.

24. Вәтатла'нкә хэныкипнән: „Мина' әннанх'ал қ'и'нухтәссх, қзылссх нвәнкә, минәнк товасса мина'н чискинә'н“.

25. Вәтатла'н құынәкнән: „Айрма, әннанк товасса мина'н қат чискинә'н“.

26. Айэрәм кло'ан: „Имтс тәзванкә тласкәсхан: к'әнк чискинән, нвәнкә °пәлчәйә нзыллалчән, к'әнк нәту'скинән, нвәнх'ал мнил әңқа ни'нухталчән.

27. А кәмман хәқәла'н, минә'н қам кәмма царак'а әлфчакақ нилмиң, нвә'н ткә қәнлаләңәссхи'н, мнил нуфқәнә қлматәссхи'н“».

Йэсус ч'эсэн Йэрусалэманкэ

28. Йэсус кпиңлф'ин лакас, т'алкэ Йэрусалэманкэ ксхэзиқзукнэн.

29. Ит'э ктмалсакнэн Виффагйанкэ, Вифанйанкэ, минэ'н Йэлэй-ңэйңэнк тхузэ'н, касха'н ансэ'лкила'н кэнклэ'ин,

30. Кхынэкнэн: «Клф'аьчк мизвинк атнучу сэн, қэнхлсх, ит'э к'олалсх, әлчкалчсх осәл молодой кпиз'ин, нвәнкә ханкә ханзозва қам к'ә лавулқақ. Қлисх, ткә қәнлаләңәсх.

31. Вән к'ә лиңьлувалсхән: „Аңқанә'сх ләссх?“ – қхэнысх: „Ты'нну Айрманкә“.

32. Ансэ'лкила'н к'илқзукнән, кчкикнән мнил аңқа манк Йэсус лачиңнән.

33. Кл'ин ты'н осәл молодой, нлиңьллучән: „Аңқанә'сх ләссх?“

34. Кл'о'ан: „Ты'нну Айрманкә“.

35. Кәнлаләңә'ан, осланкә ханкә тхы'ин тхлжнән кәззу'ин, Йэсус ханзозва кәңлал'ан.

36. Ит'ә Йэсус схэзиқзувән, °тлвин тхы'ин тхлжнән ктхзәнкә кәззу'ин.

37. Кәнзукнән Йэлэй-ңэйңә'ал наскас. Ѓу'н мнил Әннан ансэ'лкила'н Нустахчау аңйақзувә'н хәңачк'әлқ, льви криватчом, нвәкит әлкәкит, минә'н кәлчкуқзу'ин.

38. Ккәлкнән: «К'алва'ан хәнлқзузән Цар, мин к'осән Нустахчхән хәлаңәл! Ткарвәл қысхчхәнк, аңйа қысхчхән ас'асанк!»

39. Фариссәйа'н ч'амзанлаланк лқзувә'н, нвә'н Йэсусанкә хэныкинә'н: «Анәчпа'лжилха! Кнын ансэ'лкила'нкә қ'нытых әлчка».

40. Йэсус кл'о'ан: «Вән ты'нвә'н илчахә'н, тәлвә ва'н кәлқзахә'н».

41. Ит'ә йақ Йэрусалэманкә ктмалсакнән, клахлжнән, кч'ңәлқзукнән нвәкит.

42. Кхынэкнэн: «Хиқ к'исэн, аңқа кнын ткарвэланкэ мэл к'сөн! Кэмхал ты'н мнил ксоп'ан кнын ло'лх'ал.

43. Қлұа'л к'олажэ'н, ит'э ҳақэла'н кэзза нтвилалхкин, қэм хи'ивлау әнсатувалнэн, қә'тх °кмэсэм, хэ'ньч к'э хәнхумствэн.

44. Кэзза нәнк'олсхэналчэн, кнын п'э'н мнил әнлматалчэ'н, хэ'ньч аңқа хәнфтивэн кнанх'ал. Хэйңнын вэлэтном кнанкэ лахэн, кэзза йақ хиқақ тылкақ Нустахчау кнанкэ к'олкилх».

Йэсус тақа'лноманк

45. Тхатхаск Йэсус тақа'лноманкэ кч'экнэн, мнил әнсхә'лжила'н әнзувән айтатка.

46. Хэныкипнэн: «Ккэлы'ин – Кәмман кист хәнлқзузән тақа'лкнан кист, °тзилвин йақ асэрак'а ч'ируқэ'нкэ тилсх».

47. Йэсус қэмқэ қлұ'ал кәл'ил'ин тақа'лноманк. Хәпохпах'н, к'ансә'л'а'н, тнако'л қу'нәңэ'н нинхтзүқзунән Әнна ләмэс.

48. Кэмхал утуқзузән, хэйнәл ч'амзанлал Әнна қу'нәңэ'н илфсқзузән.

Лнэс 20

Крвэлхэтином Йэсусэн қ'эфқ'эфкит

1. Қу'н Йэсус тақа'лноманк аьчпқзунән, Мэл ланом әл'илқзунән. Хәпохпах'н, к'ансә'л'а'н, тнако'л к'олкинэ'н.

2. Клиньллу'ин: «Қлахчик, манх'ал Кнын қ'эфқ'эф ксфискнэн, к'энк нзылчән?»

3. Кло'ан: «Млиньллучән °Кмилвин туза'н, а °тзилвин Кәмманкэ қлассхик:

4. Йо'аннан крәстә'лном манх'ал лқзувән, қысхчүэх'ал инкнәл ч'амзанлах'ал?»

5. °Тлвин крвилхэтқзувээн: «Вэн энлавалкэнан: „Қысхүхүхәл“, – Әнна лиһьлувалмиһ: „Аңқанкит қаһм лмалақ илкинәнсх?“

6. Вэн энлавалкэнан: „Ч’амзанлахәл“, – муза вал энпахчозовалмиһ, °тлвин йақ лмалу нилқзузнән Йоһанн профэт лкилхү.

7. Ифа ловээн: «Хиқақ нилчән манхәл».

8. Йәсус хэныкипнән: «Әқ Кәмма ләм тәзванкә хәһч тласкәсхан, аңқал қ’әфқ’әфәл °Кмилвин мнил аңқа тскәсчән».

Ланом °к’әнәзәкнән: вәтатлаһн виноградномәнк

9. Йәсус ч’амзанлаланкә ланом °к’әнәзәкнән клакнән: «°Қһниң ч’амзаһлхү виноградном кскәһн, вәтатлаһнкә кзылһин вәтатнокә, °фнәва ксхәзикнән лви мәч’акә.

10. Ит’ә виноградаһн к’искнән, халнчах кәнкләһин йасақаһн лнокә. Кәһмхал вәтатлаһн әнна клһин, ктпәлзоһн, к’айтатһн.

11. Қула халнчах кәнкләһин, кәһмхал ну ләм ктпәлзоһн, кчүмалзоһн, к’айтатһн, қаһм аңқа зыллақ.

12. Ч’оланаһ халнчах кәнкләһин, кәһмхал ну ләм кталазоһн, тәлвә млим әски, к’айтатһн.

13. Виноградномән чикилхү °к’әнәзәзәнкә кч’әкнән: „Аңқа кәһман ч’әлыкнән? Инки кәһман п’әч кәлфталатһн мәнкләчән, мәһну нәлчкалнән, кскозовахәһн“.

14. Ит’ә йақ вәтатлаһн п’әч кәлчкуһин, °кк’әнәзәкнән: „Тыһн насләдник сән. Мәнләмчән, а виноградном, әннан насләдствоһ, мәнләчән овәкәһнкә“.

15. Виноградномхәл кәнлаләһн, кләмһн. Аңқас нәһн виноградномән чикилхү ч’әлыкнән?

16. °Фнәва к’олахән, нвәһн вәтатлаһн лматалнәһн, виноградном қулаһнкә зыллалнән вәтатнокә». Илфскилаһн қһынәкнән: «Хәһч ит’ә нвонкә хәнлқзузнән!»

17. Йэсус тхэ'анкэ клахлжнэн, кхынэжнэн: «Аңқа ты'н сэн, мин қат ит'э нкэлычэн: „Вач, мин вэаткила'н эк'нэнкэ нткилнэн, °пөлвачк'а к'лэжнэн“?»

18. Қэмқэ мин ты'нвэн °пөлвачанкэ ханх'ал тсәлқузэн – увик әнк'олсхәналнэн, иззахән. Қэмқэ к'анкэ ты'н °пөлвач ханх'ал тсәлқузэн – нәнт'к'нәвалчән, иззахән».

19. Хәпохпха'н, к'ансә'л'а'н нинхтзүжүзән, манкэ бы Йэсус әнжкәс, нарәстовалқүзән. °Тлвин хиқ ктылжнән: ну ланом °к'әнәзәжнән тхы'инжит клажнән. Кәмхал ч'амжанлал әнфтәжүзән.

Йасақ кәсаранкә

20. Йэсус әнтвәстәвқүзән, ч'амжанла'н тәмйуңлаха'н Әннанкә нәнкләнә'н. Нвә'н, қай'тх лыли ксуңл'и'н, клиңлжузу'ин мнил аңқа, әнкзүжүзән Йэсус хәлвал хәныкилж, нвәжит арәстова'лнокә, прокураторанкә зылнокә.

21. Клиңлжу'ин: «Анәчпә'лжилжа, хиқ нисвин Кәзза лыли анәчпә'лқзүсч, әм Ностахчханкә әл'илқзүсч, қам лахлкақ лқзүсч, к'анкә лакас.

22. Кәсаранкә йасақ нзылқзүсчән, қласхчик: мә'хну ты'н лыли сән?»

23. Йэсус әлчкүнә'н °тлвин тәмйуңлхәткила'н, кхынәжнән: «Аңқанә'сх линтсхилиңзмиңсх?»

24. Дәнар Кәманкә қәнксхлимиңсх. К'ән фәваң, к'ән хәлаң нәлчкусчә'н нуф?» Клә'ан: «Кәсаран».

25. Хәныкипнән: «°Тзилвин кәсаран кәсаранкә қзылқзүссх, Нустахчхән Ностахчханкә қзылқзүссх».

26. Нутунән Әнна әнкал. Мнил аңқа лыли ч'амжанлаланкә хәныкинән. Кәлкә'лжнән, илчки к'лэжнән.

Эзлэнөкэт

27. Саддукэйаын Йэсусанкэ кк'олжнэн. Нвэын қарм лмалу илақ, қайтх эзлэном схлувахэн. Клиньллуын:

28. «Анэчпаулжилха, Мойсэйан лнэзэнк нкэлычэн: вэн к'э иззахэн, аннан һич қарм п'экин фтивэн, схлэ нвэн қытकिनэһ һич хәнлэн, қэткэнэһанкэ п'эйн хнахсавнэһн.

29. Ксуһьлқзукнэн этуктунук қытकिनэһн. Клфһьчһан қһалжкнэн, қарм п'экин к'исхкнэн.

30. Ну һич т'илһынэнк һлчэн, лэм қарм п'экин к'исхкнэн.

31. Ч'оланаһанк қһин, салк мнил этуктунук нвонкэ кч'элыкнэн. Мнил қарм п'экин к'иззаткнэн.

32. Посльэтһой һич °фнэва к'исхкнэн.

33. Нэһн, ит'э эзлэном схлувахэн, к'эн һич тыһнну мимсх к'лқзувэн? Этуктунук қытकिनэһнк һич лқзукипнэн».

34. Йэсус қһоһан: «Ч'амзанлаһн һалжқзузэһн, қамзантэқзузэһн тыһнвэн атхатханк.

35. Нвэһн йақ, минэһн суһьлқзахэһн, ит'э излахэһн — хэһьч хәнһалжқзузэһн, хәнқамзантэқзузэһн.

36. Эқ утүқзузэһн эсхки, хэһнэл нвэһн қарм эсхнокинкиһн манк Аһэлаһн. Нвэһн Нустахчүэн п'эһн сэһн, эзлэномэн п'эһн сэһн.

37. Эзлэном лыһи схлувахэн, Мойсэй тыһн энксхлэнэн, ит'э °фнэва °физвум лукилү өлчкунэн. Мойсэйанк Нустахчаү схлэ нхэлаһлчэн: „Авраһаман, Исаһакан, Йақоһан Нустахчаү“.

38. Нустахчаү йақ ксуһьлһин Нустахчаү сэн, қарм к'эззамтклаһн, Нустахчүэнк мнил ксуһьлһин сэһн».

39. Қулаһн к'ансэһлһаһн хэһыкинэһн: «Мэл тыһн лачвин, Анэчпаулжилха».

40. Қарм аһқа нэсэмқ лиһьллозоқ, мнил хтэқзувэһн.

К'эн п'эч Крестус сэн

41. Йэсус кхынэknэн: «Аңқанкит Крестус Давидэн п'эчк'а нхэла'лқзусчэн?»

42. Давид °фнэва псалма'ан книгэнк ккэлыкнэн: „Айэрэм кэмман Айрманкэ хэныкинэн: кэмманх'ал хтоңан °касоңанк қлавулхч,

43. Пока °Кмилвин кнын хақэла'н тэззувалчэ'н кнын қтх'и'нкэ ст'ватнокэ“.

44. Вэн Давид Энна Айэрэмк'а хэла'лқзунэн, аңқал Энна Давидэн п'эч к'лқзувэн?»

45. Мнил ч'амзанлал илфсқзунэн, °Фнэва йақ ансэ'лкиланкэ хэныкипнэн:

46. «К'ансэ'л'а'н қхтэқзуссх. Нвэ'н ивлаха'н тхлкнэ'н тзыллызнэ'н, энлфталатқзунэн, ит'э мнил тхэ'анкэ °пнэңақзузэ'н к'аннэнк ч'амзанлаланк, энлфталатқзунэн, ит'э °тлвин сэнагога'нк к'аңйа'ан лано'нкэ нэнлавула'лқзусчэ'н, ч'ахлэза'нк лэм.

47. Нвэ'н қа'м қамзанкинки'н кистэ'н ни'нухтқзунэн, тақа'лқзузэ'н льви ивлқ, энксхлэнокэ. Нвэ'н льви °пэлқ энласх'тэла'лчэ'н».

Јнэс 21

Зэлэл мин қа'м қамзанкинкин кзыл'ин

1. Йэсус клахлзоқзокнан накноқэ'н эззу'лкила'н тхы'ин упк'э'л тақа'лноманкэ.

2. Қа'м қамзанкинкин пэтной лэм кэлчу'ин. Ну эм касха'н льэпта'н мэднойа'н кэззу'ин.

3. Кхынэknэн: «Лыли тласкэсхан: ты'н мимсх пэтной °пэлчэйэ кзыл'ин, манк нвэ'н қула'н.

4. Нвэ'н тхы'ин акносх'ал нэззунэн Ностахчханкэ, энна йақ мнил аңқа кзыл'ин, аңқа эннанк чиқзукинэн».

Йэсус тақағлюман к'олном клфайьчкэ лознэн

5. Ит'э ч'амзанла'н крвилхэтқзувэ'н тақағлюнокэт: льви ч'инэңқ клинқамзаньл'ин, зэ'л хэмэллаха'н, ва'н драгоцэннойа'н °кт'хлжкнэн ч'амзанла'нк, Йэсус қуынэжнэн:

6. «Қлжұл к'олахан, ит'э мнил аңқа нэ'н әлчқуссх, әнк'олажчән. Хэ'нч хәнфтивән тәлвә қула вач қулан вачанк ханк».

Ксхлэно'н әқ чиспэ'н

7. Ансә'лжила'н Әнна клинълу'ин: «Анәчпа'лжилжа, ит'э ты'нну ләвахән? Манкэна'н ксхлэно'н схлуқзахә'н хиқ тылноқә?»

8. Хэныкипнән: «Қхтәқзуссх, туза нлинтсхилиңқзалсхән. Нинил'а'н к'олқзахә'н, Кәмманьл хәлаңәл увик әнхәла'лалқзалчә'н, хэнықзахә'н: „°Кмилвин тскичән, мин кзуқзуссх“ инкнәл „Қлжұл к'ләкнән“. Зақ хәйңны'н салтақ қ'илқзуссх.

9. Илфсалсх лот'лхәнокәт, тәкәйнокәт. Зақ хтәкақ. Ты'нну клфайьчк схлувахән, кә'мхал қам пиңлфном лкақ сән».

10. Нәсәмқ хэныкипнән: «Ч'амзанлал ч'амзанлаланкә тәкәйахан, айрмномаманкә тәкәйахә'н.

11. Сәмт фивитахан ху әқ ну'н, пилвәпил °хәплах, әңқсхно'н хичисплаха'н схлувахә'н, ләм қула'н чиспэ'н схлувахә'н, әқ °хәплаха'н ксхлэно'н қысхчәнк.

12. Кә'мхал самой пәрвой туза °тзилвин нәнққзалқисхән, нарәстовалқзалсхән, сәнагога'нкә, тәмница'нкә нлинлаләңқзалсхән, цара'нкә, айрма'нкә хк'и'нкә нзылқзалсхән – Кәмман хәлаңкит.

13. Схлә Кәмманәкит нлақзалқичән.

14. Зақ нәтасхәнкақ, аңқа лақзалсх.

15. °Кмилвин тэзванкэ тзыллалчээн эңуң эқ хэнэзээн хэйңныэн хэньч к'э тизвин хэнэзээн хэқэ илақ илқзузнээн.

16. Туза лэм әнлвалтәңқзалсхэн тизвин исхээнк, қыткинээнк, тынуэнк, плхаэнк, эқ қулаэн тизвинхәал әнлэммајсхэн.

17. Эқ мнил туза нхэқэвйәпқзалсхэн Кәмман хәлаңкит.

18. Зақ хтәкақ. Хэньч тәлвә °қниңачу к'имчау тизвин ктхиэнхәал хәнмәч'кзузән.

19. Тәрпәт қ'илқзуссх, әм тынвәл тизвин нытаэн әнспасавалсхиэн».

Йәсус Йәрусаләман к'олном к.л.ф.й.ньчкэ јознән

20. «Ит'ә Йәрусаләм әлчкалсх к'лут'лхәиңьл ктвилкнән, хиқ қ'илссх: қлхәл тмалсазән, халч әнк'олсхәналчән.

21. Схлә Йудәәанк јкилаэн хәнсхыллақзувээн һейңаланкә, атномәнк јкилаэн хәнсхыллақзувээн әззәнкә, әззәнк јкилаэн хэньч хнилвизивээн.

22. Хәйнәл нәт'ләнәәан қлхәл к'олахан, мнил әңқа нкәлычән хәнлқзузән.

23. Әмч'әмч' хәнлқзузән мимсхәэнкә, минәэн кфлқзокнаэн, эқ миљаһьч чиқзукилаэн. Ләлуңләлуң °хәплах к'олахан мнил тынвән сәмтанкә, хэқэвйәп мнил ч'амзанлаланкә.

24. Ч'амзанлаэн әмпхәләл нләмқзалчәэн, нлнтскавәләтқзалчәэн, қулаэн сәмтәәнкә халнчхәәсх нлинлаләвәңқзалчәэн. Йәрусаләм қәәм Нустахчүкин јкилаәнк әнст'ватқзалчән пока нвәэн әткул пиңлфахән».

Ч'амзанлаәан П'әчән увик әнксләном

25. «Ксхләноэн әлчкалсхиэн лачанк, қысхчүәнк, әңзәәһьчк, эқ ч'амзанлаәан нытаәнк мако'лјәс °ийақилах, хиқәқ нилқзузнән, әңқа ч'әлыкнән, эқ қых льви °пәлқ мумқзахән.

26. Ч'амзанла'н иззатқзахэ'н °ийақикит, хэйнэл чисплаха'н лэ'лу'н энкзуқзалнэ'н, эқ °тлвин қысхчхэ'и'н қ'эфқ'эфэ'н фивитқзахэ'н.

27. Ифа Ч'амзанла'ан П'эч нэлчкалчэн к'олкилх тхэ'анкэ йайа'нк ханк, қ'эфқ'эфэнк, °хэплах аңйанк.

28. Ит'э схлуқзахэн – схлэ қтэкэйсх, тизвин ктхи'н қэнсхухэ'н хэйнэл тизвин энксином тмалсазэн».

29. Ланом °к'энэзэкнэн лакипнэн: «Смоква'ан о'анкэ, қулан о'анкэ қлахлэсх.

30. Ит'э пэлла'н ксхлэкзузэ'н хиқ илқзуссх: ламл тмалсазэн.

31. Ит'э йақ элчкалсх ты'нну мнил схлукилх, хиқ қ'илқзуссх: тмалсазэн Айрмнон Нустахчхэн.

32. Лыли тэзванкэ тласкэсхан: ты'нвэ'н ч'амзанла'н суньлқзахэ'н, ит'э схлувахэн.

33. Сэмт, қысхчах мэч'ахэ'н, Кэмман хэнэзэ'н хэ'ньч ханмэч'қзузэ'н».

Зақ °уыкжақ

34. «Халч қ'нызлықзуссх, зақ вылзанокақ, нукақ лви эмптова, зақ сэйоңэңкақ чхройк'а'ньчкит, Энксхлэномэн қлх'ал вэйақ тэзванкэ ханк'олэн хоровал, қа'м кзуқ.

35. Хэйнэл ты'н қлх'ал тс'аллахэн қ'а'тх хилың мнил ч'амзанла'нкэ ханкэ.

36. Халч қ'нызлықзуссх, қу'нэңэ'н қтақалқзуссх, нвонкэ мнил ты'нвэ'н лэ'лу'нх'ал илалсх, П'эч Ч'амзанла'ан мэл чававалсхик».

37. Йэсус қлх'ал тақал'номанк анэчпа'лқзузэн, клфиңлэ Йэлэй-нэйңанкэ илқзувэн, ху лхиқзувэн.

38. Эм атхсака ч'амзанлал тэнақ тақал'номанкэ к'олитқзувэн Йэсус илфснокэ.

Лнэс 22

Йуда лвалтэлкалх

1. Прэснойаын хльэбаан ч'ахлэс тмалсақзувэн, Пасха? эннан хэлаң.
2. Хэпохпахын, к'ансэлааын нинхтзуқзузнэн Йэсус мэт'элэл, кэмхал ч'амзанлал энхтэқзузнэн.
3. Килвул йақ Йудан нытанкэ чскэ кч'эknэн. Йуда, Искариот эннан хэлаң, °қниң Апостолахал клқзукнэн.
4. К'илкнэн, похпахнкэ, тақалномэн хчолэсаын тнаколкэ кк'олкнэн, аңлопэнэн Йэсус энлвалтэс тхэанкэ.
5. Криваткнэн, кэлфчакнэн Йуданкэ упк'эл зыллэс.
6. К'аңлоан, инхтзуқзунэн Йэсус энлвалтэс, ит'э °фиһьат'л фтивахэн.

Направэзнон Пасханкэ

7. Прэснойаын хльэбаан қлхал к'лэknэн. Тынну қлхлэнк овцаан қэйуч кзэлзэл'ин энлэмматқзусчэн.
8. Йэсус Пйотр, Йоанн кэнклэ'ин, қуынэknэн: қэнхлсх, пасхаан новалэс мэзванкэ қ'направэсх.
9. Клиһллу'ин: «Ма'с мэннаправэчэн?»
10. Хэныкипнэн: «Атноманкэ ит'э ч'эвалсх, ч'амзаһлх элчкалсх ийолхэн энтнэңэнк ханк энтхлакилх. Ну қсалтэссх, энна кч'эла'ин кэстанкэ қч'эссх.
11. Кистэн чикилханкэ қлассхик: „Анэчпа'лкилх кэзза лиһллузвин: ма'с ну хақа сэн, минэнк чэск Кэмма тк'нускичэн пасхал Кэмман ансэ'лкила'н тч'э'счэ'н?“

12. °Фнэва ҳақа нәнксхлэвалнэн тэзванкэ. Ҳақа тәңлаҳ, °плаҳ, ханк сән. Ҳу қ'направәсх».

13. К'илкнэн, кчкикнэн, манк тхэ'анкэ нлакипнэн, пасха'ан новалэс кск'ан.

Посльэтьной новалэс

14. Ит'э инхт к'лэкнэн, қлавулкнэн Йэсус, касх синасин Апостола'н кч'эл'ин, новалнокэ.

15. Ҳэныкипнэн: «Льви °пэлқ ты'нвэл пасхал т'нуваскичэн туза омакаң, клф'айчк тчэқсхэқзалкичэн.

16. Тэзванкэ тласкэсхан: хэ'ньч больсэ пасхал мнукичэн, пока ну схлувахэн Нустахчүэн Айрмноманк».

17. Йэсус винойолхэн кл'ин, ктақаканан, ққэч'эл'ин, қхынэкнэн: «Хқэссхик, қэмқэ нвэх'ал хәнвилэн.

18. Тэзванкэ тласкэсхан: хэ'ньч виной мвилкичэн, пока Нустахчүэн Айрмно к'олахэн».

19. Хлэп кл'ин, ктақаканан, ққэч'эл'ин, тхэ'анкэ зылпәнэн, қхынэкнэн: «Ты'н Кәмман Увик сән, қ'нуссх, °Кмилвин тизвинэки тзыллэсчэн. Нвонкэ қч'элықзоссх тхилнокэ Кәмманэки».

20. Ит'э к'нукнэн, винойолхэн кл'ин, қхынэкнэн: «Ты'н аңлос новой сән Кәмман млимэнк. Тизвинэки млим ты'н әннэсәңалчэн.

21. Клчки, қат Кәмман лвалтэлқалхэн хк'ич нуф сән, ты'нвэн столанк ханк.

22. Ч'амзанла'ан П'эчэн соңлэзанк мнил схлувахэн манк клф'айчкэ кло'ан. Кә'мхал әмч'әмч' нвэнкэ мин Әнна нәнлвалтәңалчэн».

23. °Тлвин нәнзунэн лоләңллозол: к'э тхэ'анх'ал хэйңнын мин нвонкэ ч'элывалчиңнэн.

К'э °пэлчэйэ

24. Лэм анлманом схлукипнэн: к'э тхэ'анх'ал °клпэлэңээн к'сэн.

25. Йэсус хэныкипнэн: «Цара'н тхы'ин ч'амзанлала'нкэ айрма'н сэ'н, эқ айрма'н мэлмэл ч'элыкилак'а нхэла'лқзусчэ'н,

26. °Тзилвин йақ зақ нвонкэ ч'элыкақ. Қам – °клпэлэңээн тэзванх'ал қай'тх клульуңэ'н ханлқзузэн, тнакол қай'тх вэтатлан ханлқзузэн.

27. К'э °пэлчэйэ сэн? – нукилх инкнэл вэтатлан? Мэхну нукилх °пэлчэйэ ханлқзузэн? °Кмилвин йақ тизвинк қай'тх вэтатлан тскичэн.

28. Туза Кэмма ч'э'лқзузмиңсх суңьлки мнил Кэмман тавуңо'нк.

29. Хэнэкит Айрмном тэзванкэ тзыллэсчэн, манк Кэмманкэ Исх Кэмман зылнэн.

30. Нуқзалсх, вилқзалсх Кэмманк Кэмман Айрмнок, лано'нк лақзалсх, Изра'элан касх синасин тынувала'н қэқч'о'лқзалсхи'н».

Йэсус Пйотран лвал клфай'чкэ лознэн

31. Йэсус кхынэкнэн: «Симонэ, Симонэ, килвулэнк нэнстмиң: „°Кмилвин қэмқэ мөлчкустчэ'н лмаң қай'тх зэрно'н“.

32. Кә'мхал °Кмилвин ттақалқзукичэн кнынэкит: кнын лмалэс хэ'ыч ханк'извизэн, эқ °килвин кнын плх'ан лмалэзэл Нустахчхэнк қэнқ'эфсэ'лэтқзусхи'н, ит'э лмалэзанкэ илвизалч».

33. Пйотр хэныкинэн: «Айрма, Кэзза тч'э'лалвин к'олки тэмницанкэ, эззанокэ».

34. Йэсус хэныкипнэн: «Пйотрэ, лыли кнанкэ тласкэчан – ч'ол Кэмманэкит ампэла'лалч: „Хикақ т'исчэн“, ампэла'лалч ты'нну қлхлэнк клфай'чк пэтух чақалхэн».

35. Тхатхаск Йэсус ансэҗкилаҗн клиньллуҗин: «Ит’э туза тэнклэтқзусхэн қаҗм упк’эҗкиҗн, қаҗм льэпхэкиҗн, қаҗм комакиҗн, мэҗхну қаҗм аҗқал ксхикақ?» Клоҗан: «Қаҗм аҗқал».

36. Схлэ хэныкипнэн: «Нэҗн йақ, к’энк упк’эҗл чискинэҗн, хәнлэнэҗн, льэпхэ лэм хәнлэнэн, к’энк ньэтуҗскинэн, урвақ хәнзымпленэн, әмпхэлху қ’иньлсхик.

37. Нкэлычэн Кәмманәкит: „Әнна кчинзҗинк’и хиқ нилқзучэн“. Тэзванкэ тласкәсхан: тыҗнну Кәмманкә лажән. Мнил аҗқа Кәмманәкит мин әнкэлычэн, часит схлувахән».

38. °Тлвин қхынәкнән: «Айрма, нуф касхаҗн әмпхэлаҗн мизвинк чизэҗн». Хэныкипнэн: «Қэч’әл».

Йэсус Йэлэй-һэйҗәнк тақаҗсэн

39. Йэсус кәстхәл қхумсткнән, Йэлэй-һэйҗәнкә к’илкнән, манк ч’элықзусчиҗнән, Әнна кч’әлҗин Әннан ансэҗкилаҗн илқи.

40. Ху Йэсус хэныкипнән: «Қтақаҗлкас кәмҗәскит тизвин спасаҗлнокә».

41. °Фнэва әк’нәнкә к’илкнән, вачан ткилнок к’унмикнән, сизэҗнкә увик тнасчән, тақаҗлқзувән.

42. Нвонкә тақаҗлқзувән: «Исхэ, мэҗхну тыҗн винойолхән Кәмма ксотахән? Кәҗмхал, Кәзза °Килвин қ’нытықзусх, қаҗм Кәмма».

43. Аҗәл Әннанкә қәсхчәл к’наскнан, Әнна к’нилчқзуҗин.

44. Әннан нэтанкә чәқсхәс °хәплаху к’олкинән, әқ тақаҗлқзувән мнил қ’әфқ’әфәл. Әқ Әннан лхаслхас лқзувән қәҗтх млим әсткилху сәмтанкә ханкә.

45. Ктақаҗлкнан, ктәкәйкнән, ансэҗкилаҗнкә к’илвизикнән, кәлчкуҗин итху °һыклкилаҗн макоҗләскит.

46. Хэныкипнэн: «Аңқанкит °һыкссх? Қтэкэйсх, қтақаълкас, кәмһэскит тизвин спасаълнокэ».

Йэсус нарэстовасчэн энлвалтэңэл

47. Қам пиңлфақ лакас — ч'амзанлал ктмалсакнэн, клфайъчк Йуда к'олқзувэн, °қниң нвэх'ал Апостолах'ал. Йэсусанкэ ктмалсакнэн, к'ова'ан.

48. Йэсус энна клиньлу'ин: «Йуда, овал Ч'амзанла'ан П'эч энлвалтэңэзэн?»

49. Ит'э қула'н ансэълкила'н хиқ нилнэн аңқа схлузэн, Йэсусанкэ хэныкинэн: «Айрма, әмпхэлаж мнузылнэн?»

50. °Қниң ансэълкилж әмпхэлж кл'ин, хэпохпхан халнча'ал әлвалән хтоңан кәмпхэ'ин.

51. Йэсус йақ итинэн: «Қэч'әл!» Әлвалән ктәллат'ин, кәнмәләв'ан.

52. Похпха'нкэ, тақаълномән клут'лхэ'ин тнакоълкэ, пәлжхэ'нкэ минэн к'олкила'н, хэныкипнэн: «Клэхвәнс ч'ируқ, кчинз'ин тскичэн? Аңқанэ'сх кәмпхэлачом, кмәләнчом к'олсх?»

53. Қәмқэ қлжәл туза тч'әлқзуссхэн тақаълноманк лқзуки — °тилвин қам ит'ә лалақ илқзумиңсх. Кә'мхал нэн тизвин инхт кк'олкнэн, тхунтхунэн қ'әфқ'әф кк'олкнэн».

Пйотр лвалтэзэн Йэсусх'ал

54. Кл'ин, хэпохпхан кэстанкэ кәнлаләнқзу'ин. Пйотр салтқзукипнэн, қам тмалсакақ.

55. Әззанк олла кистәнк уйирит кск'ан, клавулкнэн, Пйотр ләм клавулкнэн омақаң.

56. °Қниң вәтатлан мимсх'ин энна кәлчку'ин олла уйиритәнк лакалж, хиқ ктылкнэн, құынәкнэн: «Ты'н ләм Әнна ч'әлнән лқзуки».

57. Пйотр йақ лвалтэвэн, мәмсханкэ хэныкинэн: «Әнна хиқақ т'исчэн».

58. Тхатхаск кула энна кэлчкунин, кхынэкнэн: «Кэзза лэм тхэ'анх'ал». Пйотр йақ хэныкинэн: «Иплхэ, қам кэмма».

59. Нэсэмқ тхатхаск кула хэнықзувэн кчэспчом: «Лыли ты'н Энна ч'э'лнэн лқзуки, °фнэва йақ лэм Галилэ'алан сэн».

60. Пйотр кло'ан: «Хиқақ т'исчэн, иплхэ, аңқанкит лосч». Қам пиңлфкақ хэныка – халч пэтух кчақа'лқзокнан.

61. Схлэ Айэрэм ксхоз'акнэн, Пйотранкэ клахлжкнэн. Пйотр ктхилжкнэн Айрман хэнээ'н: «Клф'аьчк пэтух чақа'лахэн – ты'нну қл'лэнк ч'ол Кэмманэки т ампэла'лалч: „Хиқақ т'исчэн“».

62. Қнаң эззанкэ к'илжкнэн, ксиңлзуқзукнэн.

Йэсус эндьэковасчэн

63. Ч'амзанла'н, минэ'н Йэсус энхчолқзунэн, Энна эндьэкова'лқзунэн, энталазоқзонэн.

64. Лу'л Эннан к'омт'ин, энталазоқзонэн, клиньлу'ин: «Қлахчик, профэтэ, к'э Кэзза талавин?»

65. Эқ әмптова кула'н хэқэ хэнээ'н эннанкэ хэнэқзувэ'н.

Лэ'лдозоном синэдри'онэнк

66. Ит'э ктхсакнэн, мнил тнако'л, хэпохпа'н, к'ансэ'л'ан кк'олжкнэн, синэдри'онанкэ Йэсус кэнлалэ'н'ан.

67. Клиньлу'ин: «Лыли сэч Кристус?» Кло'ан: «Вэн тлавалкэсхан, хэ'ньч Кэмма лмалу қ'иссх.

68. Вэн туза тлиньлувалсхэн, хэ'ньч қлоссх.

69. Ты'нвэн қл'хэ'ал Ч'амзанла'ан П'эч Нустахчхэн Қ'эфқ'эфэн хтоңан °касоңанк лақзахэн».

70. Клиньлуқзу'ин: «Нустахчхэн П'эч лыли сэч?» Кло'ан: «°Тзилвин лосх, хамусх Кэмма тскичэн».

71. Итү кұынәкнән: «Аңқас нәсәмқ хәнәзәэн мәнксхикичән? °Фнәва Әннаһл қәсхәл кұынәкнән, °мзилвин нилфсчән!»

Лнәс 23

Йәсус Пилатән хк'и'нк

1. Ктәкәйкнән, мнил ч'амзанласхк, Йәсус Пилатанкә кәнлаләңқзуин.

2. Ху анзан к'илқзуин: «Ты'н инмисинкилх, хәнызән: зақ зыллақ йасақа'н кәсаранкә, увик Цар Кристуск'и хәла'лқзузнән, нвонкә мизвин ч'амзанлал әнтфкәқзузнән».

3. Пилат Әнна клиһллуин: «Йудә'ан Цар сәч?»
Кло'ан: «°Килвин лозән».

4. Пилат хәпохпха'нкә, ч'амзанлаланкә хәныкипнән: «Хиқақ т'исчән, аңқал ты'н ч'амзаһлх к'анза'ан».

5. Кә'мхал нвә'н хәнықзувә'н тәнақ: «Инмисинкилх сән, Йудә'ан аһчпқзузнән, әл'илқзузнән, к'узукнән Галилә'анк, нә'н ткә кк'олкнән, Әннан әл'илномәл ч'амзанлал әнтфкәқзузнән».

Йәсус Иродәнк

6. Пилат к'илфс'ин Галилә'алакәт, клиһллуин: «Галилә'алан сән?»

7. Нлакипнән: Иродән сәмтх'ал сән. Схлә Пилат Йәсус Ироданкә кәнклә'ин. Нвән инхтәнк Ирод ләм Йәрусаләманк лқзувән.

8. Ирод Йәсус кәлчк'уин, льви криваткнән. Қарт ит'ә Йәсус әлчқалқзузнән, хәйнәл әмптова Әннанәкит к'илфс'ин, аңқа әлк'әлк әлчқалқзузнән.

9. Йәсус клиһллузуин, кә'мхал қам аңқа лоқ.

10. Хәпохпха'н, к'ансә'л'а'н лқзувә'н ху Иродәнк, льви °пәлқ Йәсус анза'н нилқзузнән.

11. Ирод йақ әннан к'лут'лхәи'ин кч'әл'ин Йәсус нәнлнәззэхтлқзузнән, әндьәковақзузнән. Кпиңлф'ин, атхлау тхлкнән Йәсусанкә ктхл'ин, илвизил Пилатанкә кәнклә'ин.

12. Ты'нвән қлхләнк Ирод әқ Пилат иплжк'и к'ләнән, клфәйчк йақ ҳақәла'н лқзувә'н.

Йәсус әнқәч'олчән эззаноқә

13. Пилат йақ хәпохпа'н, тнако'л, ч'амзанлал к'оч'ит'ин,

14. Хэныкипнән: «Туза ты'н ч'амзаңлх кәмманкә кәнлалә'н, қә'тх Әнна инмисинкилх, ч'амзанла'н оч'қзунә'н тәкәйноқә. °Кмилвин Әнна клиңллузу'ин, – °тилвин илфссх, қам әңқа чкикақ. Ты'н ч'амзаңлх қам анзанкан сән, қам инмисинкинкин сән.

15. Ләм Ирод нвонкә °к'әнәззән. Әнна тәнкләчән Ироданкә, ну ләм қам әңқа чкикақ, әңқанкит нытысчән эззакәс.

16. Хәйнәл тпәлзовалчән, тхатхаск тәнксивалчән».

17. Пасхан ч'ахләзанк нвонкә әнскәқзосчән, °қниң ч'амзаңлх тәмницах'ал нәнксиқзосчән.

18. Кә'мхал мнил ч'амзанлал кпәлкәлқзукнән: «Хниззахән! Варавва мәзванкә қәнксих!»

19. Варавва тәкәйном кск'ан атномәнк, ләмкилх лқзувән ләм, нвәкит қәлқәпә'ин тәмниқанк.

20. Пилат йақ Йәсус әнксивалқзунән, тәнақ ч'амзанлал клиңллу'ин.

21. Кә'мхал кпәлкәлкнән тәнақ: «Ты'н қрәстанкә қәнт'әңнах!»

22. Ч'оланаң клиңллу'ин: «Әңқа хәқә Ты'н Ч'амзаңлх кск'ан? °Кмилвин қам әңқа чкикақ, әңқанкит нытысчән эззакәс. Мтпәлзочән, мәнксичән».

23. Кәәмхал нвәэн кпәлкәзоқзокнан: «Крәстанкә қәнт'әһнаһ!» Ифа ты'нвәл кәлкәләл кәһчччә'ан.

24. Пилат кч'әлыкнән манк нәнстқзучән.

25. Варавва ләмкилх, инмисинкилх тәмницаһ'ал кәнксийин, Йәсус йақ тхә'анкә зылпәнән.

Крәстанкә әнт'әһнатном

26. Йәсус кәңләлән'ан крәстанкә әнт'әһнатнокә. Схлә 'қниң ч'амзанлх Кириһә'аһ'ал, Симон әннан хулаң, осхә'ал вәтатноһ'ал атнокә к'олқзувән. Кл'ин, Йәсусән крәст нытычән әнтхлака.

27. Әмптова ч'амзанла'н Йәсус нәнсалтқзунән, мимсхә'н ләм лқзувә'н, нвә'н ч'һәлқзукинә'н, файхақзокинә'н.

28. Йәсус тхә'анкә ксхозһакнән, хәныкипнән: «Йәрусаләман мимсхәсхә, зақ ч'һәлкақ Кәмманәкит. °Тзилвин овәкакәт қч'һәлсх, тизвин п'әкит қч'һәлсх.

29. Қлх'әл к'олаһән, ит'ә қә'м п'әкинки'н қәчилаһә'н ләвахә'н. Нвәкит һлақзалкичә'н: „Қәчилаһә'н минә'н қә'м ахсхкәнка'н!“

30. Ч'амзанла'н һәйһә'нкә хәнықзалкипнә'н: „Мәзванкә ханкә қтсәлсх“, әскпә'нкә хәнықзалкипнә'н: „Муза қ'әйпми'һсх“.

31. Вән о'анкә мин ксуһл'ин нвонкә нч'әлызәвнән, әһқа схлувахән о'анкә мин к'извилах'?»

32. Йәсус кч'әл'ин нәнләләнқзучә'н касхә'н ч'ируқә'н, ләмкила'н әззанокә.

33. К'әфскнән әскпанкә, Голгофа' нвән хулаң, ты'н сән Кчәч, ху Йәсус крәстанкә нәнт'әһначән, Әнна кч'әл'ин касхә'н кчинзә'ин, қула хтоһан 'касоһанк, қула сич'әһ'ан 'касоһанк.

34. Йәсус қхынәкнән: «Исхә, простит қ'илкипнән, хиқақ һилқзунән, әһқа нч'әлықзувәвнән». К'лут'лхә'ин Йәсусән тхлкнән кдәлә'ин, кләт'ин тхә'анкә овәка'нкә.

35. Ч'амзанлал ху лқзувэн, Өннанкэ лахлқзувэн. Тнако'л лңээзэхтлқзукинэ'н, кхынэкнэн: «Қула'н энспаса'лқзунэ'н, Увик хнэнспаса'лнэн часит, пэл Кристус к'инчилкнэн Нустахчхэнк сэн».
36. К'лут'лхэ'и'н лэм лңээзэхтлқзукинэ'н, уксус энзылқзунэн Өннанкэ вилнокэ,
37. Хэныкинэ'н: «°Килвин қэнспаса'лх Увик, пэл Йудэ'ан цар сэч».
38. Крэстанк Йэсусэн ханк нкэлычэн: «Ты'нну Йудэ'ан Цар сэн».
39. Қула кчинз'ин крэстанк Йэсус чхумалқзунэн, хэнықзукинэн: «Пэл сэч Кристус, Увик қэнспаса'лх, муза қэнспаса'лми'н».
40. Қула йақ к'нилчиқзу'ин, хэныкинэн: «Мэ'хну Нустахчах қа'м хтэқ? Кэзза лэм крэстанк нэнт'эннэвин».
41. Кчинз'и'н муза нсэк, мизвин чэқсхэс лыли тэрпэт нисчэн, а Өнна қа'м аңқа хэқэ скақ».
42. Йэсусанкэ хэныкинэн: «Айрма, кэмма қтхилмиң, ит'э Кнын Айрнокэ к'олалч».
43. Йэсус хэныкинэн: «Лыли кнанкэ тласкэчан – ты'нну қлхлэнк Кэмма ч'элалмиң лқзуки қысхчхэнк».

Йэсусэн эзаном

44. Кэлвук часэ'н лқзувэн, хоровал клтхуниңэ'н к'лэкнэн мнил сэмтэнк, ч'оқ часэ'н клтхуниңэ'н.
45. Лач к'оңккнэн, завэса' тақа'лноманк касханкэ кк'олкнэн.
46. Йэсус кпэлкэлкнэн: «Исхэ, Тизвин хк'и'нкэ Кэмман фчифч тзыллэсчэн». К'исхкнэн.
47. Цэнтурэ'он ты'нну кэлчку'ин, Нустахчах к'аңйа'ан, кхынэкнэн: «Лыли ты'н Ч'амзаңлх лыли ныталан лқзувэн».

48. Ч'амзанлал элчукилх, ит'э хиқ ктылкнэн аңқа схлукилх, мнил увик энталазоқзонэйн вайатэранкэ, эк'нэнкэ илқзувэйн.

49. Нвэйн йақ, минэйн Йэсус хиқ нилқзунэн, олла крэстанк фтиқзувэйн, қам тмалсақақ, итх өнч'эснэйн мимсхэйн, минэйн Йэсус өнсалтнэн Галилэ'ах'ал. Мнил эк'нэнк тхзуқзувэйн, клахлқзукнэн.

Йэсус әнқэмсатусчэн

50. Ху °қниң ч'амзаңлх лқзувэн, анқэқч'олкалх, Йосэф әннан хңэлаң, мэл ныталан, лыји ксуньл'ин.

51. Қула'н Йэсус анзан нилқзунэн, Йосэф қам әлфчақақ. Аримафэ'анк, Йудэ'ан атномәнк к'ахсхкнан, лэм Нустахчхэн Айрмнон кзуқзу'ин.

52. Пилатанкэ кк'олкнэн, Йэсусэн Увик әнстнэн.

53. Увик крэстх'ал к'ахл'ин, чинәпәл кч'умк'э'ин, қэмсатуноманкэ кәззу'ин. Ты'н қэмсатуном әләнк нәмпхэчэн, қам к'э нәсәмқ хокэ әззутақ.

54. Пятница лқзувэн, қат суббота ләқзахән.

55. Мимсхэйн минэйн Йэсус өнсалтнэн Галилэ'ах'ал, өнсалтқзунэн лэм Йосэф, кәлчу'ин қэмсатуном, әқ манк Йэсус әнқэмсатусчэн.

56. Атнокэ к'илвизикнэн, анзазэйн тәңлаха'н к'направэ'ан. Субботанк қам аңқа скақ, манк аңлозэ'нк нкәлычән.

Лнәс 24

Әлэном

1. Нәдәлан пәрвой қлхләнк, ус тхсака, кл'ин тәңлаха'н анзазэйн, қэмсатуноманкэ кк'олкнэн.

2. Вач қэмсатуномх'ал к'әнк нәнсхозңачән.

3. Кч'эknэн, Айрман Йэсусэн Увик қам чкикақ.
4. Хиқақ нилқзучэн аңқа ч'элыкнэн. Хоровал касха'н ч'амзанла'н кксхлэknэн тхы'ин тхлknэн атхлақ, лви хэ'азлақ.
5. Мимсхэ'н ктылхлknэн, тхы'ин лу'л сэмтанкэ нэнсхозжанэ'н. Кэмхал нвэ'н хэныкипнэ'н: «Аңқанэ'сх ксу'л'ин инхтзуссх к'эззамткала'нк?»
6. Нуф Энна ньэту'сэн, Энна к'изликнэн. Қтхилссхик, аңқа Энна хэнықзукисхэн Галилэ'анк: 7. Ч'амзанла'ан П'эч эчк'элкила'нкэ энлвалтэ'налчэн, крэстанкэ нэнт'э'налчэн, ч'олана'ң қлхлэнк излахэн».
8. Қна'ң ктхилknэн.
9. Қэмсатуномх'ал к'илвизикнэн, мнил аңқа клакнэн ансэ'лкила'нкэ эқ қула'нкэ, °қни'ң синасин нвэ'н фтивэ'н, қула'нкэ лэм клакнэн.
10. Нвэ'н мимсхэ'и'н хэла'н: Марийа Магдалэна, Йо'анна, Марийа Йақован лахсх. Лэм қула'н мимсхэ'н энч'э'лнэ'н к'олки. °Тлвин клакнэн Апостола'нкэ.
11. Апостола'н °кк'энээкнэн мимсхэ'н ч'эхч'эл крвилхэткила'н, қам лмалу илақ.
12. Кэмхал Пйотр ктэкэйknэн, қэмсатуноманкэ ксхыллакнэн. °Кпнэ'накнэн, клахлknэн, эм чинэпэ'н кэлчкү'ин лма'ң °солкила'н. Лви кэлк'элknэн, к'илвизикнэн.

Ктузэнк Эмма'осанкэ

13. Нвэн қлхлэнк касх Йэсусэн ансэ'лкила'н к'илқзукнэн атнучханкэ, Йэрусалэмх'ал касх часэ'н илнок, Эмма'ос ты'нвэн атнучхэн хэла'ң.
14. Крвилхэтқзувэ'н мнил аңқакит, мин ксхлукнэн.
15. Ит'э илқзувэ'н, крвилхэтқзувэ'н, Йэсус °Фнэва ктмалсақзукнэн, ч'э'лқзунэ'н илки.
16. Тхы'ин лу'л нэтхонэ'ңқзучэ'н, хиқақ тылкақ.

17. Клиньлугин: «Аңқанкит крвилхэтэссх?» Нвээн к'унмикнэн кмакоулчом.

18. Қула, Клэопа эннан хэлаң, клоан: «Клэхвэнс эм Кэзза, Йэрусалэманкэ к'олкилх, °Килвин хиқақ исэн, аңқа Йэрусалэманк ксхлукнэн ты'нвээн қлхлэ'нк?»

19. Клиньлугин: «Аңқас ксхлукнэн?» Клакнэн мнил аңқа: «Йэсус Назарэтх'ал профэт лқзувэн хэқ'эвлах, Эннан хэнэзэ'нк эқ скзэ'нк қлфайьчк Нустахчхэнк эқ мнил ч'амзанла'нк.

20. Хэпохпах'н, тнакоул мизвин Энна анзан нилнэн, крэстанкэ нэнт'эңнанэн.

21. °Мзилвин йақ энмөлвэлқзук Энна Изра'эланкэ Нэнксиулкилх. Кэмхал нээн қат ч'оланаң қлхал к'лэкнэн, ит'э мнил ты'н ксхлукнэн.

22. Мизвин мимсхэ'н лэм °мзилвин эннэлкэлкэлми'ң: қула'н тхэ'анх'ал қэмсатуноманкэ к'илкнэн қат тхсака,

23. Эннан Увик қам чкикақ, клакнэн °тлвин Аңэла'н ксхләкила'н тхэанкэ хэныкила'н, қатх Энна сунсэн.

24. Қула'н мизвинла'н лэм к'илкнэн тхатхаск қэмсатуноманкэ: мнил манк мимсхэ'н клакнэн, Увик йақ нэту'сэн ху».

25. Хэныкипнэн: «Қам нытаки'н сэссх, хиклчилаха'н °к'энзэекнэн! Аңқанэ'сх қам лмалақ нилқзуссх, аңқа профэта'н қлфайьчкэ клоан?»

26. Кристус нытычэн чэқсхэка, тхатхаск Эннан аңйа қэзватэл».

27. Энна энзунэн лакас Мойсэйх'ал, профэтах'ал, эл'илпэнэн мнил аңқа Лнзэнк Эннанөкит энкэлычэн.

28. Ктмалсакнэн атночханкэ, Йэсус т'алкэ хамусх илалқзувэн.

29. °Тлвин йақ Энна нэнкрвилхэткзунэн: «Муза қч'элми'ң фтики, қат қлхал пиңлфасэн, тхунзэн». Кфтикнэн.

30. Клавулкнэн новалнокэ. Йэсус кльэп кл'ин, ктақаканан, кқэч'элэ'ин, кэнк'олсхэн'ан, тхэ'анкэ зылпэнэн.

31. Схлэ тхы'ин лў'лк к'атхасакнан, Йэсус хиқ ктылкнэн, Әнна йақ тхэ'анкэ қам лчукикин к'лэкрнэн.

32. Клохынэкрнэн қула қуланкэ: «Клэхвэнс мизвин лиңэ'н қам лукила'н лжақ, ит'э °Фнэва муза әл'илқзуми'ң, ктхзэнк ит'э Лнэзэ'н әл'илқзуми'ң?»

33. Қнаң ктэкэйкрнэн, қам қэзукақ Йэрусалэманкэ к'илвизикнэн, ху кчкикрнэн °қниң синасин Апостола'н әқ қула'н мнил.

34. Нвэ'н хэныкипнэн: «Лыли Айэрэм к'изликнэн, Симон тэлвэ Әнна °Фнэва әлчкунэн».

35. А нвэ'н касха'н клакрнэн мнил аңқа ктхзэнк схлувэн, әқ манк Йэсус хиқ ктылкнэн хлэп к'олсхэна'лжилх.

Йэсус Увик әнксхлэзнэн ансэ'лжила'нкэ

36. Ит'э крвилхэтқзувэ'н, Йэсус °Фнэва хоровал ктэкэйкрнэн кәннэнк тхы'инк, хэныкипнэн: «Ткарвэл тэзванкэ».

37. Қтылхлкрнэн, °кк'әнзэкрнэн ксхзо'ас әлчукила'н.

38. Йэсус хэныкипнэн: «Аңқанэ'сх тылхлэссх? Аңқанкит нвонкэ °к'әнзэссх?»

39. Кәмман хк'и'н, қтхи'н қәлчкуссх. °Кмилвин тскичэн. Ксхзо'азэ'нк ньету'лқзускипнэ'н ктхми'н, килвилх, Кәмманк йақ чизэ'н. Кәмма қтәллатмиңсх, °тзилвин әлчкалсх».

40. Нвонкэ кхынэкрнэн, хк'и'н, қтхи'н әнксхлэпәнэ'н.

41. Әлк'әлкәқзувэ'н, кәмхал риваткит нутуқзунэн лмаләл. Клиньлу'ин: «Аңқа нукнэн тизвинк чискисхэн?»

42. Әньч мин ккукэ'ин Әннанкэ нзылчэн.

43. Кл'ин, к'нуқзукнэн, °тлвин нәлчкунэн.

44. Хэныкипнэн: «Ты’нвэкит Кэмма тэзванкэ тлакэсхан, ит’э туза ч’э’лсх лқзуки: мнил аңқа мин Кэмманэкит нкэлычэн Мойсэйан лнэээ’нк, профэта’нк, псалма’нк, лыли схлувахэн».

45. Эқ °фнэва тхы’ин ныта’н кэнқэ’ин Лнэээн хиқ тылнокэ.

46. Хэныкипнэн: «Энкэлычэн нвонкэ: „Мэсси’ах чэқсхвэвахэн, ч’оланаң қлұлэнк излывахэн».

47. Эннан хэлаңэл тэңсэном, эчк’э’и’н простит элном нэл’илалчэн, пэрвой Йэрусалэманкэ, тхатхаск мнил аңқанкэ қула’нкэ ч’амзанлала’нкэ“.

48. °Тзилвин йақ элчқукила’н сэссх.

49. °Кмилвин тэзванкэ тэнклэвалчэн Кэмман Исхэн ањлос. Йэрусалэманк нытысхэн лкас, пока хан’ан қ’эфқ’эф қэзватајсх».

Йэсус эфсээн қэсұханкэ

50. °Тлвин чэ’лнэ’н илки Йэрусалэмх’ал эззанкэ, Вифаңанкэ, ху хк’и’н кэнсху’ин ханкэ, к’аңйа’ан.

51. Ит’э к’аңйақзо’ан, к’лэқзукнэн қэсұханкэ эфскас, к’эфскнэн, к’умз’ин.

52. °Тлвин Эннанкэ °кпнэңакнэн, криватчом Йэрусалэманкэ к’илвизикнэн.

53. Тақалноманк лқзузэ’н, Нустахчах наңйақзо’нэн. Лыли.

СЛОВАРЬ

Веельзевул – одно из еврейских названий для дьявола (главы бесов).

Давид – самый знаменитый царь Израиля, из племени Иуды. Он был одним из авторов ветхозаветной Книги Псалмов – песен, обращенных к Богу. Стремясь к миру и справедливости, Давид исполнял Божью волю. В награду за это Бог обещал ему, что его потомки вечно будут израильскими царями. Еврейские пророки предсказывали, что Мессия, который должен праведно царствовать над всем миром, будет потомком Давида.

Динарий – серебряная монета, использовавшаяся в Римской империи. По достоинству была равна заработку одного дня.

Жертвенник – место, где евреи приносили жертвы, предписанные законом. Во времена Иисуса животных закалывали на жертвеннике во внутреннем дворе храма, а жертвенные благовоения курились на жертвеннике непосредственно в храмовом здании.

Закон – пять древнейших книг Библии. Эти книги повествуют о сотворении мира, о первых праведниках, слышавших голос Бога и выполнявших Его волю. Далее они рассказывают о происхождении еврейского народа, о том, как Бог освободил его из рабства в Египте и дал ему землю Палестины. Кроме того, в этих книгах содержатся повеления, которые Бог в древности дал еврейскому народу, – 10 главных повелений, множество правил, касающихся обрядов и общественной жизни. Именно поэтому все пять книг были известны под общим названием «Закон». В еврейской религии «Закон» был самой почитаемой книгой, точное соблюдение всех изложенных в ней правил было строго обязательным. Поскольку основные повеления, содержащиеся в Законе, Бог передал через Моисея, который по воле Бога вывел евреев из Египта, эта книга часто называлась «Законом Моисеевым».

Законники, книжники – люди, хорошо знавшие Закон и объяснявшие его людям. Во времена Иисуса они представляли собой относительно небольшую группу людей, которая пользовалась большим уважением среди евреев.

Зилоты (по-гречески «ревнители») – еврейская религиозно-политическая группа, которая отличалась особой ревностью в охранении еврейской религии от языческого влияния и пыталась военным путем освободить народ от римской власти. Возможно, что один из 12-ти Апостолов Иисуса, Симон Кананит, ранее принадлежал к этой группе.

Кесарь – римский царь (первоначально это была фамилия первой династии римских царей).

Левиты – люди, которые хоть и не были священниками, но помогали в храме прославлять Бога музыкой, готовить животных для жертвы и т. д. Кроме того, они изучали Закон и выступали среди народа как учителя. Это разрешалось делать только потомкам Левия, родоначальника одного из 12 родов (или племен) израильского народа. От его имени и пошло название «левиты».

Мессия (по-еврейски это слово означает «помазанный», то есть «избранный Богом») – Божий посланник, приход которого предсказывался в Книгах Закона и Пророков. Во времена Иисуса евреи ждали прихода Мессии и верили, что он освободит их от власти римлян и установит Царство Божье.

Мытарь – чиновник из числа местного населения, собиравший в Палестине налоги в казну Римской империи. Евреи презирали мытарей за то, что они сотрудничали с языческой римской властью (такое сотрудничество противоречило Закону). Кроме того, мытари регулярно собирали с населения больше денег, чем они должны были отдать своим начальникам, и оставляли излишки себе.

Обрезание – отсечение крайней плоти. Согласно условиям завета, заключенного между Богом и еврейским народом на горе Синай, каждый первенец мужского пола должен был пройти через этот обряд. Над новорожденными этот обряд совершался на восьмой день жизни; во времена Иисуса имя давалось ребенку в этот же день.

Пасха – главный еврейский праздник, отмечавшийся в память об освобождении еврейского народа под предводительством Моисея из египетского рабства. Этот праздник отмечался ежегодно в апреле. Для праздничной еды в день Пасхи полагалось специально заколоть ягненка.

Первосвященник – главный еврейский священник. Согласно Закону, только он мог исполнять некоторые обряды, в частности, входить в наиболее святое место в здании храма.

Первосвященники – наиболее влиятельные еврейские священники, имевшие политический вес. Многие первосвященники входили в синедрион. Во времена Иисуса почти все они происходили из нескольких знатных семейств.

Покаяние – осознание своей вины перед Богом и отказ от прежнего образа жизни.

Псалмы (по-гречески «песни») – Под этим общим названием собрано 150 еврейских религиозных песен, составляющих особую книгу Ветхого Завета. Многие из них выражают благодарение Богу за спасение от гибели, другие описывают Его величие и любовь или же содержат мольбу о помощи.

Праздник опресноков – праздник, отмечаемый в течение 7 дней после Пасхи. В течение этого праздника разрешалось есть только пресный хлеб, выпекаемый в виде тонких лепешек.

Пророки – люди, слышащие слово Божие и доносящие его до людей. Пророки призывали чтить Бога и выполнять Его волю, любить ближнего, не делать зла. Многие еврейские пророки записывали то, что Бог говорил через них. Во времена Иисуса Книги Пророков, в частности Книга Исаии, жившего в VIII веке до Рождества Христова, очень почитались у евреев. Среди пророков, не оставивших книг, наибольшим уважением пользовался Илия, живший в IX веке до н. э. Он бесстрашно обличал царя, не чтившего Бога, и прославился многочисленными чудесами. Как позднее возвестил людям другой пророк, Малахия, перед концом света Илия должен был вернуться на землю.

Саддукеи – наиболее влиятельное религиозное течение среди евреев во времена Иисуса. Многие саддукеи входили в синедрион, среди саддукеев были и первосвященники. Они, как и фарисеи, отличались жестким следованием Закону.

Однако, в отличие от фарисеев, саддукеи не почитали другие Священные Книги, в частности, Книги Пророков. Они не верили в воскресение мертвых, потому что в Законе о нем ничего не сказано.

Священники – служители храма в Иерусалиме. Основная роль священника в еврейской религии состояла в принесении жертв Богу. Священниками, согласно Закону, могли быть только потомки Аарона, родного брата Моисея. Священники были разделены на 12 групп, каждая из которых служила в храме два раза в году по одной неделе.

Священные Книги – религиозные книги, почитавшиеся евреями. К ним относится Закон, Книги Пророков, Книга Псалмов и некоторые другие.

Синагога – здание, в котором евреи собирались каждую субботу для чтения Священных Книг и молитвы. Во времена Иисуса синагоги были в каждом городе, где жили евреи. Во время собрания в синагоге любой его участник мог прочитать отрывок из Священных Книг, а затем обратиться к собравшимся с толкованием прочитанного отрывка или поучением.

Синедрион – высший еврейский совет, в который входило 70 человек, в большинстве своем имевших непосредственное отношение к религии. Синедрион не только решал политические вопросы, но и выносил судебные приговоры. Во времена Иисуса решения синедриона имели силу только в том случае, если их утверждали представители римской власти. Римляне, однако, стремились не оскорблять еврейскую религию и всегда считались с синедрионом.

Суббота – священный день у евреев, который следовало полностью посвящать Богу и в который поэтому запрещалось работать. Новый день недели у евреев начинался с захода солнца, поэтому работать запрещалось с захода солнца в пятницу до захода солнца в субботу. Ко временам Иисуса еврейские учителя Закона составили список тех дел, которые считаются недопустимыми в субботу. По субботам евреи всегда собирались в синагоге для молитвы и чтения Священных Книг.

Сын Давидов – так называли Мессию, поскольку, как верили евреи, он должен быть потомком царя Давида.

Сын Человеческий – так Иисус часто называет себя в Евангелиях. О точном значении этого наименования нет единого мнения. С одной стороны, так в книге пророка Даниила в Ветхом Завете называется небесная личность, которой в конце света Бог даст честь, славу и власть. С другой стороны, в еврейском языке это выражение может значить просто «человек». Если Иисус употреблял его в этом значении, то этим Он хотел подчеркнуть, что во всем подобен людям, прежде всего, Своими страданиями и смертью.

Фарисеи – религиозное течение у евреев во времена Иисуса. Фарисеев отличало очень строгое следование всем, даже второстепенным требованиям Закона. Они пользовались большим уважением в народе и сами очень гордились своей религиозностью и строгостью нравов.

Храм – священное здание в Иерусалиме. Только там евреи совершали жертвоприношения, а также собирались в дни праздников. Впервые храм был построен в X веке до н. э. знаменитым еврейским царем Соломоном. Храм, который существовал во времена Иисуса, был построен еврейским царем Иродом Великим. Здание храма было окружено галереями, которые разделяли окружающее его пространство на несколько дворов (см. схему на с. 223). Галереи храма были местом, где обычно собиралось большое количество людей. Как и предсказывал Иисус, вскоре после Его воскресения, в 70 г. н. э., храм был разрушен римлянами и с тех пор не восстанавливался.

Четвертовластник – первоначально означало «правитель одной четверти» какой-нибудь области. Позднее этот термин стал более общим для именованя всех правителей в Римской империи. Два сына царя Ирода Великого, а именно Ирод Антипа и Филипп, были четвертовластниками в Палестине во времена проповеди Иисуса.

Язычники – так во времена Иисуса называли все народы, кроме еврейского, так как в то время только еврейский народ знал Закон, данный Богом.

**Мэл ланом
Луканк нкэлычэн**

**Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

НИУ Институт перевода Библии
Лицензия № 01271 от 22.03.2000
101000 Россия, Москва, Главпочтамт, а/я 360

Подписано в печать 04.10.2002. Формат 84 × 108 ¹/₃₂.

Печать офсетная. Усл.-печ. л. 11,76.

Тираж 1000 экз. Заказ

Отпечатано с готовых диапозитивов

в типографии «Принткорп»

ЛП № 347 от 11.05.1999

220141 г. Минск, Староборисовский тракт, 40